

Erdészeti Lapok

Alapítva: 1862-ben

CLVIII. évfolyam
2023. július–augusztus

Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata

www.oee.hu

Az OEE 153. Vándorgyűlése – Zánka – Bakonyerdő Zrt.

Táborozzunk!

Csavart gépi fagyi, sajtos-tejfölös-fokhagymás lángos, szódától buborékos hideg fröccs, bársonyosan langymeleg hullámok, és a mozsatos-algás, sziklás hullámtörővel kiépített molós vízpart. A klasszikus balatoni nyár elmaradhatatlan háttér kellékei, melyek most az OEE 153. Vándorgyűlést felvezető találkozóból sem hiányozhattak.

Főleg, mert a házigazda, a Bakonyerdő Zrt. által választott központi helyszín – Zánka – a legtöbbünk gyerekkori, fiatalkori vagy már felnőtt emlékeiben összefonódott mindezekkel a balatoni „jelképekkel”.

Hiszen Zánka, majdhogynem kortól és nemtől függetlenül, egyben a gyermekkori táborozások szinte szinonímája is. Ha korábban személyesen nem biztos, hogy eljutottunk az itt hosszú évtizedekkel ezelőtt felépített és működő, minden korszakban állami fenntartású gyermektábor központba (mai, több funkció betöltésére utaló modern névén: Zánkai Sport- és Rendezvényközpont), a helységnév – mindenek dacára – csaknem egybeforrta a magyar köztudatban a táborozás fogalmával. És jól van ez így. Akkor is, ha éppen erdészek vertek tábort a zánkai Balatonparton.

Látjuk a fényképeken, hogy a csokoládé-vanília fagyival, vagy a papírtálcáról majd leeső, púpozott feltétes lángosokkal a kézben, rendtől, rangtól, kortól függetlenül mindenki egy csapásra vidám táborozó gyerekké válik. (A fröccsözés kellemesen üdítő tevékenységét persze szigorúan nem számítva ide.)

És lehetett ebben valami tudatosság a rendezők részéről, a hely szellemének megidézésén kívül. Hiszen az ország különféle tájairól összeseregülő kollégák újralátkozásának örömteli hangulatához, éppen Zánkán, semmi nem illett volna jobban. Tanúsodjanak erről és őrizzék meg az utókornak mindezt a mellékelt fényképek is.

Nagy László főszerkesztő

Fotók: **Bárdi Bálint**

A harmadik oldal

Egyesületünk mély gyökerekkel rendelkező találkozója – az idén immár 153. alkalommal megrendezésre került Vándorgyűlés – szakmánk egyik legfontosabb éves rendezvénye, mely nem csak az országhatáron belülről, de a Kárpátok hegycsoportjának gerincéig elhangzóan hívja egybe minden esztendőben a magyar erdészeket.

Megrendezésével fórumot adunk a hazai és nemzetközi kapcsolataink építésének, hálózatunk ápolásának, emberi és szakmai értelemben is. Kiterjesztjük a kölcsönösen előnyös, elméleti és gyakorlati tudásmegosztás lehetőségét.

Alapjaiban nagyon hasonló ökológiai, gazdasági és társadalmi kihívásokra keres megoldásokat az erdészeti ágazat, szerte Európában. Így minden évben közzétett hívo szavunk a határonkon innen és túl szolgáló erdész kollégákhoz egyaránt szól.

A június közepén megrendezett 2023. évi Vándorgyűlésünk központi helyszínét tekintethetjük szimbolikusnak is.

A festői díszletet adó Balaton, valamint a ránk bízott magyar erdők a társadalom részéről a leglátogatottabb természetes tu-

risztikai célpontok. Alapjaiban határozzák meg a magyar társadalom testi és lelki egészségét.

A felgyorsult változások a világban nagy hatással vannak az erdőkre, az erdőgazdálkodásra és az erdészekre is. Abhoz, hogy ezekkel lépést tudjunk tartani, elengedhetetlen Egyesületünk küldetésének megvalósítása: az erdő gazdagítása, a természeti értékek megóvása, a társadalom érdekeinek képviselete.

Meggyőződésem, hogy a házigazda szerepét betöltő Bakonyerdő Zrt. szakmai mindennapjaiba bepillantást nyerve, számos követendő példát láthattunk erre, tovább hangsúlyozva az összefogás és a cselekvés fontosságát a magyar erdőkért.

A patinás Ünnepi Közgyűlés méltósága, a baráti találkozások öröme, a Balaton partjára kifutó bakonyi erdők nyújtotta élmények mellett, szakmaiságunkban is gazdagodva töltöttük el együtt ezt a két napot. Köszönet érte

a szervezőknek, a házigazdának és a résztvevőknek! Jó szerencsét! Üdv az erdészeknek!

Kiss László elnök

Országos Erdészeti Egyesület

Erdészeti Lapok

Az Országos Erdészeti Egyesület havonta megjelenő folyóirata

CLVIII. évfolyam

7–8. szám (július–augusztus)

A kézirat lezárva: 2023. augusztus 1.

A címlapon:

Szakmaiság – madártávlatból

Foto: Mócsényi Miklós

FŐSZERKESZTŐ: **NAGY LÁSZLÓ**

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG ELNÖKE:

HARASZTI GYULA

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

dr. Csóka György, Duska József, Elmer Tamás, dr. Gribovszki Zoltán, Kiss Csaba, Lomniczi Gergely, Puskás Lajos, dr. Schiberna Endre, Sipos Sándor, Szentpéteri Sándor, Wisnovszky Károly

SZERKESZTŐSÉG:

1021 Budapest, Budakeszi út 91.

Telefon: 06 (1) 201-6293

Mobil: 06 (20) 330-3462

e-mail: erdlap@oee.hu

www.oee.hu

KIADÓ: Országos Erdészeti Egyesület, 1021 Budapest, Budakeszi út 91.

Levél cím: 1021 Budapest, Budakeszi út 91.

FELELŐS KIADÓ: **KISS LÁSZLÓ** elnök

Nyomdai előkészítés: WOW Stúdió Kft.

Olvasószerkesztő, nyelvi korrektor:

Lelkő Ildikó

Nyomdai munkák:

Virtuóz Nyomdaipari Kft., Budapest

Felelős vezető: Tolonics Gergely

Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Felvilágosítást a lappal kapcsolatban az Egyesület ad.

A beküldött kéziratokat, fényképeket nyilvántartásba vesszük. A cikkek, írások nem feltétlenül azonosak a szerkesztő véleményével, azok tartalmáért mindenkor a szerző felel. Honoráriumot megegyezéssel csak felkért írásokért, illetve grafikai munkákért fizetünk.

ISSN 1215-0398

A tartalomból:

Dr. Patocskai Zoltán:

A tanúhegyektől a sabsércecs hegycsoportig 274

Kovács Béla:

Boroszlánok, csodabogyók, fakopáncsok 277

Váradai József:

A montán bükkösöktől a dolomit kopárokig 279

Pölöskei Balázs: Egyensúlyban a vadállomány 282

Adamik Péter:

Természetesen fából – a fűrészárutól a parkettáig 284

Farkas Judit:

Meglátni, megismerni, megszeretni, megvédeni 287

Patocskai-Lunk Eszter:

A halomsíroktól a barokk kastélyokig 289

Az OEE 153. Vándorgyűlése – Zánka

(Szerk.: Nagy László) 292

Andrésiné dr. Ambrus Ildikó:

Országos döntő a Bakonyban 321

Steyer Edina: „A magammal szembeni elvárás

pár óra leforgása alatt átalakult” 322

Szakálosné dr. Mátyás Katalin (szerk.):

Az Erdőmérnöki Kar évszáró tanulmányi és gyakorlati útjai.

Záróvizsga az erdőmérnöki szakon 323–330

Dr. Farkas Attila, Prof. dr. Náblik András:

A Sapientia EMTE magyar nyelvű erdőmérnök képzése 331

Andrésiné dr. Ambrus Ildikó: Az erdőművelő-fakitermelő

szakmunkástanulók versenye Ásotthalmon 334

Andrésiné Pál:

130 éves a görgényeszentimrei erdőéri szakiskola 335

Szepesi András: Miért érdemes követni az EU keret-

stratégiájának, a Zöld Megállapodásnak a megvalósítását? 336

Dr. Andrésiné Dániel: A Vértesben járt a Szerkesztőbizottság

és az OEE Szakmai Munkacsoportja 338

Kecskés Tamás: Tavasz tanulóút Vas vármegyében 339

Seres Petra, Fűr Tamás: Zalai erdészek a Kisalföldön 340

Nemes Piroska: Vasi erdészek tanulóútja Somogyban 341

Gerely Ferenc:

100 éves erdőmérnököt köszöntöttek a Szeniorok! 342

Dr. Sárvári János:

Rendkívüli értékekkel gyarapodott az egyesületi Könyvtár 344

A tanúhegyektől a sasbérces hegyhátakig

Ezerarcú tájak a Balaton és a Bakony ölelésében

A Bakonyerdő Zrt. által kezelt terület számos földrajzi kistájat fed le a Dunántúlon, ezért a természetföldrajzi adottságok rendkívül változatosak. A működési területet nyugatról a Keszthelyi-hegység, keleten a Mezőföld, északi, északnyugati irányból a Kisalföld, a Marcal-medence, délen pedig a Balaton határolja.

A Marcal-medencéhez tartozó *Pápa-Devecseri-sík* a Kisalföld déli részén, a Kemeneshát és a Bakonyalja között hosszan elnyúló táj. A kistáj a Rába és a bakonyi vízfolyások közös hordalékkúp-maradványa, amelynek kavicsanyaga számos helyen megmaradt. A felszín nagyobb részét azonban löszös-iszapos-homokos folyóvízi és lejtőüledékek borítják. A tájat színezi az egykori aktív vulkáni működés földtani emlékei, a bazalt és bazalttufa tanúfelszínek, mint például a tanúhegyként kiemelkedő Somló-hegy (432 m).

A táj mérsékelt meleg – mérsékelt nedves klímahatás alatt áll. A Pápa–Devecseri-síkságon inkább zárt tölgyes klímát találunk, az erdők kétharmada 150 m tszfm. alatt fekszik. A terület talajainak 73%-a többletvízhatástól független, a többi időszakos vagy állandó vízhatás alatt áll. A táj homok fizikai féleségű termőhelyein elsősorban rozsdabarna erdőtalajjal és humuszos homoktalajjal találkozunk. A barna erdőtalajok többi típusa vályogos szövetű területen található. A mélyebb fekvésű részekben gyakran jelennek meg időszakos vízhatású termőhelyeken kialakult réti talajok.

A táj potenciális vegetációját a tényleges ártereken a puha- és keményfás ligeterdők, a magasabb teraszokon cseres- és gyertyános-tölgyesek határozták meg; jellemzőek voltak még a különböző fátlan mocsári társulások. A vízrendezések után a ligeterdők csaknem eltűntek, s az egyéb erdőterület is fragmentálódott, meghatározó a kultúrállományok aránya. A kistáj területének döntő részét azonban mezőgazdasági kultúrák foglalják el. A Pápa–Devecseri-síkságon az erdőterület több mint felét akácok alkotják, a további kultúrerdők mellett az őshonos főfafajú faállománytípusok is vágásos erdőalakban jelennek meg.

A Somló-hegy kiemelkedő bazaltkúpja a Pápa - Devecseri-sík irányából

A *Bakonyalja* több kistájból álló, a Bakony nyugati, illetve északi előterében hosszan ívelő alacsony dombsági, illetve hegylábi lejtő jellegű táj, amely átmenetet képez a közép-hegység és a Kisalföld között.

Kistájai közül a *Devecseri-Bakonyalja* főként kavicsos, homokos, iszapos enyhe hegylábi lejtő. A *Pápai-Bakonyalja* alacsonyabb fekvésű, a Bakony felől áramló talajvíz hatása alatt álló, homokos-lösziszapos, kisebb lejtéssel, eséssel rendelkező lejtővidék. A sok karszforrás és a bő talajvíz miatt a patakhalózata igen sűrű.

Mérsékelt meleg, ill. mérsékelt hűvös-mérsékelt nedves klíma hatásai figyelhetők meg a tájon. Az átlagos éves csapadékjárásban megfigyelhető magas augusztusi csapadékösszeg következtében a kistájon általában a gyertyános-tölgyes és a zárt tölgyes klíma uralkodik.

A terület talajainak több mint 80%-a többletvízhatástól független, a többi időszakos és állandó vízhatás alatt áll. A talajok genetikájának, szerkezetének és a hidrológiai tényezőknél megfelelően változatos talajtípusok alakultak ki, melyek közül az erdők alatt legnagyobb arányban a rozsdabarna erdőtalajjal és a barnafölddel, valamint humuszos homoktalajokkal találkozunk. A Bakonyalja potenciális erdőtáj: a kavicsos-homokos dombokon eredetileg cseres-tölgyesekkel, mezofil termőhelyen gyertyános-tölgyesekkel, patakok mentén égeresekkel. A kistáj erdőtakarójának jó részét elvesztette, jelenleg a mezőgazdasági hasznosítás uralkodik, a megmaradt erdőkben az intenzív erdőgazdálkodás miatt gyakoriak a jelentősen átalakított, keménylombos, gyakran fenyőelegyes állományok. A délnyugat-dunántúlihoz hasonló, atlanti-mediterrán elemeket őrző, természetserű erdőfoltokat a Széki-erdő és a Kupi-erdő területén találunk.

A száraz termőhelyek gyepei másodlagosak. Mésztelen homokon (Nagytevel) érdekes az atlantikus jellegű homoki vegetáció, meszes homokon a pannon homokpuszta gyepek, növényritkaságokkal, Fenyőfő és Bakonyszentlászló körül homoki erdőfenyves előfordulással.

A *Pápai- és Devecseri-Bakonyalja* erdőterületének háromnegyed részét természetserű cseresek, cseres- és gyertyános-kocsányos tölgyesek borítják, amelyeket kevés kivétellel vágásos üzem módban kezelnek.

Az *Öreg(Magas)-Bakony* kistájban a kemény triász mészkőből és dolomitból álló hegység vonulatai 600 m tszfm. fölé nyúlnak, legmagasabb csúcsa a Kőrös-hegy (709 m). A fiatalabb, puhább mészkő, márga és agyagos összetekbe medencék mélyültek. Ezeket negyedidőszaki lejtőüledékek borítják, ma zömükben mezőgazdasági területekkel. A hegység néhány patakja a mészkőbe szurdokvölgyet vágott (pl. a

A Öreg(Magas)-Bakony vonulata a Kőrös-heggyel (709 m) Bakonyszűcs felől

Cuha-völgy). Az egykor bővizű karsztforrásokra a települések nevei utalnak (Hárskút, Lőkút). Az iharkúti, már letermelt bauxitlencse felső-kréta fedőképződményéből kerültek elő az első magyarországi dinoszauruszmaradványok.

Mérsékelt hűvös, ill. hűvös – mérsékelt nedves, ill. nedves klíma hatásai figyelhetők meg a tájon. A mélyebben fekvő területeken a gyertyános-tölgyes, a 350 m tszfm. fölötti térszíneken többnyire a bükkös klíma jelenik meg. A terület talajainak 93,5%-a többletvízhatástól független, a többi szivárgó vagy időszakos vízhatás alatt áll.

Az alapkőzet eredményeképpen legnagyobb részt barna erdőtalajok jöttek létre. A mészkő, illetve a dolomit alapkőzet hatására utal a rendzinák magas aránya. A jelentősebb kiterjedésű homokterületeken találkozunk rozsdabarna erdőtalajjal és humuszos homoktalajjal. A völgyekben és patakok mellett jelenhetnek meg kis kiterjedésben az időszakos és az állandó vízhatású termőhelyeken az öntés- és a réti talajok. A bükkösök uralta tájba eltérő növényzetű szigetek ékelődnek. A mély, meredek falú, kötőrmelikes völgyek hűvös alján szurdokerdők vannak.

A Cuba-patak szurdokvölgye

A táj erdőterületének több mint felét bükkösök borítják, amelyekben a korábban eredményesen alkalmazott fokozatos felújítógások mellett természetvédelmi érdekből származó felújításokat is indítottak. A természetesen cseresekben és kocsánytalan tölgyesekben ugyancsak természetes felújítási eljárásokat alkalmaznak, de mivel egy részük bükkös termőhelyen áll, átalakulásuk megkezdődött. A kultúrerdők (akácok, fenyvesek) területaránya nem éri el a 10%-ot.

A Déli-Bakony középtájunk, markáns, tektonikus eredetű szerkezeti vonallal, Veszprém–Devecseri-árokhatárolódik el a északabbra fekvő Öreg(Magas)-Bakonytól. Veszprém–Tapolcai-, Tapolca–Sümegei-völgyek és a Devecseri-Bakony által határolt változatos geológiájú és domborzatú, alacsony középhegységi táj. Keleti része dolomitplató, NY-i részén mészkő-, bazaltplatók és kavicstakarók vannak a felszínen. Legnagyobb kiterjedésű bazalt pajzsvulkánjai a Kabhegy (601 m) és az Agár-tető (511 m).

Az alacsony középhegység eredeti növényzetét cseres-tölgyesek és gyertyános-tölgyesek jelentették, az északi oldalon jelentős területet elfoglaló bükkösökkel, nagy kiterjedésben mészkedvelő és szikladomborzatú erdőkkel, a völgyekben égerligetekkel.

Az aktuális vegetációt sok kultúrfenyves, kevesebb akác, valamint jelentős kiterjedésben agrárterületek jellemzik.

Mérsékelt hűvös – mérsékelt nedves klíma hatásai figyelhetők meg a tájon. A területi átlagadatok alapján a gyertyános-tölgyes klímaövbbe helyezkedik el. A Déli-Bakonyban az erdők túlnyomó része 150 és 450 m tszfm. között található, a sík fekvésű erdők aránya közel 20%.

A terület talajainak több mint 90 %-a többletvízhatástól független. A talajok fejlődése során nagyobb részt vályogos szövetű, túlnyomórészt barna erdőtalajok jöttek létre, de jelentős a meszes alapkőzeten kifejlődött rendzinák aránya is. A terület 13%-án rozsdabarna erdőtalajjal és humuszos homokkal találkozunk. Ahol az alapkőzet a felszínen vagy a felszín közelében található, törmelék fizikai féleségű sziklás, köves vázta talaj jelenik meg.

Az erdőgazdálkodás számára kedvező termőhelyi adottságú tájon a bükkösök és gyertyános-tölgyesek mellett túlzott a cseresek és a cseres-kocsánytalan tölgyesek területaránya. Ezeknek és a kultúr erdei- és feketefenyveseknek az átalakítása – elsősorban a védett természeti területeken – részben már elkezdődött, míg a természetesen faállomány-típusokban általában és hagyományosan természetes felújításokat alkalmaznak.

Balaton-felvidék tájrészlet Veszprémtől délre, délekeletre kopár dolomitfennsík. Csak nyugat felé haladva, az alapkőzet változásával, a mészkő dominánsabb megjelenésével lesz változatosabb a felszín. Itt már a Balatonba siető rövid patakok keskeny, hordalékos völgyei és finomabb üledékekkel bélelt kismedencék is képződtek. Badacsonyörstől Zánkáig és Balatonfüredtől Balatonalmádiig már a permi vörös homokkő van a felszínen.

A Balatontól kezdődő, enyhe déli lejtő a Balatoni-Riviéra, mely alacsonyabb részein pannon üledékek jellemzőek,

amelyre a Tihanyi-félszigeten és a táj nyugati részén, a Káli-medencétől északra és nyugatra bazalttufa- és bazalt-takarók terülnek. A szomszédos Tapolcai-medence már a Balatoni-medence része, de a szigetszerű, bazaltsapkás tanú-hegyei a Balaton-felvidékhez sorolandók.

A Balaton-felvidék bazalt tanúhegyekkel szabdalta tája

Mérsékelt meleg – mérsékelt száraz klíma hatásai figyelhetők meg a tájon. A Bakonyon átbukó légáramlatok szárazabbá, a déli kitettség pedig melegebbé teszi a tájat. A területi átlagadatok alapján a zárt tölgyes klímaövből helyezkedik el. A terület erdeinek nagy része 150 és 350 m tszfm. övben fekszik.

A terület talajai többletvízhatástól függetlenek. Az alapkőzetnek és a talajképző folyamatoknak megfelelően vályogos szövetű kőzethatású talajok, illetve barna erdőtalajok fejlődtek ki. Igen jelentős a törmelék fizikai féleségű talajok aránya, amelyek elsősorban sziklás, köves vázталajjal találkozunk.

Klíma regionális erdőtürsulásait döntően cseres-tölgyesek jelentik, északi kitettségben kiterjedt gyertyános-tölgyesekkel. Jelentős az edafikus erdőtürsulások, főként mészkedvelő erdők, kisebb részben szikladomborzatú erdők aránya; mozaikszerűen száraz gyepek is kialakulnak. Az aktuális vegetációban a természet szerű erdők és kultúrerdők mellett szántók, szőlők és gyümölcsösök mozaikjai figyelhetők meg.

A száraz, szubmediterrán klímahatással érintett területeken a sekély talajú erdőket a molyhos-cseres tölgyesek, a

A Hegyestű bazaltorgonái a Balaton-felvidéken

cseres-kocsánytalan tölgyesek és a cserések faállományai képviselik. A táj mintegy ötödrészét kultúr erdei- és fekete-fenyvesek, valamint akácok borítják. Általánosan jellemző a vágásos üzemmód, de a természetvédelmi és a rekreációs rendeltetésű erdőkben rövidebb időtartamú fokozatos felújítóvágásokat is alkalmaznak.

Keszthelyi-hegység kistáj minden oldalról meredek töréslépcsők határolják. Alapvetően két, közzettanilag elkülönülő tájrészletből áll. Nagobbik, déli része a *Keszthelyi-dolomitvonulat*, északon a bazaltból álló *Tátika-csoport* található. A két rész közé mélyül a többnyire üledékekkel és hordalékokkal bélelt Várvölgyi- és a Vindornyai-medence, utóbbit lecsapolták. A dolomittrögök területén sok a működő és a felhagyott kőbánya.

Klímaregionális erdőtürsulásait a hegység belsejében gyertyános-tölgyesek, a peremterületeken cseres-tölgyesek jelentik. Különösen a Tátika-csoportban jelentősek az extra-regionális bükkösök. Igen magas az edafikus erdőtürsulások, főként a mészkedvelő erdők és a szikladomborzatú erdők aránya, mozaikszerűen száraz gyepek is megfigyelhetők. Az aktuális vegetációban a kultúrerdők, mindenekelett a kultúr-fenyvesek térfoglalása szembetűnő. A Vindornyai-medence egykori lápi növényzetét mára tönkretették.

Mérsékelt hűvös – mérsékelt nedves klíma jellemzi a tájat. A területi átlagadatok alapján a táj a gyertyános-tölgyes klímaövből helyezkedik el. A két tájrészlet erdeinek nagy része 150 és 350 m tszfm. között fekszik. A terület talajainak több mint 97%-a többletvízhatástól független. A talajképző folyamatoknak megfelelően vályogos szövetű talajok jöttek létre, de jelentős a homok, illetve a homokos vályog szövetű talajok részaránya. Ennek eredményeképpen a táj többletvízhatástól független termőhelyein rendszákkal és barna erdőtalajok különböző típusaival találkozunk. A törmelék fizikai féleségű területek megegyeznek a sziklás, köves vázталaj előfordulásával.

A *Keszthelyi-dolomitvonulat* területén kőzethatású és sekély barna erdőtalajokon a cser főfafajú (molyhos tölgy, kocsánytalan tölgy eleggyel) faállományok mellett bükkösök is előfordulnak. A kedvezőtlen termőhelyi viszonyok ellenére eredményesen próbálkoznak fokozatos felújítóvágásokkal. A kultúrerdők közül csökkenő területtel a fekete-fenyvesek és az akácok a legjelentősebbek. A *Tátika-csoport* változatos klimatikus és edafikus adottságainak megfelelően bükkösök, gyertyános-tölgyesek és cserések mint természet szerű erdők egyaránt megtalálhatók. Ezekben – a termőhely függvényében – általában természetközeli eljárásokat alkalmaznak.

Források

- Dövényi Z. (szerk.) (2010): Magyarország kistájainak katasztere, MTA FKI, Budapest, 876 pp
- Führer E. (szerk.) (2019): Magyarország erdészeti tájai 3. Dunántúli-középhegység erdészeti tájcsoporth, NFK, Budapest, 778 pp
- Király G., Molnár Zs., Bölöni J., Csiky J., Vojtkó A. (szerk.) (2008): Magyarország földrajzi kistájainak növényzete. MTA ÖBKI, Vác-rátót, 248 pp
- Marosi S., Somogyi S. (szerk.) (1990): Magyarország kistájainak katasztere I-II., MTA FKI, Budapest, 1023 pp

Összeállította: **dr. Patocskai Zoltán**
erdőművelési osztályvezető, Bakonyerdő Zrt.
Fotók: **Gergál-Gombási Mónika, Kovács Béla**
(Bakonyerdő Zrt.)

Boroszlánok, csodabogyók, fakopáncsok

Sokszínű élővilág a Bakonyban

A Bakonyerdő Zrt. a gazdálkodási tevékenységét hazánk természeti kincsekben egyik legértékesebb területén végzi. A változatos tengerszint feletti magasságú terület egyes alacsonyabb térszínei is – a gyorsan változó felszínalaktani jellemzőknek köszönhetően – hegyvidékieknek tűnnek, melynek alapját az egyes kistájakra jellemző sok színű földtani felépítés adja meg. Különösen értékessé teszi a területet ez a geológiai sokszínűség, mely a földtani értékek gazdag tárházát jelenti, s melyben az egyes földtani korok emlékei jellegzetes tájképi értékkel is bírnak.

Az erdőgazdaság eredményes természetmegőrző gazdálkodását is jól bizonyítja, hogy a gazdálkodással érintett területén belül *nemzeti park, geopark, két tájvédelmi körzet és nyolc természetvédelmi terület*, valamint több mint 850 „*ex lege*” védett természeti érték található. A kezelési területen belül 5 erdőrezervátum is kijelölésre került, összesen 1000 hektáros kiterjedésben.

Mindezek jó példát mutatnak arra, hogy a térségben a fenntartható erdőkezelés, valamint az aktív természetvédelem szempontjai, kölcsönös és megfelelő hozzáállás mellett hosszabb távon is biztosítani tudják a védelmi, a gazdálkodási és a turisztikai célok és funkciók együttes megvalósulását.

A növényföldrajzi besorolás szerint a Bakony hegység területét a Pannon flóratartomány két flóraidéke érinti. Legnagyobb részét a Dunántúli-középhegység flóraidék (*Bakonyicum*) két flórajárása képviseli: a Bakony-hegység nagy részét lefedő Veszprémi flórajárás (*Vesprimense*) és a Bakonyból növényföldrajzilag leválasztott Balaton-vidék flórajárás (*Balaticum*), mely a Balaton-felvidéket, annak bazalt tanúhegyeit és a Keszthelyi-hegységet foglalja magába. A Tapolcai-medence és a Délnyugati-Bakonyalja már a Dél-Dunántúli flóraidékének (*Praeillyricum*) Zalai flórajárásába (*Saladiense*) tartozik.

Fekete kökörcsin (*Pulsatilla pratensis subsp. nigricans*)

Legjellemzőbb klímazonális társulás a tölgyes öv, melyen belül a legkiterjedtebb a középhegységi cseres-kocsánytalan tölgyes, mely tölgyes erdő-társulásaink között a legnagyobb kiterjedésű.

A térség növénytársulásai a különböző klímahatások, a domborzat eltérő orográfiai adottságai és a változatos közzettani felépítés következtében mozaikosan jelennek meg. Az elsődleges makroklima hatására kialakuló főbb zonális vegetációegységek a következők: bükkösök, gyertyános-tölgyesek, cseres tölgyesek és melegkedvelő tölgyesek.

A *mészkedvelő tölgyes öv* az első zárt lombhullató klímazonális erdő-társulás a hegységben. Uralkodó fafaja a szubmediterrán elterjedésű molyhos tölgy, melyhez a csertölgy, ritkábban a kocsánytalan tölgy elegyedik. Gyakori egy második lombkoronaszint is, melyben a virágos kőris (*Fraxinus ornus*), a barkócaberkenye (*Sorbus torminalis*) és a mezei juhar (*Acer campestre*) a fő alkotók. Cserjeszintje fajgazdag, sűrű, gypszintje jól fejlett, ugyancsak sok fajjal bíró, melyben a száraz tölgyes és sztyeppréti fajok elegyednek. Védett növényfajokban az egyik leggazdagabb társulás.

A tölgyes öv következő klímazonális társulása a *középhegységi cseres-kocsánytalan tölgyes*, mely tölgyes erdő-társulásaink között a legnagyobb kiterjedésű.

A tölgyes és bükkös öv közötti átmeneti zónában alakul ki a *gyertyános-tölgyes öv*, mely szabályos társulásként nem jelenik meg a hegységben, magasság és kitettség függvényében átmenet nélkül váltja egymást a többi társulással. Ez a jelenség jórészt csak a Bakonyból ismert, s arra vezethető vissza, hogy a gyertyános-tölgyes termőhelyeket jelentős részben a bükk (*Fagus sylvatica*) foglalja el. Gypszintjének jellemzője a geofiton fajok viszonylag nagy száma.

A Bakony-hegység legmagasabb ormai 600 méter fölé emelkednek, az

500 m fölötti területeket jelentős részben a makroklimatikus okok miatt a középhegységi bükkösök uralkodják. Társulásalkotó fafajai a magas kőris, a hegyi juhar, a hegyi szil, a nagylevelű hárs.

Az Északi-Bakony bükkösei a Magyar-középhegység legnagyobb kiterjedésű bükkös övét alkotják, bár ez a már észlelhető klímaváltozás okozta szárazodás miatt már a közeljövőben változhat.

A zárt bükkös magas lombkoronája felül jól záródik, ennek következtében a talajszintre a beeső fénynek csak kis része jut le, emiatt cserjeszintje fejletlen vagy teljesen hiányzik, gypszintje változó borítású, de mindig kevés fajtából álló.

Ebben a környezetben viszonylag gyakran előfordul a szintén atlantikus örökzöld és védett babérboroszlán (*Daphne laureola*), valamint a télen leveleit elhullató farkasboroszlán (*Daphne mezereum*).

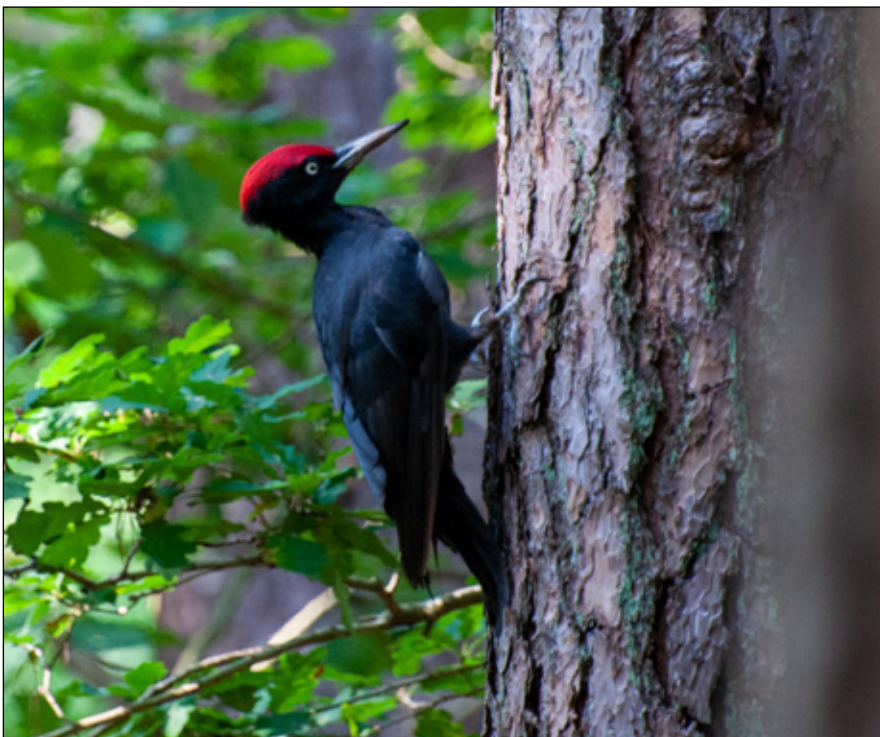
Babérboroszlán (*Daphne laureola*)

A fennsíkokat mélyre vágódott völgyek tagolják, ahol a patakok szurdokvölgyekben alakultak ki a magas kőrös - bükk - korai juhar - hegyi szil alkotta szurdokerdők. De jellemzők az állandó vízfolyások mentén az éger - fűz - nyár ligeterdők is.

A szárazabb, leginkább a hegység déli-délkeleti részén megtalálható erdőtürsülései a virágos kőrises, molyhos tölgyes, cserjefajokban is gazdag karszt-bokorerdők, melyeket sziklagyeppek, lejtő-sztyepptürsülések tagolnak. Ebben a környezetben fordul elő a jellegzetes szubmediterrán szúrós csodabogyó (*Ruscus aculeatus*), mely a Keszthelyi-hegység térségében éri el elterjedésének északi határát.

Hegy- és dombvidéki tájak gyors folyású, friss vizű patakjait sokfelé égerligetek kísérik. A leginkább a hegyvidék északnyugati peremén még előforduló láprétek állandóan nedves talaja felett, az elpárolgó víz hűtő hatása következtében a környezeténél hűvösebb légtömeg alakul ki („hideg tó” effektus), így e rétek számos magashegységi és jégkorszaki maradványfaj utolsó menedékhelyei. Ilyen helyen találja meg életfeltételeit egyik jégkorszaki maradványfajunk a zergeboglar (*Trollius europaeus*).

A Bakony mint állatföldrajzi táj, a középdunai fauna-területhez tartozó Magyar-középhegység (*Matricum*) faunakörzetének Dunántúli-középhegységi (*Pilisicum*) faunajárásába tartozik. Mozaikos felépítése, éghajlati viszonyai, geológiai és növényzeti változottsága miatt igen sokszínű állatvilág-

Fekete harkály (*Dryocopus martius*)

gal rendelkezik. A becslések alapján 15–25 ezer faj fordul itt elő, melyek nagyobbik hányada szárazföldi, s csupán kisebb részük kötődik a vizekhez.

Míg a déli területeken (Balaton-felvidék) a szubmediterrán, mediterrán, addig az északiakon (Öreg-Bakony) a hegyvidéki fajok találhatók meg nagyobb számban, ami a kis földrajzi távolságok miatt különleges adottság.

Itt van például a „találkozóhelye” a síkvidéki elterjedésű vöröshasú unká-
nak (*Bombina bombina*), valamint a hegyvidéki elterjedésű sárgahasú unká-

nak (*Bombina variegata*). A magashegységi fajok közül egyik legkülönlegesebb a havasi cincér (*Rosalia alpina*), amely a bakonyi bükkösök jellegzetes faja, vagy a kétéltűekhez tartozó alpesi götte (*Triturus alpestris*). A bakonyi erdőkben számos olyan madárfajt találunk, mely fokozott védelem alatt áll, megtelepedésük nagyon gyakran nem a növénytürsülés típusától, hanem az erdő korától és kiterjedtségétől függ, például attól, hogy az adott erdőrézsből vannak-e olyan idős és erős fák, amelyek gallyfészket meg tudják tartani.

A golyafélék családjába tartozó fekete golya (*Ciconia nigra*) is egyike e fajoknak, mely háborítatlan hegyoldalak, meredek oldalú völgykatlanok fészkelője.

Az idősebb erdőrézsek korhadó-száradó ágakban bővelkedő öregebb fái különböző odúlakó madarak – elsősorban is a cinegék és a harkályok – számára jelentenek jó élőhelyet. A korosabb bükkösökben sokfelé láthatjuk a harkályfélék legnagyobb terméte európai képviselőjét, a közel varjú nagyságú fekete harkályt (*Dryocopus martius*), valamint legritkább hazai harkályunk, a fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*) egyedeit is.

Kovács Béla

természetvédelmi főelőadó

(Bakonyerdő Zrt.)

Fotók: **Gergál-Gombási Mónika,**
Kovács Béla, Pixabay

Havasi cincér (*Rosalia alpina*)

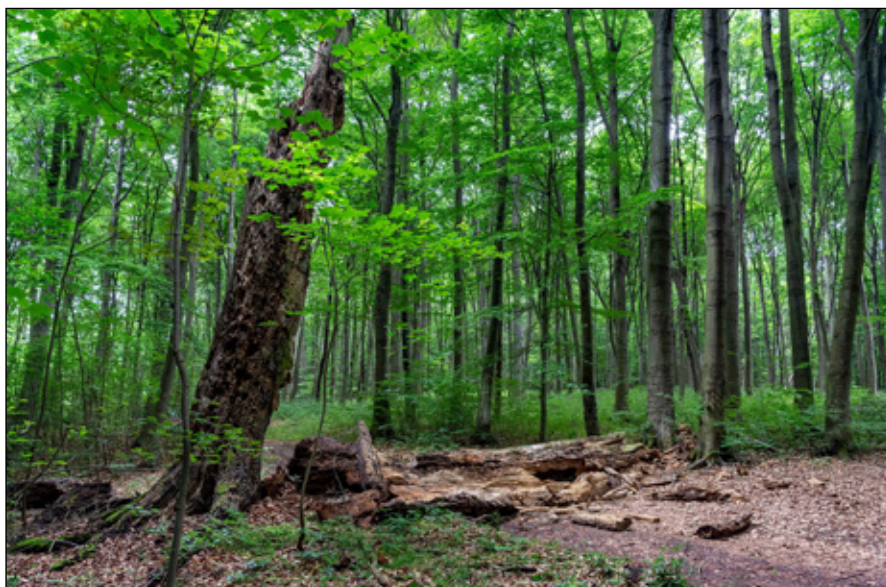
A montán bükkösöktől a dolomit kopárokig

Erdőgazdálkodás a Bakonyerdő Zrt. működési területén

„Bakonyság általán, mint rengeteg erdőség volt ismeretes, óriási bükkös, tölgyes erdeivel, átláthatlan sötétségével, melyben az ismeretlen és járatlan, mint tömkelegben vesztetett el...”

(Erdészeti és Gazdászati Lapok 1866, V. évfolyam, XII. füzet, 562. oldal)

A Bakonyerdő Zrt. alapfeladata a rábízott erdőterületek szakszerű kezelése, melynek során törekszik a fenntarthatóság védelmi, gazdasági és társadalmi szempontjainak együttes figyelembevételére. Tevékenységét legfőképpen az erdő és a tágan értelmezett erdei haszonvételek hosszútávú fenntartása érdekében, a változó környezeti, társadalmi körülményekhez igazodva végzi.

A társaság 62 400 ha-os erdőtervezett területe három vármegyében, azon belül 154 település határában terül el. Az erdőterület 18 erdészeti tájat érint, melyek közül az 5%-os területi arányt meghaladók az alábbiak: *Magas-Bakony (32%), Keszthelyi-dolomitvonulat (11%), Pápai-Bakonyalja (11%), Balaton-felvidék (10%), Déli-Bakony (9%), Devecseri-Bakonyalja (8%), Pápa-Devecseri-síkság (6%), Tátika-csoport (6%)*.

Ez a változatosság az erdőállományokban is megmutatkozik. Legnagyobb a cseresek 32%-os területaránya, emellett a bükkösök 24%-ot, a gyertyános tölgyesek és tölgyesek 14%-ot, a fenyvesek 14%-ot, az akácok 4%-ot képviselnek.

Az egyéb keménylombos faállományok térfoglalása 13%, míg a lágy lombos állományoké mindössze 3%. A fa-

állománytípusokon belül a változatos termőhelyi viszonyok és a múltbéli gazdálkodás hatásai további jelentős eltéréseket okoznak.

Az erdők üzem módját tekintve a kezelt terület 85%-a vágásos üzem módú, viszont egyre növekvő mértékű a faanyagtermelést nem szolgáló, átmeneti, illetve örökzöld üzem módban kezelt erdők területe, ami jelenleg mintegy 8700 hektár.

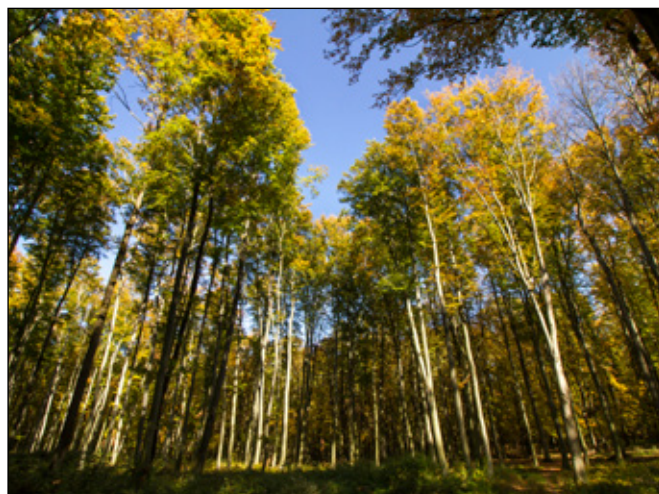
Az erdőfelújítás alá vont területe mintegy 6000 hektár. Az erdőállományok több mint 80%-át természetesen újítjuk fel.

Mindegyik fontos faállománytípusban (cseresek, tölgyesek, bükkösök) jellemző az idős egykorú tömbök előfordulása, melyeknél a felújítás hosszú távra szóló tervezést és gondos, „türelmes” végrehajtást igényel.

Cél a jelenlegi korosztályviszonyok megváltoztatása, széthúzása és a jelenleginél változatosabb, mozaikos tér- és korszerkezet kialakítása. Emellett az elegység biztosítása is fontos feladat, és az intenzív felújulást produkáló bükkösökben jelentős kihívás is.

A Bakonyerdő mesterséges erdősírtést jellemzően a fenyő felújításokban a szerkezetátalakítás és az erdősírtések pótlása, állománykiegészítése során alkalmaz, ekkor így történik az elegyfajok bevétele is.

Az 5–700 ezer csemete termesztésére alkalmas Sárosfői hidegágyas csemetekertünkben a főfafajok mellett egyre jelentősebb és fontos feladat az elegyfajok csemetetermelése. Tölgyek esetében előtérbe helyezzük a makkvetést annak alacsonyabb költsége és jóval magasabb biztonsága miatt.

A társaság első folyamatos erdőborítást szolgáló tömbjei a Bakonyszentlászlói Erdészet által kezelt Alízházi örökerdő tömb és a Farkasgyepűi Erdészet kezelésében lévő Roth Gyula kísérleti erdő, ahol már 2008-ban elkezdődött a folyamatos erdőborítást eredményező gazdálkodás.

Az örökerdő üzemmódú területek további növelésére elsősorban a 30–80 év közötti lassan növő fafajú erdők adnak középtávon lehetőséget. Emellett a turisztikai, illetve településvédelmi szempontból kiemelt területeken az örökítő üzemmódra történő váltás szinte követsélmény.

Az üzemmódváltás lehetőségére átfogó felmérést elvégeztük, a kezelési egységek pontosítása, területi lehatárolása napjaink feladata. A felmérés jelen adatai szerint a következő évtizedben mintegy 13–15 ezer hektárra emelkedhet a társaság által kezelt örökítő üzemmódú terület nagysága.

Az örökítő üzemmódú területek kezelési módszereinek elsajátításához jelölési mintaterületeket is kialakítunk, mely főként a társaság szakszemélyzetének oktatását, a módszer(ek) szemléltetését és a terepi munkák gyakorlását szolgálja. Az itt szerzett tudás és szemlélet az előttünk álló középtávú feladatok végrehajtását alapozza meg szakmai szempontból.

Meg kell jegyeznünk azonban, hogy az örökítő üzemmódban alkalmazott kezelési módszerek (javafás, lékes, kis csoportos beavatkozások), üzemmódtól függetlenül alkalmazhatóak, és alkalmazzuk már most is, az arra alkalmas vágásos üzemmódú területeinken az erdőnevelés során.

Az elmúlt évek nettó fakitermelése átlagosan 296 ezer nettó m³ volt. Ennek 60%-a véghasználatokból, 40%-a nevelővágásokból és egyéb termelésekből tevődik össze.

A fakitermelések nagyobb részét technológiai szempontból jól felkészült vállalkozók végzik, akik jelentős gép-

parkot üzemeltetnek. Jellemzően harveszteres fakitermelési technológiát alkalmaznak, forwarderes közelítéssel, melyben a terepviszonyoktól függően már alárendelt szerepet játszanak a csörlős közelítő eszközök. Ezzel a kíméletesebb fakitermelések aránya jelentősen nőtt. A gépesítés a nehéz fizikai munka tömeges kiváltására alkalmas, viszont értékes választékot adó állományokban egyelőre kikerülhetetlen a kézi fakitermelés.

A társaság a gazdálkodási tevékenységét természeti értékek tekintetében kiemelkedően gazdag és változatos területen végzi. Területi sajátossága, hogy a magasabb középhegységi régiók mellett a Balaton-felvidéki tájegység – többek között az atlanti és szubmediterrán éghajlat együttes hatása miatt – sokszínű, változatos a növény- és állatvilága, számos országos természeti értéket jelentő faj élőhelye.

A vagyonkezelt területet 14 országos jelentőségű védett terület érinti mintegy 21 000 hektáron. Emellett több mint 38 000 hektár Natura 2000 besorolású. Összességben mintegy 41 000 hektáron, a terület 65%-án van természetvédelmi oltalom.

A természeti értékek megóvásának leghatékonyabb eszköze az, ha a védelmi szempontokat, módszereket a mindennapi gazdálkodás gyakorlatába beillesztjük. Az így integrált természetvédelmi kezelés már nem korlátozásként, hanem feladatként értelmezendő/értelmezhető. A gazdálkodás oldaláról az a kiszámítható, ha az erdőtervezés során megismerjük, egyeztetjük és az erdőtervi határozat már tartalmazza a természetvédelmi szempontokat is. Az erdőtervezés során törekszünk a fenti szemlélet alkalmazására.

A klímaváltozás ma már az erdőkezelés hétköznapijaira, közeli és távoli jövőjére is jelentős hatással van. Az erdőgazdálkodás – erdőkezelés legfontosabb „terméke” az erdő. Az erdő fenntartása, természetességének, ellenálló képességének megőrzése, növelése, a klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak ellensúlyozására adható egyik válasz.

A hétköznapiok jelentős problémája az erdőpusztulás, mely döntően a hazai klíma melegedése és a szárazodás miatt legyengülő állományokban másodlagos károsítások eredményeként következik be.

A Keszthelyi-hegység erdeiben 2012–2014 között megélt erdei és feketefenyő, illetve csertölgy pusztulás kiemelkedő mértékű volt. Néhány éve a Balaton-felvidék feketefenyveseinek pusztulása is megfigyelhető, ma már állomány szintű károkról beszélhetünk, egyre nagyobb kárfelszámolási feladatokkal.

Az erdőpusztulások sorában 2017–2021 között a Magas-Bakony lucfenyvesei következtek, a kárfelszámolás során a Magas-Bakony lucosait tölgyes meszetes erdőfelújítások váltották fel.

2017-től kezdődően napjainkban is zajló folyamat a magas kőrös pusztulása. A magas kőrös fakitermelése ettől az időponttól kezdve gyakorlatilag négyeszeresére emelkedett, és az egészségügyi termelések helyenként már erdőfelújítási feladatot is maga után vonnak.

A határ természethelyeken két-három éve megfigyelhető a bükk kondíciójának romlása, egyes fák pusztulása – a folyamat az idej, egyébként kedvező időjárás ellenére is látható.

A különböző fajokra nehezedő összetett hatást tetézi az új invazív ká-

rosítók megjelenése és tömeges elterjedése, itt példaként elég csak a tölgy-csipkésposolka terjedésére és károsítására utalni.

Az időjárási események mérése, a változások észlelése érdekében több meteorológiai állomást helyeztünk üzembe, melyek eredményeit közléptéven értékelve bizonyára hasznos, helyi információkhoz jutunk.

A fenti, alapvetően a klímaváltozástól eredő feladatok rövid távú megoldásán túl új, hosszú távra szóló megoldásokra, szemléletre is szükség van.

Ilyen irányba mutat az erdőnevelési szemlélet megváltoztatása, aminek lényege az, hogy a jellemzően sűrűn tartott lombos erdeinkben (főleg a bükköseinkben) – a korábbi évek „szokásos” gyakorlatától eltérve – a felső szintben végrehajtott, magasabb erélyű gyéritésre van szükség, melyek során az elegység növelése is feladat. Ezzel az egyes fák és az erdő ellenálló képessége is növelhető.

Szükség esetén már bevált vagy új fajok elegyként történő alkalmazását is számításba kell venni. Így például a ko-

üvegházhatású CO₂ gáz tartós megkötése és élő vagy feldolgozott fában való tárolása.

Ezt a célt szolgálja az elmúlt 5 évben elvégzett, mintegy 130 hektár új erdő telepítése, amelyek mezőgazdasági területeken létesültek. Az erdőtelepítések őshonos fajokkal történnek, a ritka elegyfajok tudatos ültetésével és elterjesztésével, az erdőszegélyek, fasorok és csenderesek kialakításával. Az erdőtelepítéseket 6-8 fajjal tervezzük és hajtuk végre, kerüljük az erdei monokultúrák kialakítását, így biztosítva az új erdőállományok stabilitását és a klímaváltozás szélsőséges időjárási helyzeteivel szembeni ellenálló képességük növelését.

A fentiekben összefoglaltak jól tükrözik, hogy a társaság tevékenysége az erdőgazdálkodás terén is nagyon sokrétű, nemcsak térben változatos, hanem időben is változik. A Bakonyerdő Zrt. munkatársai a napi feladatok végrehajtása mellett folyamatosan keresik a megoldásokat a rövid- és középtávú változásokból adódó feladatokra is.

Az nem kérdés, hogy a fára az embernek a teljes életútja során – „a bölcsőtől a koporsóig” – szüksége van. Ma már az sem kérdés, hogy az erdővel szemben támasztott sokrétű társadalmi igények a nyersanyagtermelésen jóval túlmutatnak.

Korábban is az erdész szakma töltötte be a tolmács szerepét a társadalmi elvárások és az erdő között. A jövő erdészének is remélhetően ez lesz a feladata, azonban a jelenleginél több nyelven kell ehhez értenünk és beszélnünk.

Váradai József természetvédelmi és erdőgazdálkodási főmérnök
Bakonyerdő Zrt.
Fotók: **Gergál-Gombási Mónika**,
Fellner Zoltán, **Takács Péter**

rábbi tapasztalatok alapján rendelkezésre áll a zöld duglász, de kísérleteket kezdünk meg a keleti bükk, az ibériai tölgy, a szürketölgy csemetetermesztésével és erdősítésekben történő alkalmazásával is. Ehhez a Sárosfői csemetekert természetöfelületének 10%-át (mintegy 400 m² hidegágyat) az új származások, fajok természetési kísérleteire tarjuk fenn.

Kiemelt feladatok közé tartozik az ország erdőterületeinek növelése, a „több” és „jobb” erdő létrehozása, a klímaváltozásban fontos szerepet játszó

Egyensúlyban a vadállomány

Az erdő, a vad és a gazdálkodás harmóniája

A magyar nyelv értelmező szótára szerint: „Az egyensúlyi állapot eléréséhez az ellentétes mozzanatoknak, körülményeknek, hatásoknak kell kiegyenlíteni egymást.” A Bakonyerdő Zrt. vadgazdálkodása során arra törekszik, hogy ezt az állapotot elérje. Az egyensúly eléréséhez tisztában kell lennünk az adottságainkkal, a minket érő hatásokkal és a lehetőségeinkkel. Ez alapján kell kialakítani a saját vadgazdálkodási stratégiánkat, amit aztán a folyamatosan változó környezetünkhöz igazodva finomhangolni kell.

A Bakonyerdő Zrt. 56.000 hektárnyi vadászterülete 4 tájegységben, 3 vármegyében helyezkedik el, és 6 egységet alkot. A 65 % feletti erdősültségű területek zárt erdőtömbökhöz kapcsolódva helyezkednek el a Bakony különböző régióiban, így igen változatos élőhelyet biztosítanak.

A hazai öt nagyvad különböző mennyiségben, de jelen van szinte mindegyik területen, lehetőséget kínálva a vadgazdálkodónak a több lábón álláshoz.

Az évi 5000 db-os szabadterületi elejtésből a vaddisznó és gímszarvas a két fő meghatározó faj. A dámszarvas foltokban komoly létszámot alkot, az ezzel való gazdálkodás kiemelt figyelmet is érdemel. Az őz folyamatosan csökkenő létszáma mellett a muflon állománya stabilnak mondható, és bár aránylag kis létszámú, de minőségében országosan is az elsők között van.

A nagyvadak létszáma folyamatosan változó, így ez az adottság nehezen

meghatározható. A területek elhelyezkedése, a vízgazdálkodás, a saját és szomszédos területek zavarása, a mezőgazdasági termények és makktermő fák érése, de az időjárás is befolyásolja a nagyobb mozgáskörzetű vadfajok létszámát.

Felgyorsuló világunkban a korábban biztos és nyugodt pontot jelentő erdő- és vadgazdálkodás sem maradt érintetlenül. A második világháborút követő időszak vadgazdálkodását az építkezés jellemezte, és mint minden felfutóban lévő állományban, itt is sorra születtek a kiváló eredmények.

Az erdők-mezők benépesültek vaddal, és mire felocsúdtunk, addigra már annyi lett, hogy a szokásos vadászati gyakorlattal nem lehetett kézben tartani.

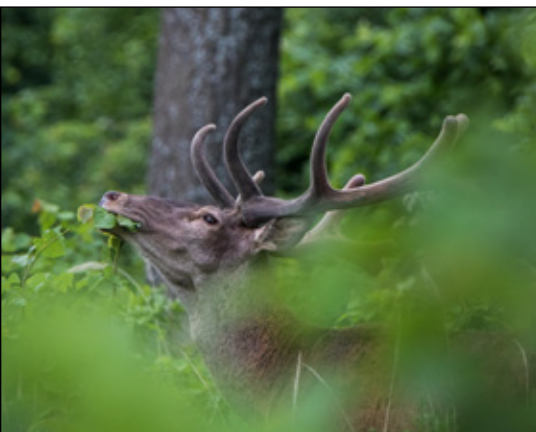
A rendszerváltást követő magántulajdon megerősödése és a nagyvadlétszám megugrása egybeesett, és akkor még jó megoldásnak tűnt, hogy kerítésrel zárjuk el a vadat a kár okozásától. Ez először az erdőben, majd a szántóterületeken zajlott, később az autópályák, gyorsforgalmi utak, üdülőövezetek következtek. A vad élőhelye lecsökkent, amihez egy folyamatosan növekvő erdőhasználat párosult.

A Covid-19 időszakában megnövekedett az erdőlátogatók száma, és ez a nyomás azóta is tart, emellett a lovas-kerékpáros és az illegális motoros erdőhasználat is nőtt az erdőben.

A vad jelenléte és károkozása a fentiek hatására tovább nőtt, ami a vadászati nyomást fokozta, ezzel tovább kényszerítve a vadat a korábbi élőhelyének elhagyására.

Megjelent a városi környezetben, az utak mentén, ezzel a lakossági, telepü-

lési konfliktusok számát és gyakoriságát növelte meg.

A fenti folyamatok – mint az országban a legtöbb nagyvaddal gazdálkodó – a Bakonyerdőt is érintették. Ehhez járult hozzá az ASP terjedését csökkentő intézkedés, amely értelmében a vaddisznóállománnyal történő gazdálkodást fel kell cserélni egy drasztikus állományapasztásra.

Az elmúlt öt év aszályos periódusa, az energiaárak emelkedése tovább növelte az erdő-mezőgazdálkodók és vadgazdálkodók közötti feszültséget.

A vadászterületek adottságán és az azokat érő hatásokon csak részben tudunk változtatni. A vad létszáma ugyan változó, de a fenti hatásoknak köszönhetően egyértelmű elvárás az, hogy alacsonyabb létszámú állomány éljen az erdőkben.

A vaddisznóval történő gazdálkodás az ASP terjedésével kiszámíthatatlanná válik, így nekünk is a többi nagyvad faj felé kell tekintenünk.

A kiváló állományú muflonunk kezeléséhez segítségül GPS nyomkövető vizsgálatot végzünk. A gímszarvas helyes korosztályi hasznosításához és a kezelési stratégia kidolgozásához kutatásokat folytattunk, amely a faj korszerkezetének lehető legpontosabb meghatározását segítette elő mindkét ivar esetében.

A dámszarvas-gazdálkodásunk során jelentős létszámapasztást hajtottunk végre, a fennmaradó állományt pedig a nekik kedvező vadföldszerkezet kialakításával, a vadászati hasznosítási mód átalakításával kívánjuk javítani.

További kutatások folytak és folynak az aranysakál terjedésével, valamint a vaddisznó belterületi jelenlétével kapcsolatban. Igyekszünk olyan vadtudományi, vadbiológiai vizsgálatoknak teret adni, amelyek nemcsak a vadgazdálkodási stratégiánk kialakítását segítik, hanem a folyamato-

san változó hatások miatti finomhangolást is.

A Bakonyerdő erdőállománya lehetőségét biztosít arra, hogy az erdőgazdálkodás részben figyelembe vegye a vadgazdálkodás erőfeszítéseit.

A véghasználatok kijelölése térben és időben, a bekerített területek gyors felújítása és így azok korábbi felszabadítása segíthet a szakmai célok elérésében.

Az erdőgazdálkodás előtt álló kihívások, akár a klímaváltozás, akár a kártevők gradációja okozta pusztulások, vagy az aszályos időszakok miatti felújítási nehézségek kapcsán alkalmazott intézkedések gyakran összehangolhatók a vadgazdálkodási szakemberek jól felfogott érdekével. A két ágazat jó szakmai kapcsolata révén, a kedvező élőhelyi adottságok miatt, több vadászterületen a fentieknek köszönhetően alig épül új, erdőt védő kerítés.

El kell fogadnunk, hogy nincs egyensúlyban a vadállomány a környezetével, hiszen a környezet is folyamatosan változik, így ahhoz kell igazítanunk. Olyan változások érik jelenleg a vadászterületeket, amelyek közvetve az ott élő vadfaj-populációkra fejtik ki hatásukat.

Ebben az átalakuló világban kell az egyensúlyra törekedni, és bátran kijelenthetjük, hogy erőfeszítéseinket néha siker is koronázza. Számos muflonkosunk kerül ki a 90 cm feletti átlaghosszban, magas pontszámmal. Dámbikáink érmes aránya nemcsak rohamosan javul, de többször döntött megyei rekordot is. A gímszarvas bikák között minden évben előfordul több 10 kg feletti trófeájú egyed.

Erdőket tudunk felújítani kerítés nélkül, szántóterületek értékes terményeit villanypásztor nélkül megőrizni az aratásig. Sikeresen ki tudjuk szolgálni vendégvadászainkat bögésben és terelővadászatkor, annak ellenére, hogy az erdőjárók részéről egyre nagyobb nyomás nehezedik a vadászterületekre.

Szükségünk van ezekre a sikerekre, mert visszaigazolásként szolgálnak ahhoz, hogy tovább dolgozzunk a közös célért: *a vadgazdálkodásunk is tartamos legyen, és a külső behatásokkal szemben pedig ellenálló, ezzel kerülve egyensúlyba a környezettel!*

Pölöskei Balázs

vadgazdálkodási osztályvezető

Bakonyerdő Zrt.

Fotók: **Gergál-Gombási Mónika,**
Korn Ignác, Mesterházi József,
Somogyi Balázs

Természetesen fából – a fűrészárutól a parkettáig

A faipar ágazat a Bakonyerdő Zrt. működésében

A Bakonyerdő Zrt. a klasszikus erdőgazdálkodási tevékenysége mellett jelentős faipari tevékenységet is folytat – ebben markánsan különbözik sok más erdőgazdaságtól. A faipari tevékenység során külön kell választani az elsődleges és másodlagos faipart. A faipar üzemmérete különbözteti meg a Bakonyerdőt a többi erdőgazdaságtól, hiszen mind a feldolgozási tevékenység összetettsége, erőforrásigénye, mind a közvetlen versenypiaci jelenlét különleges figyelmet igényel. Ez egyszerre lehetőség és felelősség is, hiszen magasabb hozzáadott értékű termékeket tudunk előállítani, egyúttal számtalan üzleti kapcsolaton keresztül mélyebben beágyazódunk a térség, sőt a térségen túli területek gazdasági életébe is, idejében megismerve a piaci folyamatok alakulását.

Tudatosítanunk kell, hogy a fatermek használata és a természet szeretete, a klímavédelem nincsenek ellentmondásban, éppen ellenkezőleg: *szeretjük az erdőt, ezért szeretünk onnan származó, megújuló termékként, jelentős széndioxid-megkötő kapacitással rendelkező fa nyersanyagból készült termékeket vásárolni és használni.*

A jövedelmezőség mértéke azonban a piac változásaitól, a társadalmi igényektől nagyban függ. Arról sem szabad megfeledkeznünk, hogy az alapanyag- vagy nyersanyagtermelő országok, nemzetek, vállalatok könnyen kiszolgáltatott helyzetbe kerülhetnek, elég, ha pl. a fosszilis energiahordozók napjainkban oly hektikusan hullámzó áaira gondolunk.

A Bakonyerdő Zrt. ezért a kiszolgáltatottság csökkentése érdekében a fenntartható módon végzett erdőgazdálkodási tevékenységéből származó faanyag jelentős részét nem alapanyagként értékesíti, hanem *komoly hozzáadott értéket előállítva fűrészárúként feldolgozza azt.*

A *Franciavágási Fűrészüzem* történelme 100 éves múltira tekint vissza. Az

első vízszintes keretfűrész Huszárok-előpusztán szelte a deszkát és pallót. Jelenlegi helyére az 1920-as, 1930-as években költözött a tágabb környezet tűzifa-, fűrészáru- és faszénalapanyagának biztosítására.

Az államosítást követően kezdetleges technológiával zajlott a feldolgozás, amelyben az 1980-as évek elejéhez köthető fűrészüzemi rekonstrukció hozott áttörést. Az akkor modern technológia a ma ismert helyén kapott szerepet az üzem területén, később a rétegletmez-gyártással kiegészítve.

A fűrészüzem alapanyagbázist jelentett a Bakonyerdő Zrt. másik faipari egységének, a BEFAG Parkettagyárnak. A múltban nagymennyiségű parkettfríz került átszállításra, míg napjainkban a lamellaértékesítés dominál. A vertikális fafeldolgozás megvalósulása az erdőtől a késztermékig.

A Fűrészáru Gyár az elsődleges faipar részeként hengeres fa feldolgozásával biztosít alapanyagot a tömör fával dolgozó másodlagos faipari szereplők részére. A feldolgozás 20 000 m³ rönk évente, a tölgy fajaj jelentős

részét vásároljuk magyar társerdőgazdaságoktól.

A termelés két pillére a fűrészáru és a lamella (fűrészelt furnér) gyártása. A gyártás ipari keretek között, nagyobb arányban automatizált sorokon történik.

A rönk beérkezést követően a rönktéren kerül osztályzásra, és az állagmegővő tárolás is itt történik. Az állagmegővő egyik módja a víz alatti tárolás, ami beton tárolómedencében lehetséges.

Az alapanyag a feldolgozást megelőzően kérgezésre kerül. A kérgezés a károsítóktól mentesítés mellett a fűrészlapot amortizáló szennyeződésektől is tisztítja az anyagot. A rönkfeldolgozás gerincét a rönkvágó szalagfűrészek adják, kiegészítve egy keretfűrészszel.

A fűrészeléssel követően lehetőség van szélezésre és darabolásra magasabb feldolgozottságú termék előállítására érdekében. A mellékterméktől megszabadított fűrészáru szállítása gazdasá-

gílag hatékonyabb. A szárítási és gőzölési technológia szélesíti a feldolgozási lehetőségeket.

A fűrészáru-szárítás a fa beltéri alkalmazásának feltétele. A kezelésnek köszönhetően a további zsugorodás nem okoz deformációt a késztermékben. Az elváltozás elkerülésének érdekében fontos a technológiai fegyelem és felkészültség.

A gőzölés a bükk fajhoz szorosan kapcsolódó kezelés, melynek célja a kémiai folyamatok hatására a szín változása mellett a fa feszültségeinek csökkentése.

A szárított fűrészáru szállításig történő raktározása biztosított az 1000 m²-es szigetelt csarnokban. A gyár felkészült saját szerszámainak karbantartására, az élezési és tisztítási feladatok elvégzésére.

A lamellagyártás szintén a fűrészcsarnoki gépekkel kezdődik, azonban a technológia további elemei a kis vastagság miatt nagy pontosságot és fegyelmet igényelnek. A minőségi leírások gépipari toleranciákkal számolnak.

A lamellagyártás alapanyaga a szélezett deszka, amit precíziós vízszintes szalagfűrész – *Wintersteiger* – hasítunk fűrészelt méretre, a műszárítás vékony lemez vastagságban, rövid ciklussal történik. A szárított lamella automata soron kalibrálásra kerül vastagságra,

utána szélesség és hossz méretre fűrészelés történik. A faanyag higroszkópos és anizotróp, a vékony lemez különösen gyorsan veszi fel a levegő nedvességtartalmát. A formatálás során a csarnok klímájának a hőmérsékleten kívül a páratartaloma is szabályozott, a 6%-os egyensúlyi fanedvesség érdekében.

A gyáregység a hőenergia-igényét saját melléktermékét hasznosító gőzkazánnal biztosítja. A két kazánból álló üzemegység egyenként 2,5 MW maximum teljesítményű.

A fűrészárugyártás céljára felfűrészelt fő fajok a tölgy (59%), a bükk (34%), a csertölgy (6%) és egyéb lombos fajok (1%). A termelt választékok deszka, palló, illetve gerenda keresztmetszetűek. Feldolgozásukat tekintve szélezetlen vagy szélezett, nedvességtartalom tekintetében gatterfriss vagy műszárított termékek.

A *másodlagos faipar* többféle készterméket állít elő az általunk termelt alapanyagból. A lamella vékony (kb. 4 mm vastag) falemez, amelyet főként a többretegű parkettagyártás alkalmaz fedőréteggént.

A különböző méretek lefedik a fa padlóburkoló termékek sokféleségét – egysávos, halszálla, csaphornys és mozaik méretekkel. Alkalmas továbbá minden olyan területen, ahol a kis térfogatú nemes fafajjal szeretnénk minél nagyobb területet borítani – nyílászárógyártás, bútortipar. Az alacsonyabb értékű fafajt magként alkalmazva mérnöki szerkezet alakul ki felületi minőségét és szilárdságát tekintve is.

A deszka termékeket a tömör bútort gyártó üzemek előszeretettel alkalmazzák, főként rusztikus felületek kialakításával. A bükk termékek feldolgozása a kárpitos termékek vázszerkezetében a leginkább elterjedt, gőzölt és natúr formában is. A palló keresztmetszeteket a bútortipáron kívül az épületasztalos ipar alkalmazza lépcső és nyílászáró készítése céljára. A gerenda dimenziók a kertépítés és a rusztikus belsőépítészeti irányában kerülnek felhasználásra.

A jövőbeni célok között szerepel a piaci pozíciók stabilizálása mellett a gazdaságilag hatékony termelés folyamatos javítása.

A *Tapolcai Parkettagyár (ma BEFAG Parkett Kft.)* megépítésének gondolata az egykori Keszthelyi Állami Erdőgazdagság vezetőinek fejében született meg.

Kezdetekben a cél egy magasabb feldolgozottságú, ezáltal nagyobb hozzáadott értékű padlóburkoló termék előállítás volt saját alapanyagból a megnövekedett igények kielégítésére. Időközben számos, a természetes parkettát helyettesítő padlóburkoló jelent meg, vizionálva a fa parketták eltűnését. A fa melege, természetessége, megnyugtató hangulata azonban soha nem megy ki a divatból. Nagy előnye, hogy környezeti „lábnyoma” az összes padlóburkoló termék közül a legkisebb. Ha igazán környezettudatosak szeretnénk lenni, akkor igazi fa parkettát választunk.

A parkettagyár zöldmezős beruházásként indult 1973-ban a fűrészüzemmel, majd csaphornyos parkettagyártó részleggel és szárítókkal kibővítve működött.

Egy újabb jelentős beruházás eredményeként 1976-tól pedig a szalagparketta-gyártó üzem kezdte meg termelését. A jogelőd, ma a tulajdonosi felügyeletet gyakorló Bakonyerdő Zrt. érdekeltségében működő BEFAG Parkett Kft. az önálló tevékenységét 2020. február 17-tel jegyzi, megtartva a szakmai jogfolytonosságot. Így egy új szervezeti felépítésben, a feladatkörök átszervezésével, a régi tapasztalt dolgozókra támaszkodva folyik a munka 110 fővel.

A parkettagyártás indulásakor néhány hazai fafajból álló fedőréteggel, lakkozott vagy lakkozatlan termék készült. Az idők során a választék más kontinensekről származó fafajokkal tovább bővült.

Később megjelent a lakkozott felületkezelés mellett a viaszos, olajos, UV-olajos, natúr olajos kezelés is. Az oldószeres lakkok helyett ma már a korszerű, szinte 100% szárazanyag-tartalmú, de mégis folyékony, UV-fényre keményedő felületkezelőt használunk.

A parketta formai képe is kiszélesedett. A klasszikus háromsávossal mellett egyre nagyobb arányban egy- és kétsávossal termékekre van igény. Megjelenésé-

ben az olajozott, mattlakkozott felület mellett a színezett, meszezett, strukturált és főzolt termékek aránya is folyamatosan nő. Új felületként az úgynevezett „nyers fa” megjelenésű, mégis lakkozott felületrendszer a divatos. Kívánság és elvárás ma már, hogy színezett, égéskésleltetett, extra kopásállóságú padlóburkolókat is gyártsunk, valamint sportcsarnokok, tornatermek részére csúszásmentes parkettát kínáljunk.

Vevői oldalról nézve termékeink 17–20%-a talál belföldön gazdára, nagyobb részét pedig exportáljuk. Hagyományosan a környező országok piaca: az osztrák, a szlovén, a szerb dominál, emellett még számos európai országban és Kínában is ismert, bevezetett márkanév a BEFAG Cégünk évek óta jelen van kiállítóként nemzetközi szakvásárokon, így idén a BAU München kiállításon vettünk részt.

A technológia is sokat változott. Az egész parkettagyártási folyamat megújult, korszerűsödött az évek alatt.

- 2005 tavaszán, az országban elsőként kezdtük meg a PanLoc-rend-

szertű, önzáró készparketta gyártását.

- 2011-ben három új, Hildebrand-rendszerű szárítókamra került üzembe helyezésre, majd öt év múlva további hat.
- Még ekkor év végén egy komplett robotizált felületelőkészítő és felületkezelő gépsort állítottunk üzembe.
- 2017-ben egy korszerű háromsávossal fedőréteglamella-gyártó gép sor kezdte meg működését, korszerű Woodeye-szkennelő osztályozóval egybekötve.
- Jelenleg egy 500 KWh teljesítményű naperőműpark beüzemeltése folyik termelési felhasználás hasznosításával.

Az utóbbi években háromszor is Magyar Termék Nagydíjjal ismerték el az önzáró profillal, antibakteriális lakkozással, illetve natúr olajozással készült termékcsaládunkat.

A cég számára továbbra is az a legfontosabb, hogy pénzügyileg stabil maradjon, és lehetőség szerint minél biztosabb pénzügyi feltételeket teremtsen a későbbi fejlesztési elképzelésekhez. A vállalkozás feladatát tűzte ki a kockázatok csökkentését, a hatékonyság növelését, a régi piacok megtartását, újak felkutatását; és ezek megvalósításával remélhetőleg hosszú távon is biztosított lesz a parkettagyártás jövője a BEFAG parkettagyárban.

Adamik Péter igazgató,

Franciaiavágási Fűrészáru Gyár

Pauer Károly igazgató,

BEFAG Parkett Kft..

Fotók: **Gombási-Gergál Mónika,**
Adamik Péter, Paluska Csaba

Meglátni, megismerni, megszeretni, megvédeni...

Az ökoturisztikától a környezeti nevelésig

A Bakonyerdő Zrt. a Bakony és a Balaton-felvidék erdeinek gondos gazdjaként nagy jelentőséget fordít a gazdálkodás mellett a természetvédelemre, a történelmi emlékek megőrzésére is. Számunkra az igazi hosszú távú befektetés az ember és környezet harmóniájának megteremtése, fenntartása.

Az elmúlt évtizedekben az állami erdőgazdaság felépített egy olyan közjóléti-turisztikai hálózatot, amellyel hazánk egyik leglátogatottabb rekreációs és turisztikai célpontjává vált. 12 kilátó, nyolc tanösvény, négy erdészeti erdei iskola, számtalan kiépített erdei pihenőhely, tornapálya, több száz hektár kirándulóerdő, vadspark, horgászto, száz kilométernyi turistaút; a Badacsony oldalában, a Bakony szívében, a Sárosfői-halastavak közelében pedig eltérő kategóriájú erdei szálláshelyek várják az erdő- és természetjárás kedvelőit.

A közelmúltban több pályázati lehetőséget és forrást kihasználva felújításra kerültek erdei szálláshelyeink, melyek különlegességét növeli, hogy természeti értékek, túraútvonalak, turisztikai objektumok közelében találhatóak, gazdag programlehetőséget kínálva a hozzánk érkezőknek.

Kisrodostó kulcsosbázunk a Badacsony nyugati, Szigligetre néző oldalán, Badacsonytördemic község határában festői környezetben helyezkedik el. A hat fő elszállásolására alkalmas épület összkomfortos, önellátásra teljesen felszerelt, kényelmes pihenést tesz

lehetővé a bakancsos turizmust kedvelőknek.

Ökoturisztikai célpontjaink, erdei pihenőhelyeink ugyancsak megújultak. Új erdei bútorgarnitúrákat, védőházakat helyeztünk ki, kültéri tornapályákat létesítettünk, kilátókat renováltunk, tanösvény táblákat javítottunk, korszerűsítettünk. Célunk, hogy az erdeinkbe érkező kirándulók, turisták jól érezzék magukat, a természet kedvelői elégedettek legyenek közjóléti létesítményeink állapotával és az általunk nyújtott szolgáltatásokkal.

2000-ben épült a Keszthely fölötti magaslatok ikonikus kilátója, 231 méteres magasságban, a Varsás-hegyen, ahonnan a Balaton nyugati öblét, egyik legnagyobb városát és a Keszthelyi-hegységet láthatjuk. 2022 áprilisától vehetik újra birtokukba a látogatók a Festetics család után elnevezett kilátót, melyet az erdei kirándulóközpont, a Gyenesdiástól nem messze fekvő *Nagymező* nyugati széléről induló gyalogösvényen érhetünk el.

A *Festetics-kilátó* statikailag megerősítésre került, biztonsági hálót kapott és tartóelemeket cseréltek rajta. Az alatta fekvő Nagymezőn halad el az Országos

Kéktúra útvonala, ahol pihenésképpen piknikezhetünk, illetve innen indul egy erdei tornapálya is.

A közelmúltban teljes festésen átesett 16,5 magas *Órtorony-kilátó* a Tihanyi-félsziget közepén, a Külső-tótól nyugatra, a 216 m magas Apáti-hegyen épült. Az építmény organikus anyagokból, az egykor ott található római őrtornyokat idéző formában készült, fa és helyi terméskő felhasználásával. Legfelső szintjéről szinte az egész Balaton látszik.

A *Hubertlaki-tó* a Hamuházi-séd forrásai által táplált, mesterséges gáttal elzárt völgyben, Hubertlaktól déli irányban található. Az erdélyi Gyilkos-tó „kicsinyített mása”, amely a patak medrének elzárásával a múlt század nyolcvanas éveinek végén jött létre, eredetileg vaditatonak készült. A helyén akkoriban égeres erdő állt, a tó jellegzetes látványát az elárasztott fák víztükkörből kiemelkedő csonkjai adják. A közelmúltban megtörtént a tó gátjának megerősítése és az árapasztó felújítása is. A tónak természetes úton betelepült élővilága van, partját a turisták és a Bakonyban előforduló vadfajok egyaránt szívesen látogatják.

A táj és az emberi környezet harmóniáját felismerve alakítottuk ki a *Cubavölgyi kirándulóerdőt*, amely a Magas-Bakony talán egyik legkedveltebb kirándulóhelye, a tájegység gyöngyszeme. A Kőpince-forrás mindig 7 fokos vize bármely évszakban simogatva csillapítja szomját az arra vetődő vándoroknak. A kiépített, erdei védőházakkal ellátott pihenő- és tűzrakó helyeken kellemes kikapcsolódásra nyílik lehetőség.

A *Cuba-völgyi tanösvény* végpontjánál található a viadukt és a vasúttörténeti emlékmű. A Cuha-patak és a Hódos-ér találkozásánál a felújított Pakucs-pihenő, észak felé haladva a vadregényes Alsó-Cuha szurdok, mellette pedig az Ördögkrét várja a kirándulókat asztalokkal, padokkal, árnyat adó évszázados fákkal.

Részvénytársaságunk már hosszú évek óta kiemelten foglalkozik a *környezeti nevelés* fontosságával, amit jellemzően erdészeti erdei iskolákban, látogatóközpontban, vadsparkokban valósít meg. A két évtizedes múlttal rendelkező *erdei iskolai programjaink* célja, hogy természetes környezetben, gyakorlati tapasztalatszerzésen és megfigyelésen alapuló új ismereteket nyújtson, és a környezetüket óvóvédő, szerető ifjúságot neveljen. Ezzel segítjük a felnövekvő generáció környezettudatos magatartásának kialakítását, fejlődését, hogy a fiatalokból természetet kedvelő, természetet értő, járó, erdőt megbecsülő és megismerő felnőtt váljék.

A *Balaton-felvidéki Erdészeti Erdei Iskolánk* 2004-ben kezdte meg működését, a társaság első erdei iskolájaként lassan húsz éve. Az erdei iskola komplex szolgáltatást nyújt a csoportoknak, 62 fő részére biztosít szállást, étkezést, környezeti nevelés, erdei tanulás, sportolás és szabadidős tevékenységek lehetőségét.

A közelében található a 12 állomásos *Óreg Bükk tanösvény*, mely két részből áll: a kis kör 3,6 km, a nagy kör 6,6 km hosszú. Egész évben várja a kalandra, nyugalomra, tiszta levegőre, a természet szépségeire és a különleges élményekre vágyó látogatóit.

A *Festetics Imre Élményközpont* létrehozásával, a környezeti nevelés mellett társaságunk célja volt az is, hogy a látogatók közvetlenül gyűjtsenek élményeket élő környezetükről, megismerjék a hazai erdők csülkös nagyvadfajait, és betekintést nyerjenek az őshonos, magyar háziállatok világába.

Az állatpark őshonos háziállatokat bemutató része 2012 tavaszán nyitotta meg kapuit, ahol manapság már ritkaságnak számító magyar állatfajokat mutatunk be. Az állatparkot úgy alakítottuk ki, hogy minden korosztály találjon magának hasznos elfoglaltságot és pihenési lehetőséget. A gyerekeket nagy, füves terület, állatsimogató és játszótér várja. A pihenést padok, kiülők és asztalok teszik lehetővé.

A 2021. évben a látogatóközpont és az állatpark megújult, valamint elkészült a mintegy 4,6 hektáros területen elterülő Vadfarm, ahol a Magyarországon megtalálható nagyvadak kerülnek bemutatásra. Gímszarvasokat, dámvadakat, muflonokat és vaddisznókat figyelhetnek meg a látogatók, továbbá egy hazai fajtákat felvonultató „juhajtka bemutató” kapott itt helyet. A fás, erdős területen a korábbinál sokkal természetesebb környezetben figyelhetik meg a látogatók a vadakat, vadlesekéről és pihenőpadokról.

A *Természet Házában* tárlatvezetésre várjuk a Keszthelyi-hegység élővilágát, természeti értékeit megismerni vágyókat. Az interaktív látványelemekkel, fotóillusztrációkkal színesített kiállítás bejárása során bepillantást nyerhetünk a hegység lakóinak világába. A gyerekeket izgalmas tematikus programok

várják növényismereti, állatismereti, élőhelyismereti és geológiai témakörökben.

A látogatóközpontban lehetőség nyílik az élő és élettelen természet megismerésére, környezeti nevelési programokon való részvételre. A kiállítást bejárva nemcsak a hegység földtörténetét, domborzatát, állat- és növényvilágát ismerheti meg, hanem a térség erdő- és legelőgazdálkodásáról, szőlő- és gyümölcsstermesztéséről is információkkal gazdagodhat a látogató, így bepillantást nyerhet a természet és ember harmonikus viszonyába, mely jól jellemzi a Balaton-melléki tájat.

A bemutatótér központi része egy jellemző élőhelyeket bemutató diorama, amely egy képzeletbeli déli-északi irányú metszet a Balaton parti nádas zónáján, a Keszthelyi-hegység dolomittömbjének jellemző sziklagyepein, karsztbokorerdein, molyhos tölgyesin, a Szántói- és Zsidi-medence kaszáló- és láprétegen keresztül az északi baltvidékig.

Szolgáltatásaink közül igénybe vehető még a VR szoba, AR „szelfi” applikáció és többféle tematikus foglalkozás is. Ezen kívül 2022 tavaszán egy jurta-táborral bővült élményközpontunk. Ezek a jurták ideális szálláslehetőséget biztosítanak akár egy osztálykiránduláshoz, csapatépítő tréninghez, lovas- vagy kajak-kenu túrához. A jurták táborhelyként bérelhetők.

Fontos számunkra, hogy szem előtt tartsuk az erdő közjóléti funkcióját, terep adjunk az ökoturisztikai törekvéseknek, egyúttal meg kell óvnunk a természeti értékeket, a kultúrtörténeti és az erdészettörténeti emlékeket is.

Farkas Judit közjóléti-marketing és pályázati előadó, Bakonyerdő Zrt.

Fotók: **Gergál-Gombási Mónika**, **Mízsei Bernadett**, **Mesterházi József**, **Bakonyerdő Zrt.**

A halomsíroktól a barokk kastélyokig

Hazánk egyik legszebb, természeti és kultúrtörténeti értékekben bővelkedő térsége a Bakony és a Balaton-felvidék. Ezen területen gazdálkodó Bakonyerdő Zrt. erdeiben gazdag történelmi múltunk számos kisebb-nagyobb gyöngyszeme, emlékhelye rejtőzik. E felbecsülhetetlen értékek megőrzése közös történelmi felelősségünk, ezért kiemelt feladatunknak érezzük ezek állapotának megóvását, hiszen közülük több a Bakonyerdő Zrt. kezelésében áll. A teljesség igénye nélkül ismerjünk meg néhányat ízelítőként e történelmi és kulturális emlékek közül.

„Százhalom” a Bakonyban

A „kunhalom” olyan kultúrtörténeti, kulturális örökségi, tájképi, illetve élővilágvédelmi szempontból jelentős domború földmű, amely kimagasodó jellegével meghatározó eleme lehet a tájnak. A kunhalom gyűjtőfogalomba tartoznak a sírhalmok (kurgánok), tellek (lakódombok), őrhalmok és határhalmok.

A jelenlegi ismeretek szerint a Krisztus születése előtti 15. század körül nagyarányú népvándorlás indult meg a mai Cseh-medence és Ausztria felől, s egy mind nyelvében, mind népi hovatartozásában ismeretlen népcsoport hatolt be a Dunántúlra. Minthogy hegyes-erdős vidékről jöttek, tömegesen szállták meg az eddig lakatlan Magas-Bakony erdőségekkal borított he-

gyes tájait. Állattenyésztő életformájuknak is ez a vidék felelt meg legjobban. Tekintve, hogy hovatarozásuk és nyelvük ismeretlen (talán az illír népcsoporthoz tartoztak?), a régészet a temetkezési szokásaik alapján *halomsíros kultúrának* nevezte el ezt a népcsoportot. Halottaik máglyán elégetett hamvait ugyanis urnákba helyezték, mellé ékszer, fegyvert, agyagedényeket tettek, fölé földből vagy kőből halmot építettek.

A Bakonybél mellett, a Kőrös-hegy lábánál fakadó Tekerés-kút közelében elterülő Százhalom a maga 226 halomsírával Közép-Európa egyik legnagyobb ismert sírmezije ebből a kultúrkörből, de a Magas-Bakony számos helyén fedezhetünk fel még hasonló tumulusokat. Ezek a késő bronzkori népek emelték többek között a Nagy-Som-hegy csúcsának közelében álló kőszánccal megerősített földvárat is.

Földvárak, rablófészek – Bakonyújvár

A földvár olyan védelmi céllal létesített vonalas vagy zárt alakzatú földmű, amely azonosíthatóan fennmaradt domborzati elemként történeti, kulturális örökségi, felszínalkotási, illetve tájképi értéket képvisel. Az őskortól használt erődítménytípus a Kr. e. 6. évezred közepétől Közép-Európából eredeztethető. A Bakony térségében is több jelentősebb bronzkori földvár található, melyek jól alkalmazkodtak a természeti körülményekhez, ezeken belül is a magasabb hegyek tetején alkottak erődített telepeket. A Bakonyerdő Zrt. kezelésében összesen 14 db ilyen található.

A Bakony hegységben nyitott szemmel túrázók figyelmét felkelthetik a nagyjából szabályos kör alaprajzú, különböző átmérőjű (5–35 m) és magasságú (0,1–2,5 m) mesterséges földhalmok, melyekből a hegység területén több kisebb-nagyobb csoportban akár több ezer is előfordul, melyből a Bakonyerdő gazdálkodási területén belül 16 kisebb-nagyobb halomsírmező is található.

A földhalmok többsége idővel eltűnt a természeti környezetben, jelenleg már csak a nagyobb méretűek azonosíthatóak. A halomsíros temetkezési forma sehol másutt nem található olyan számban, mint a Bakony térségében, bár a Dunántúlon másutt is fellelhetők maradványai.

Bakonybélről északra kb. 3 km-re, a Gerece völgy felett, a Tönkölös-hegy egyik kiugró nyúlványán, 432 m magasan találjuk egy elpusztult kővár csekély maradványait. A vár két részre tagozódik. Miután a Tönkölösről lehúzódó 5-10 m széles hegynyergén át volt meg-

második felének törökök elleni végvári harcrai okozhatták. Teljes lerombolása azonban az 1820-as években következett be, mikor is a gyulakeszi Csigó család – mint akkori tulajdonos – bontatta szét a kolostort építőanyag-nyerés céljából.

Emberkő szikla mellett halad el, majd egy forrástól kis ösvény vezet az egykori *Szent Jakab kolostor*hoz. Az alapítás időpontját Pázmány Péter 1260-ra tette, azonban az előkerült gótikus, korai reneszánsz stílusú leletekből arra gondolhatunk, hogy azok a 16. századból valók.

A kolostor két tájegység, a Bakony és a Balaton-felvidék találkozásánál található, sőt azt is tudjuk, hogy már a középkorban a hegységről kapta a nevét (Bakonyszentjakab). Az alapító a jól ismert Gyulaffy család volt. A virágkora 1562-ig tartott, amikor a törökök elfoglalták Hegyesd várát, és a pálosok jobbnak vélték elhagyni ezt a környéket, soha nem is tértek vissza.

Az 1970-es években szondázó jellegű feltárások folytak a területen, tervszerű régészeti ásatások viszont csak 2014-ben kezdődtek. Azon túl, hogy kiásták a romokat, részleges helyreállítás is történt, ennek köszönhetően szabadtéri liturgiai szertartásokat is folytatnak az oltárnál.

A maradványok kutatását és állagmegóvását a terület kezelője, a Bakonyerdő Zrt. egykori Monostorapáti Erdészete kezdeményezte 2014-ben. Az ásatást az ELTE BTK Régészettudományi Intézet kilenc hallgatója, valamint a Bakonyerdő Zrt. részéről 8-10 közmunkás végezte *Mordovin Maxim* régész irányításával. Napjainkra elmondható, hogy az egykori pálos kolostor újjászületését éli meg.

Vár az „Isten kalapján”

A Somló-hegyen emelkedő vár az egyik leginkább épen maradt, ugyanakkor egyik legkevésbé ismert várunk. A 900 éves történetre visszatekintő erősség a bazaltos hegy északi oldalán

közélíthető, a történeti előzménynek tekinthető őskori földvár két 10 m széles sáncárka között építették meg a külső várat. A kővárat 1529–1533 között a Podmaniczky család tagjai, feltehetően Rafael és János építtette, akik a királytól adományként kapták e vidéket. Valóságos rablófészek volt, amelyről különösen sokat szenvedett a bakonybéli apát-ság, de fosztogatósaikkal örökös rettegésben tartották az egész vidéket. Végül is a pozsonyi, majd az 1543. évi beszercebányai országgyűlés száműzte őket, és a vár lerombolását rendelte el. A bakonyújvári várat feltehetően a királyi csapatok az 1546–47-es években ostrommal elfoglalták és lerombolták. Az 1548. évi országgyűlés már nem említi. A 18. század elején a várból még tekintélyes romok álltak az Esterházy család birtokában.

Pálos kolostorromok az erdő mélyén

A pálos szerzetesek közösségének tagjai a *Salföld* közelében levő erdő mélyén, csendben, a világtól elzárva éltek évszázadokon át. Egykori templomuk a boltozatok magasságáig megmaradt az utókor számára, és a kolostor alapfalai is láthatók.

A „kőkúti” Mária Magdolnáról elnevezett épületegyüttest egy 1263-as összeírásban említik először, néhány évszázadon át lehetett a szerzetesek otthona. Az 1554-es török hadjárat nyomán végleg elnéptelenedett. A 15–16. század fordulóján a kolostor elhagyottá válik, végső pusztulását a 16. század

Első régészeti feltárása és állagmegóvása 1959-ben folyt, majd 1962–63-ban a teljes feltárást és a bemutatásának előkészítését is sikerült megvalósítani. A kolostorból ma csak az alapfalak láthatók, a templom és a sekrestye falai párkánymagasságig állnak, a megmaradt szentélyben helyreállították az egyik gótikus ablak ívét és a diadalívet. Ez a Kárpát-medence egyik legszebb állapotban fennmaradt kolostorromja, amit egy kellemes erdei túra során is fel lehet fedezni. A Balatonfüredi Erdészeti kezelésében álló terület kedvelt kirándulási célpont, esküvők, táborok, zenei rendezvények gyakori helyszíne.

A Tapolcához közeli Sáska községtől északra az erdőben a piros jelzés az

fekszik. Első (hamis oklevélen alapuló) említése Szent László idejéből való, akkor "castrum Somlyó" néven említik, első valós írásos emléke 1352-ből való. A feltehetőleg tatárjárás, tehát 1241–1242 után épült királyi vár a mohácsi vész (1526) idején a környék egyetlen erőssége volt. A vár történetének virágkorát Bakócz Tamás esztergomi érsek tulajdonlása alatt élte, amikor a korabeli építészeti irányzatnak megfelelően olasz reneszánsz stílusban átépítették. Később gyakran cserélt gazdát az erődítmény, perек sokaságát előidézve, mígnem a Rákóczi-szabadságharc után magára hagyták, köveinek egy részét pedig elhordták. A dobai Erdődy kastély építésekor (1820) is jelentős mennyiségű faragott követ használtak fel a várból, de a máig megmaradt része is mutatja egykori nagyságát. A történelmi adottságok mellett ma leginkább a várrom romantikája, a lenyűgöző panoráma és az odavezető út szépsége teszi emlékeztetővé a várat.

Az 1800-as években a gazdasági és a közéleti hatalom tulajdonképpen harminc család kezében összpontosult, közülük is kiemelkedtek az Esterházyak, a Festeticsek, a Zichyek, a Szechenyiek, a Teleki, a Csáky, a Pálffy és Bánffy családok. A polgárosodás magával hozta a birtokviszonyok átalakulását is: egyrészt a tehetséges kereskedők, nagypolgárok, gyáriparosok igyekeztek minél több földbirtokot szerezni vállalkozásaik jövedelméből, így új nagybirtokosi réteg jött létre. Érdekes, hogy az 1867-es kiegyezés után újabb építkezési fellendülés kezdődött: tizenhét kastély, több tucat kúria épült a századvég évtizedeiben, hozzá hatalmas földbirtokokkal, amelyeket teljesen kivontak a piaci forgalomból a kiváltságos nagyrak. Az egyes országrészekben eltérő volt a főnemesi zárolt birtokok aránya, a Dunántúlon például rengeteg ilyen területet találunk.

Dobai Erdődy-kastély

A Somló-hegy teljes egészében Dobához tartozik, ezért a Somlóval szorosan összefügg Doba község története. A település első írásos említése 1288-ra esik. A középkorban Kinizsi Pál, majd a 16. századtól az Erdődy család birtoka. Később a Choron és a Nádasdy család birtokolja, a 16–17. század fordulóján. Ezt követően ismét az Erdődy család kezében van, egészen 1945-ig.

1822 és 1838 között történt az Erdődyek megbízásából Charles Moreau ter-

vei alapján kastély és a park építése. Az új kastélyt „Somlővár” vagy „Új-Somlyóvár” névvel illették az Erdődyek. Ez nyilvánvalóan a család ősi várával mint birtokközponttal kapcsolatos hagyomány tovább élését hangsúlyozza. A kastély az államosítást követően tudószanatórium, majd 1972-től szocioterápiás és pszichoterápiás intézetként működött, de az épület állagának nagymértékű romlása miatt át kellett szervezni a betegellátását, és a kastélyt 2020 végén kiürítették. A kastély bezárását követően az ahhoz tartozó terület kezelését Doba Község Önkormányzata vette át, és jelenleg is ők a terület gazdái.

Pápai Esterházy-kastély

Az Esterházy-kastély Pápan, a városközpontban található. A barokk kastély és az egykori erődítményrendszer fontos szerepet töltött be a település történelmében, fejlődésében. Megújulva ismét kiemelt idegenforgalmi vonzerőt ad a városnak.

Pápa az Esterházy család birtokközpontjaként az 1700-as években élte fénykorát. Ekkor épült a késő barokk Esterházy-kastély, mely ma múzeumként funkcionál.

A kastély történetének kezdete egészen a 16. századig nyúlik vissza, amikor a törökök hadjárata szükségessé tette a város körüli földsánc kialakítását. A 18. században pusztító tűzvészek sajnos ezen az épületen is nyomot hagytak, ezért az egykori várat az 1740-es években a kor egyik nagy építészének tervei alapján elkezdték átépíteni. A kialakításának érdekessége, hogy az alapként használt várfalak lezárják a város Fő terének egy részét.

A kastélyban tett látogatás alkalmával bepillantást nyerhetünk a barokk főúri élet hétköznapijaiba, vagyis egy

olyan időutazásra indulhatunk, amely közelebb hozza az egykor itt élő grófok és grófnők hétköznapijait.

Keszthelyi Festetics-kastély

A Festetics család Magyarország egyik legjelentősebb nemesi családjá volt több mint 200 évig. A családot a 18. században emelték grófi rangra, s a későbbi generációk tagjai közül sokan fontos szerepet játszottak Magyarország politikai, gazdasági, tudományos és kulturális életében.

A horvát származású család a 18. században jött Magyarországra. 1739-ben vásárolták meg a keszthelyi birtokokat. A következő bő 200 évben a család egymást követő generációi – az adott korban kifejezetten haladó szemlélettel – sokat tettek Keszthely fejlődéséért, a lakosság jólétéért.

A keszthelyi Festetics-kastély a 18. század közepétől 200 éven keresztül Magyarország egyik legjelentősebb grófi, majd hercegi családjának, a Festetics családnak az otthona volt. Ma Helikon Kastély néven muzeális intézményként működik. A Helikon Kastély küldetése a Festetics-örökség megőrzése, tudományos feldolgozása és bemu-

tatása. Az örökséghez tartoznak a Festetics családnak köthető, ma a kiállítóhelyek helyet adó műemléképületek – a kastély, a korábbi kocsiház, a pálmaház és az egykori uradalmi szálláshely –, a kastélypark, a kastély eredeti berendezéséhez tartozó műtárgyak, a könyvtár gyűjteménye és a Festeticsek szellemi öröksége.

Összeállította: **Patocskai-Lunk Eszter**
kommunikációs vezető
Fotó: **Gergál-Gombási Mónika,**
Nagy László, Bakonyerdő Zrt.,
CsodalatosBalaton.hu

Az OEE 153. Vándorgyűlése

Összefogás és cselekvés a magyar erdőkért

Ünnepi Közgyűlés a Zánkai Sport- és Rendezvényközpont színháztermében

Az Országos Erdészeti Egyesület a 153. Vándorgyűlését idén a Balaton északi partján fekvő Zánkán mint központi helyszínen rendezte meg, a Bakonyerdő Zrt. állami erdőgazdálkodással mint házigazdával közösen. Június 15-én, a Vándorgyűlés első napján a hagyományos Ünnepi Közgyűlés megtartásával indult a Kárpát-medencei magyar erdészek éves szakmai és közösségi találkozásának kétnapos programja. Ezt június 16-án a Bakonyerdő Zrt. komplex erdőkezelésének és a bakonyi, Balaton-felvidéki tájak kulturális, történelmi, néprajzi értékeinek bemutatását szolgáló terepi programok követték.

A közgyűlés kezdetekor, a hagyományoknak megfelelően az Egyesület hivatalos zászlajának, az OEE vándorgyűlések vándorzászlajának és a MEVME zászlójának ünnepi bevonulására került sor, majd a jelenlévők közösen elénekelték a magyar Himnuszot.

Ezt követően **Elmer Tamás az OEE főtitkára** az alábbi szavakkal köszöntötte a megjelenteket: „*Idén több mint 800-an gyűltünk össze, batáron innen és túlról egyaránt szép számmal. Hagyományosan összegyűltünk, hogy együtt éljük meg a szakmai és egyben baráti összetartozásunknak erejét, amely az egész Kárpát-medencére kiterjed. Minden adott, hogy gyarapodjunk szakmailag és lelkileg egyaránt. Isten hozott mindenkit!*”

Külön köszöntötte az Ünnepi Közgyűlés díszvendégeit: *dr. Csányi Sándort*, a Soproni Egyetemért Alapítvány kuratóriumi elnökét, *Zambó Péter* államtitkárt (AM), *Győrffy Balázst*, a

Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnökét, *dr. Kozma Ákost*, az Alapvető Jogok Biztosát. Rajtuk kívül a rendezvény házigazdáiént *Kiss Lászlót*, az Országos Erdészeti Egyesület elnökét és *Varga Lászlót*, a Bakonyerdő Zrt. vezérigazgatóját.

A meghívott vendégek között üdvözlte továbbá: *prof. dr. Fábrián Attilát*, a Soproni Egyetem rektorát, *Jámbor Lászlót*, az Országos Magyar Vadászkamara elnökét, *Mocz Andrást*, a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetségének elnökét, *Sáringner-Kenyeres Tamást*, a Bakonyerdő Zrt. felügyelőbizottságának elnökét, *dr. Seregi Jánost*, a Magyar Természetjáró Szövetség alelnökét, *Szári Zsoltot*, a Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt. vezérigazgatóját, *Filep*

Miklóst, Zánka polgármesterét, Kókai Rolandot, a Vajdaság Erdői Közvállalat igazgatóját és prof. dr. Náblík Andrást, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem dékánját.

Köszöntötte az Egyesület tagságát, az Elnökség tagjait, az állami erdőgazdaságok vezérigazgatóit, a Soproni és Sepsiszentgyörgyi Egyetem hallgatóit, valamint határon túli tagtársakat, a felvidéki, erdélyi, vajdasági és horvátországi kollégákat. Emellett kiemelten Ágij Lászlót, Egyesületünk Kárpátaljai Helyi Csoportjának elnökét, akinek felidézte az idei Vándorgyűlés alkalmával is aktuális, tavaly a gödöllői vándorgyűlésen elhangzott felszólalásának alap gondolatait: „Tudjuk, hogy van kire támaszkodni, hiszen egy gyökérből fakadunk, egy az anyaország. Higgyék el, a legnagyobb problémáink rögtön eltörpülnek egy háború alatt. Átértékelődnek az értékek, a hétköznapi gondok elfoszlanak. De fel is értékelődnek dolgok, viszonyok, kapcsolatok. Nincs olyan kár, ami hásszal nem jár!”

***

A főtítkári felvezető után **Varga László, a Bakonyerdő Zrt. vezérigazgatója** mint a Vándorgyűlés házigazdája üdvözölte a megjelenteket.

„Tisztelt Országgyűlési Biztos Úr, Államtitkár Urak, Elnök Urak! Meghívott vendégeink, kedves kollégák!

A Bakonyerdő Zrt. nevében őszinte tisztelettel és barátsággal köszöntök mindenkit az Országos Erdészeti Egyesület 153. Vándorgyűlésén. Örömmel tölt el minket, hogy térségünk nem először adhat otthont a szakma számára oly fontos rendezvénynek.

Az 1976-os és a 2006-os Vándorgyűléseken Veszprém vármegye két erdőgazdasága a szakmai irányító és hatósági szervezetekkel kiegészülve fogalmazta meg a kor erdészeti kihívásaira adandó válaszokat, és hangsúlyozta a szakmai egység jelentőségét, a fenntarthatóság elveinek szilárd képviselését és az ezt szolgáló, szakmán belüli és szakterületek fölött átívelő összefogás jelentőségét.

Az alapelvek mit sem változtak az idők során, sőt még erősödtek is, éppen a kihívások folyamatos változása eredményeként. A fenntarthatóság, az erdőgazdálkodás tartá-

nagyobb feladat elé. Köszönet illeti mindazokat, akik ennek végrehajtásában részt vesznek, kiemelten az adminisztratív és terepi erdészeti munkatársainkat, vállalkozóinkat!

Ez azonban csak egy kihívás, egy a sok feladat közül. Az Egyesület Vándorgyűléseinek éppen abban áll a jelentősége, hogy a házigazda teret biztosíthat az eszmecserének, és gondolatébresztőként bemutathatja saját elképzeléseit, megoldásait. Ez a szándék vezérel minket is, és szeretnénk megragadni ezt a nagyszerű alkalmat, hogy saját szemszögünkbe mutathassuk be erdő- és vadgazdálkodási, ökoturisztikai, valamint faipari tevékenységünket.

A program összeállítása során annak a szinte lehetetlen elvárásnak kívántunk megfelelni, hogy mondjunk újat, és ne hagyjunk ki semmi fontosat. Ez látszólag egyszerű, de ha jobban belegondolunk, akkor nagy esély van arra, hogy a „fontosak” listája, bármily hosszúvá nyúlhat, a végén mégsem lesz teljes.

Legfőképpen azt szeretnénk bemutatni, hogy miként gondolkozunk és dolgozunk azért, hogy az erdei ökoszisztémákat minél teljesebb módon megőrizzük, a megújított erdők természetességét növeljük, a természetközeli erdőgazdálkodást minél teljesebb körben biztosítsuk úgy, hogy közben a vállalkozások és a lakosság faanyag iránti igényeit megfelelő minőségű faanyaggal kielégíthessük. Erre sarkallnak minket a biodiverzitás megőrzési és klímacélok, de ezt követeli meg az egészséges gazdaság és egészséges társadalom iránti elkötelezettség és felelősség is, hiszen mi az erdővel, de végső soron az emberért dolgozunk.

Tisztelt Vándorgyűlés! A Bakonyerdő működési területe a Keszthelyi-hegységtől a Balaton-felvidékig, a Magas-Bakony és a Pápa - Devecseri síkság át a Kisalföldig három vármegyét érint. A természeti adottságok rendkívül változatosak, számos, egymástól jelentősen különböző erdőgazdasági táj található itt. A Bakonyban és a Balaton-felvidéken az utóbbi években jelentősen megnövekedett az erdők látogatottsága, az erdőgazdálkodás egyre nyitottabbá vált, az emberek „erdőt féltő magatartását” itt tapasztaljuk a leginkább. Magas színvonalon gazdálkodva jelentős lépéseket tettünk a természetközeli erdőgazdálkodás terén, hogy a klímaváltozás hatásaként egyre gyakoribban előforduló természeti katasztrófák – szélöntések, fenyő és lombos fafajok száradása, károsítók korábban nem látott mértékű elszaporodása – mellett is szakszerűen, természetközeli módon kezeljük a ránk bízott erdővagyonot és vadállományt.

Folyamatosan keressük és alkalmazzuk a költségtakarékosabb, a természettel minél teljesebb összhangban levő erdőfelújítási és erdőnevelési módszereket.

Varga László, a Bakonyerdő Zrt. vezérigazgatója

mossága ugyanúgy gondolkodásunk és cselekedeteink sarokköve, mint elődeinknek volt, de egyre szélesebben és átfogóbban tudjuk értelmezni és irányításként használni a komplexebbé váló világ problémáinak megoldásában.

Hadd utaljak itt a szomszédunkban zajló tragikus háború és a nyomában fellépő gazdasági folyamatok hatásaira, különösen az energiabiztonság fenntartásában ránk háruló feladatokra. Ez minden erdészt érint, de a hatósági áras tűzifa program érthető okokból most az állami erdőgazdaságokat állítja

A Bakonyerdő Zrt. azonban a klasszikus erdőgazdálkodási tevékenység mellett jelentős faipari tevékenységet is folytat – ebben markánsan különbözik sok más erdőgazdaságtól. Ez egyszerre lehetőség és felelősség is, hiszen magasabb hozzáadott értékű termékeket tudunk előállítani, egyúttal számtalan üzleti kapcsolaton keresztül mélyebben beágyazódunk a térség, sőt a térségen túli területek gazdasági életébe is, idejében megismerve a piaci folyamatok alakulását. A kiegyensúlyozott gazdálkodásunk során mindig ügyeltünk likviditásunk megőrzésére, így elmondhatom, hogy erdőgazdaságunk megbízható partnere a velünk kapcsolatba kerülő vállalkozásoknak.

Fontosnak tartjuk, hogy olyan újításokat vezessünk be gazdálkodásunk terén, amellyel az erdész-vadász kollégáknak több ideje marad a szakmai munkára. Ilyen az erdőgazdálkodás digitalizálása, az ESZR és az ETA fejlesztések. A termelési folyamatokat mérhetővé kell tenni, a mért adatokat elemezni kell, hogy a termelési tevékenység során a szükséges beavatkozásokat megfelelő időben tehesük meg. Adatvezérelt termelési tevékenységet, adatelemzésen alapuló döntéshozatali és vállalatvezetési szemléletet alakítottunk ki. A termelési tevékenység, a fapiaci folyamatok, a versenyképes működés kikényszeríti a korszerű, digitális fejlesztéseket. De ide sorolhatjuk a közjóléti beruházásokat, amelyek biztosítják a nyugat-európai színvonalú erdőjárás és ökoturizmus lehetőségét. A fejlesztéseink során látogatószám-lókkal mérjük kiemelt turisztikai attrakcióink látogatottságát. Ma már annyi ember mozog a területeinken, hogy valós időben kell reagálni a turisztikai igényekre, napi szinten kell beavatkozni, biztosítani a látogatók megelégedettségét, esetleg elhárítani az élet- és balesetveszélyes helyzeteket.

Sajnálatos módon megérkezett az erdőgazdálkodás számára legnagyobb kihívás, a klímaváltozás, amely már nem csak a jövő, hanem a jelen szakmai munkájának lépéseit is

meghatározza. Erdészként nem kétséges, hogy mit kell tennünk: az elődeinktől kapott szakmai tudást a 21. század tudományos és technológiai fejlesztéseivel megerősítve, fenntartható és gyarapodó erdők kialakításán kell dolgoznunk. Olyan erdőkén, amelyek valóban, szó szerint örökerdők lehetnek, mert képesek ellenállni a klímaváltozás negatív hatásainak. Tudjuk, növelni kell az erdőterületet és annak ökoszisztéma-szolgáltatásait; helyre kell állítani és erősíteni az erdők ellenálló képességét és termelési potenciálját. Fenntartható módon kell használni azt, és ehhez zöld terméklán-cokat kell kialakítani. Mivel ezek egyike sem valósul meg spontán módon, azonnali cselekvésre van szükség, melynek eredményei közép- és hosszú távon lesznek érzékelhetőek.

Tudatosítanunk kell, hogy a fatermékek használata és a természet szeretete, a klímavédelem nincsenek ellentmondásban, éppen ellenkezőleg: szeretjük az erdőt, ezért szeretünk onnan származó, megújuló termékként, jelentős széndioxid-megkötő kapacitással rendelkező fa nyersanyagból készült termékeket vásárolni és használni.

A jövedelmezőség mértéke azonban a piac változásaitól, a társadalmi igényektől nagyban függ. Arról sem szabad megfeledkeznünk, hogy az alapanyag- és nyersanyagtermelő országok, nemzetek, vállalatok könnyen kiszolgáltatott helyzetbe kerülhetnek, elég, ha pl. a fosszilis energiahordozók napjainkban oly hektikusan hullámzó áaira gondolunk.

A Bakonyerdő ezért a kiszolgáltatottság csökkentése érdekében a fenntartható módon végzett erdőgazdálkodási tevékenységekéből származó faanyag jelentős részét nem alapanyagként értékesíti, hanem komoly hozzáadott értéket előállítva, fűrészárúként feldolgozza azt. Fejlett faipari tevékenységünknek köszönhetően az állami erdőgazdaságok közül a legnagyobb árbevétellel rendelkezünk.

A környezeti nevelés legfontosabb feladatai az ismeretszerzés, készségalkotás és képességfejlesztés, tudatformálás

és értékközvetítés, melynek egyik fontos színtere az erdei iskola hálózatunk.

Nem hagyhatom említés nélkül napjaink egyik, a társadalom szélesebb rétegeit is foglalkoztató, szerintem látszólagos, vagy ha úgy tetszik, mesterséges problémáját, nevezetesen az erdőgazdálkodás és a természetvédelem céljai és érdekei között feszülő ellentétet. Ennek egyértelmű cáfolata az erdeink érdekében folytatott vitamentes munkakapcsolat a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkkal és a természetvédelmi hatóságokkal. Ez nem mindig vitamentes, de többnyire konszenzusra törekvő együttműködés. Elődeink munkájának gyümölcseit jogos büszkeséggel védjük együtt, de ez nem jelenti azt, hogy magas szakmai színvonalon és az erdő érdekeit figyelembe vevő módon végzett ökológiai és ökonómiai szemléletű gazdálkodásunkról le kellene mondanunk! Tudjuk, hogy a legfőbb parancs a természet szava, ezt minden körülmények között követnünk kell, és ennek útját a természetvédelemben dolgozó kollégákkal együtt tudjuk hatékonyan keresni. Ezért is köszöntöm most tisztelettel Őket is résztvevőink között, mert eredményeinknek és sikereinknek mind részesei.

Ezek alapján a sokat emlegetett nonprofit gazdálkodás sem jelenthet teljesen más alapokon nyugvó tevékenységet. Azonban ebbe már nehezen illeszthető bele a szigorúan piaci körülmények között gazdaságosan működtetendő másodlagos faiparunk, pl. a készparkettát gyártó BEFAG Parkett Kft. vállalkozása. Az esetleges átalakításkor erre is gondolni kell.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! A programok kialakításakor, az volt a célunk, hogy betekintést nyújtsunk az ország egyik leglátogatottabb vidékének, a bakonyi és Balaton-felvidéki erdőknek a kezelési módszereibe. Bízunk benne, hogy a szakmai bemutatásokon megismerkedhetnek a térség természeti és kultúrtörténeti értékeivel, a természeti értékeket is óvó erdőgazdálkodás célkitűzéseivel. A résztvevők a múlt felidézésével együtt láthatják a Bakonyerdő Zrt. gazdálkodásának, térségi szerepvállalásának eredményeit, aktuális feladatait és várható kihívásait.

A bölcs észrevehetően: tudásával nem hivalkodik, csak érezzük jelenlétét, szerény, akár egy vízcsepp, méltósága senkit sem bánt, ha belépsz rajta, kitárul előtted a varázslatos természet világa. A vízcseppben egy egész univerzumot láthatunk. És még valamit, amit a társadalom elvár tőlünk: az átláthatóságot.

Programjainkon túl, jó hangulatú tartalmas baráti beszélgetéseket kívánok, szívből gratulálok a szakmai elismerés-

ben részesülő kollégáinknak, vigyék jó hírért a Bakonyerdő Zrt.-nek! *Jó szerencsét! Üdv az Erdésznek! Pénzt a faiparosnak!*"

***

A vezérigazgatói köszöntő után **Kiss László, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke** tartotta meg ünnepi beszédét.

„Tisztelt Államtitkár Urak, Elnök Urak, Rektor Úr! Tisztelt Tagtársak, Kedves Vendégek, Hölgyeim és Uraim! Nagy tisztelettel köszöntöm a 153. Vándorgyűlésünk valamennyi résztvevőjét! Köszöntöm nyugdíjas, aktív és diák tagtársainkat, határon túlról érkezettek, valamint kedves Vendégeinket! Üdvözlöm a Bakonyerdő munkatársait!

Legutóbb 17 éve, a térség ágazati szereplőit összefogva rendeztek feledhetetlen vándorgyűlést. Meghatározó és elismert erdőgazdaságnál járunk, a legváltozatosabb erdőtáját gondozó bakonyi erdészek küldetését, teljesítményét részletesen bemutatta a Lapunkban megjelent interjú. Nem kétséges: ezt fogják megerősíteni a holnapi programok tapasztalatai is.

A tisztújítás óta először van lehetőség a vándorgyűlés résztvevői előtt, megválasztott tisztségviselőink képviselőiben is köszönnöm a megtisztelő bizalmat, hogy a programunkat közösen folytathatjuk!

Kiss László, az Országos Erdészeti Egyesület 2022-ben újra megválasztott elnöke

A szakmánk feladata kezdetektől fogva a társadalom erdővel szemben támasztott igényeinek szolgálata. Jelen korban egyszerre kell lépést tartanunk a társadalmi igények és a környezeti tényezők felgyorsult változásával.

Feladatunk az erdő – mint ökológiai rendszer és természeti erőforrás – gazdagítása, a természet megóvása, a közösség távlatos szolgálata. Ezt tükrözi a stratégiánk, erről szól munkálkodásunk.

Ezt kívánja segíteni partnerségünk az állami erdők egységes vagyongazdálkodását, a magánerdők működőképességének javítását, a hatósági szervezetek hatékonyságának növelését, oktatásunk és kutatásunk ügyeinek nemzetközi szintű fejlesztését, problémáink és eredményeink megismertetését, szakembereink megbecsülését szolgáló törekvésekben.

Mi, erdészek szolgáltatók vagyunk, az ökoszisztéma értékeit tartjuk fenn, és tesszük az erdő materiális és immateriális szolgáltatásait mindenki számára hozzáférhetővé.

Közben érzékeljük, hogy az ökoszisztéma-szolgáltatások egyre több pénzt igényelnek.

Tudjuk: csak olyan megoldások életképesek, melyek az erdőt és a társadalmat összhangban képviselik. Tudjuk, hogy

a klímacélok és a közcélok nem érhetők el komplex szemléletű erdőgazdálkodás nélkül!

Ezért szakismereteinket, eszköztárunkat fejlesztenünk kell – kiegészítve a társ tudományágak ismeretanyagával. A működésünk fókuszába állított szaktudás gyarapítására határozott lépéseket tettünk. A Szerkesztőbizottság mellett megalakított Szakmai Munkacsoport folyamatosan segíti a programunk végigvitelét.

Kiemelt a szakosztályok működésének motiválása, valamint kapcsolatuk megerősítése a Soproni Egyetem tanszékeivel.

Törekvéseink másik eredménye a Szaktudás Füzetek sorozatának elindítása. Az első füzetet „Habitat-fák és boltfa az erdőben” címmel, a gödöllői Vándorgyűlésen vehettük kézbe. Második kiadványunk az „Erdők a világban, Európában és Magyarországon”, mely Lapunk alapításának 160. évfordulójára jelent meg. Erre a jubileumra az Alkotmány utcai Székházban, ünnepi konferenciával emlékeztünk. Itt adtuk át a fiatal szerzőknek kiírt szakcikk pályázat díjait is.

Sorozatunk harmadik „Erdő és Víz – Erdészeti vízgazdálkodás” című füzetének megjelenését a jelen Vándorgyűlésre időzítettük. Szabadon letölthető a honlapunkról, tagjaink nyomtatásban, az Erdészeti Lapok júniusi számával együtt fogják megkapni.

Néhány szóban, a szervezetünk működéséről. Közel 3800 fős tagságunk, 38 Helyi Csoport és 22 szakosztály szervezésében, száznál több tartalmas szakmai rendezvény megtartásával gyarapította szakismeretét.

Külhoni tagjaink aránya közelíti a tíz százalékot, az Alma Materrel szorosabb partnerségünk pedig, remélem, a hallgatóság aktivitását is előmozdítja.

Élő a kapcsolatunk a Hallgatói Helyi Csoporttal, a Herman Ottó Szakkollégiummal és a hagyományörző ifjúsági szervezetekkel.

Az elmúlt év közhasznúsági beszámolóját, valamint az idei terveinket Ellenőrző Bizottságunk átvizsgálta. Küldöttgyűlésünk elfogadta. Eredményes működésünkről számot adtunk fórumainkon, valamint az Erdészeti Lapokban is.

Költségvetésünk főbb tételeit fontos ágazati programok delegált feladatai adják. Közülük a legjelentősebb az évente hatezer diákot és ezerhatszáz kiképzett pedagógust meg-

mozgató Erdei Vándortábor Program, valamint a másfélezer önkormányzatot érintő, Településfásítási és VárosFa Programok.

Az Év erdésze verseny szervezésével hangsúlyozzuk a középfokú szakismeretek fontosságát.

A jövő letéteményesei számára, hagyományos eszközünk a Kárpát-medencei középiskolásoknak szervezett „Fedezd fel az örökséget!” erdőismereti vetélkedő, valamint az angol nyelvű YPEF tanulmányi verseny magyar fordulója.

„Hátizsákban az erdő!” kezdeményezésünkkel egy korábban nem ismert lehetőséget kínálhattunk a gyerekekkel kiránduló pedagógusoknak.

A Covid-időszak kihagyásai után, az Erdésznek Országos Találkozóját is megrendezhettük – az Egererdővel együttműködésben.

Közreműködünk az Országos Erdő Tanács, a Fenntartható Fejlesztési Tanács, a Vidékfejlesztési Program Monitoring Bizottság munkájában is.

Az alakuló jogi környezetben segíti az eligazodásunkat a Lex Silvarum – Jogászok az Erdőkért Egyesülettel elindított kapcsolatunk.

Alapítványaink működése rendezett, támogató tevékenységük egyre sokrétűbb. Az Erdészcsillag Alapítvánnyal összefogtuk a Kárpátaljai Helyi Csoportunk számára célzott

magyarországi támogatásokat, melyeket többször, személyesen juttattunk el a beregszászi kollégáknak.

A magyar erdészek felajánlásaiból 20 ezer euróval támogattuk Selmecebánya önkormányzatát, a tragikus tűzvész helyreállítási munkáiban.

Fejlesztjük a kapcsolatot a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemmel. A sepsiszentgyörgyi magyar nyelvű erdőmérnökképzés érdekében oktatói ösztöndíjprogramot indítottunk, és hallgatóknak szóló, magyarországi gyakorlati programot is kezdeményeztünk.

A Wagner Károly Alapítvány támogatásával könyvtárunk állományának digitalizálása is eredményesen folytatódik.

Egyesületünk számára elengedhetetlen, hogy nagyobb figyelmet fordítsunk az Európai Unió szakmánkat is befolyásoló lépéseire.

Az uniós Erdőstratégia, a Biodiverzitás Stratégia és a Zöld Megállapodás folyamatai alapvetően fogják meghatározni a

szakmai hétköznapijainkat. Az Uniónak nincs közös erdészeti politikája, az alapszerződésekben nincs erre kötelezettség. Ugyanakkor a Zöld Megállapodásban, szakpolitikák sora érinti az erdőgazdálkodást.

A Biodiverzitás Stratégia és az Erdőstratégia elfogadása óta sorban készítik elő a gazdálkodásunkat jelentősen befolyásoló jogszabályokat.

Az EU 2050-re vállalta a klímasemleges gazdaság megvalósítását – egyben az évtized végéig 55%-ra emelte a 2030-as kibocsátáscsökkenési célértéket. Ennek egyik következménye, hogy az erdészeti szektort is bevonja a kibocsátáscsökkentés keretrendszerébe.

A várható rendelet EU és nemzeti szinten állapít meg szénmegkötési célértékeket 2030-ra, ami Magyarország esetében 5,7 millió tonna széndioxid egyenérték évente.

Nem kétséges, hogy e cél teljesítése meghatározóan az erdészeti szektorra hárul, és beépül a hazai ágazati stratégiába.

Megkezdődött a Biodiverzitás Stratégiában meghatározott *védett területek* kijelölése, mely szerint el kell érni, hogy az unió teljes területén a védett területek aránya elérje a 30%-ot, *a szigorúan védett területek aránya pedig a 10%-ot – utóbbin erdőgazdálkodásra nem lesz lehetőség!*

Szigorodnak a faanyag nyomon követésének és a fa energetikai célú felhasználásának feltételei. Megújul az erdészeti szaporítóanyagokra vonatkozó szabályozás.

Nagy hatású lehet a természet-helyreállítási rendelet, az erdészeti monitoringot szabályozó rendelet is.

Felteszem, hogy az újabb korlátozások mellett, az uniós üzenetek *lehetőségeket* is ajánlanak az ágazat fejlesztésére.

A keretszabályok megismerésén és megértésén túl, már a megelőző egyeztetések során hallatni kell a hangunkat a nemzetközi szakmai fórumokban, a magánerdő és az állami erdőgazdaságok érdekképviselőiben.

Fontos feladatunknak tekintem, hogy a részletes szabályok megalkotásában, véleményezésében Egyesületünk aktív szerepet vállaljon, hiszen a megnyíló lehetőségek kiaknázása jelentős hatást gyakorolhat ágazatunk jövőjére.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Végezetül elismerésemet fejezem ki aktív tagjaink, tisztségviselőink, valamint a Titkárság alkalmazottainak példás munkájáért. Köszönet illeti partnereinket, és az ágazat vezetőiként szolgáló erdészeket támogatásukért.

Alapítványaink nevében, köszönöm minden egyéni és intézményi támogatónk önzetlenségét, ügyeinkben pedig az Agrárminisztérium és az AÖFK partnerségét!

A kitüntetetteknek, köztük az állami kitüntetést kapott tagtársainknak, valamint az Erdészverseny helyezetteinek is, megbecsüléssel gratulálok!

A Szaktudás Füzetek új előszavában *Bethlen Gábor* erdélyi fejedelmet idéztük. Négy évszázados intelme azóta is aktuális: *„Nem lehet mindig megenni, amit kell – de mindig kell tenni, amit lehet!”*

Kérem, hogy rendezvényünk jelmondatának szellemében: *Az összefogás erejével cselekedjünk az erdeinkért!*

Kívánok Önöknek tartalmas programot, kellemes baráti találkozót, sikereket és jó egészséget! *Jó szerencsét! Üdv az Erdészeknek!”*

***

Az Ünnepi Közgyűlés során, az OEE elnökének ünnepi szavait követően, személyes hangvételű köszöntőbeszédet tartott **dr. Csányi Sándor, a Soproni Egyetemért Alapítvány Kuratóriumának elnöke**, aki többek között méltatta

Dr. Csányi Sándor, a Soproni Egyetemért Alapítvány Kuratóriumának elnöke

az erdőért áldozatos munkát végző magyar erdészek szakmai tevékenységét, és kinyilvánította, hogy szívügyének tekintik az ágazat teljes egészének fejlesztését.

***

Az erdész szakma és egyben a magyar erdők érdekképviselőjének legmeghatározóbb kormányzati szervezeti egysége az **Agrárminisztérium**. Ezen belül is kiemelten fontos szerepet tölt be immáron öt éve az **Erdőkért és Földügyekért Felelős Államtitkárság**. Egyesületünk korábbi elnöke, **Zambó Péter államtitkár** a következőket mondta el ünnepi beszédében.

„Tisztelt Elnök Urak, Vezérigazgató Úr, Tisztelt Közgyűlés! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Mindig öröm és megtiszteltetés számomra, ha részt vehetek az Országos Erdészeti Egyesület közösségének bármelyik rendezvényén. Különösen igaz ez a vándorgyűlésekre, amelyek az erdészeti ágazatban nemcsak a találkozás örömét jelentik, hanem szakmai iránymutatást is adnak a következő időszak munkájához.

Személyesen ezer szállal kötődöm az egyesülethez, fontosnak tartok minden itt kialakult ismeretséget, szakmai kapcsolatot, sőt, merem mondani: barátságot. Most mégsem ezt a személyes gondolatsort folytatom, hanem mint az erdészeti ágazatért felelős Agrárminisztérium képviselője szeretnék szólni Önökhöz.

Elsősorban, ahogy ezt korábban már írásban is megtettem, a legteljesebb szakmai nyilvánosság előtt gratulálok az Országos Erdészeti Egyesület megválasztott tisztségviselőinek, elnökségének. Ezúton is köszönöm az egész társadalom érdekében végzett munkájukat. Az egyesület az Agrárminisztérium fontos stratégiai partnere, tevékenysége jelentősen támogatja a kormányzat erdővel kapcsolatos törekvéseit. Ebben a munkában pedig azok a tisztségviselők

vállalják a legtöbbet, akik szabadidejüket, energiájukat nem kímélve tartják a kapcsolatot a tagokkal, szervezik a programokat, és részt vesznek a szakmai munkában.

Zambó Péter, az Agrárminisztérium erdőkért és földügyekért felelős államtitkára

1976-ban is ebben a térségben, Balatonfüreden zajlott a vándorgyűlés, amelyen az akkori elnök, Madas András a szakmai egység kialakításának, megtartásának fontosságát hangsúlyozta. Úgy gondolom, és úgy is érzékelem, hogy a mai egyesületi életben kézzel fogható, kívülről is látható ez az egység. Higgyük el, nagy erő ez, amelyet felelősségünk a magyar erdők jövője érdekében felhasználnunk. Sok sikert kívánok ehhez a munkához a következő időszakra!

Tisztelt Kollégák! Ha végigtekintünk az elmúlt éven, azt látjuk, hogy sok nehézség van az ágazatunk mögött. Ha pedig előretekintünk a belátható jövőbe, ugyancsak sok kérdéssel, megoldandó feladattal szembesülünk. Tavaly, a Pílii Parkerdőnél tartott vándorgyűlésen megfogalmazódott a szakmai megújulás szándéka és szükségessége. A szakmai programokon láthattuk az erdészek törekvését, hogy új szerepet vállalva a jövő alakításának kulcsszereplői lehessenek.

A következőkben szeretném kiemelni azt az öt legnagyobb kihívást, amely megítélésem szerint az erdőgazdálkodás előtt áll a következő időszakban, és egyben áttekinteni, hogy mire építhetünk, milyen alapokat raktunk le az elmúlt években a megfelelő szakmai válaszok megalkotásához.

Az erdőgazdálkodás *közvetlen társadalmi javakat szolgáló ágazat*. Tevékenységét alapvetően meghatározzák a társadalmi igények. *Az ágazat előtt álló egyik legnagyobb kihívás ezeknek a külső elvárásoknak a gyors változása.* Sőt, a sokszor egymásnak ellentmondó igények egyidejű megjelenése. A közelmúlt legszembetűnőbb példája erre, hogy miközben a lakosság döntő többsége az energiabiztonság érdekében a folyamatos tűzifaellátást igényli, mások az erdők elpusztítását vizionálják, a gazdálkodás leállítását követelik.

Az erdőgazdálkodás az ökoszisztéma-szolgáltatások rendszerét megértve, abban gondolkodva tud választ adni erre a kihívásra. Nem kizárólag faanyagot, de nem is csak biológiai sokféleséget vagy kikapcsolódási lehetőséget szolgáltatunk, hanem mindezt egyszerűen.

Olyan élő rendszerrel dolgozunk, amelyben az egyik elem sérülése maga után vonja a többi szereplő károsodását, és így a haszonvétel lehetőségének elmaradását is. Nem lehet az ökológiai szempontok figyelmen kívül hagyásával gazdálkodni, de nincs természeti és kulturális értékmegőrzés sem a tudatos kezelési tevékenység nélkül, mint ahogy nincs

turisztikai hasznosíthatóság, ha hagyjuk pusztulásnak indulni érdeinket.

Fentiek értelmében a magyar kormány *az erdők fenntarthatóságára alapozott használata* mellett elkötelezett. A fenntarthatósághoz hozzátartozik a gazdasági megtérülés figyelembevétele is. Ezen a területen fontos, hogy egységben gondolkodjunk az erdő alapú gazdaság minden szereplőjével.

Különösen a faiparra kell koncentrálnunk, amely jelentős fejlesztéseket igényel, hogy minél több hazai alapanyag felhasználásával tudjon környezetbarát termékeket előállítani az építőipar, a bútoripar vagy éppen a vegyipar számára.

Az új kormányzati struktúrában *az Agrárminisztérium felel az elsődleges faiparért*, melynek fejlesztésére stratégiai javaslatokat készítünk. Együttműködünk a társmisztériumokkal, különösen az Építési és Közlekedési, valamint a Gazdaságfejlesztési Minisztériummal annak érdekében, hogy minél több hazai fejlesztés szolgálja a faanyag-felhasználás volumenének és színvonalának növekedését.

A második nagy kibívás a klímaváltozás kezelése. Azt hiszem, ebben a körben nem kell példákat sorolnom a tárgyban megjelenő kérdések sokaságára. Az elmúlt években nagy lépést tettünk abba az irányba, hogy az erdőgazdálkodást úgy pozícionáljuk, *mint a klímaváltozás folyamatának mérséklésében kulcsszerepet játszó ágazatot.*

Az ország klímavédelmi célkitűzései nem valósulnának meg az erdőterület növelése és a meglévő erdők tudatos kezelése nélkül. Az Országfásítási Programmal megfordítottuk a negatív erdőtelepítési trendet, a településfásítás során pedig a rendszerváltozás óta a legnagyobb belterületi zöldítési programot indítottuk el. Nagy figyelmet szenteltünk a nem erdőként nyilvántartott, de erdei fajokkal borított területeknek. Az Újszülőttek erdeje program megvalósításán keresztül az erdészeti ágazat is részese a szén-dioxid-kvóta bevételekből, amelyeket az erdőtelepítések mellett kutatási tevékenységre, illetve szemléletformáló erdei iskola programokra fordítunk.

A Soproni Egyetemen, az Erdészeti Tudományos Intézet vezetésével egy 2 milliárd forintos költségvetésű program foglalkozik az erdők ezirányú szerepének gyakorlati hasznosíthatóságával. Szintén itt említem a *városi erdőgazdálkodással* kapcsolatos előrelépést, különösen a főváros térségében, ahol az erdőterület jelenti a nagyvárosi lakosság életminőségét biztosító zöldterületek mintegy kétharmadát. A felsorolt példák közül is jól látszik, hogy az erdőgazdálkodás ágazati szinten rendelkezik átfogó programokkal és válaszokkal a klímaváltozás hatásainak lassítására és az erdők alkalmazkodásának megsegítésére.

Harmadik fontos kibívásként a magán-erdőgazdálkodás megerősítése és fejlesztése áll előttünk. Az erdőterület közel felét jelentő magán- és közösségi erdők kezelése nemzeti érdek. *Az Agrárminisztérium a korábbi és a jelenlegi kormányzati ciklusban is mindent megtesz a gazdálkodók támogatása érdekében.*

A Vidékfejlesztési Program forrásait maradéktalanul felhasználtuk, ami elsősorban a magánterületeken megvalósuló erdőtelepítéseknek köszönhető. A Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervében pedig minden korábnál több, a VP-hez képest háromszoros forrás áll az ágazat rendelkezésére. *Öt év alatt összesen 310 milliárd forintot fordíthatunk közvetlenül arra, hogy több erdőnk és jobb érdeink legyenek, amelyeket versenyképes vállalkozások kezelnek.* A legtöbb forrást továbbra is a magánerdők számára biztosítjuk. Az átmeneti időszakban is elérhető a NATURA 2000 kompenzációs támo-

gatás, amelyből több milliárd forinthat jutnak a gazdálkodók. A további konkrét pályázati kiírások az év második felében várhatóak.

Az erdészet előtt álló negyedik stratégiai kihívásként *a modern szakmai tudás megszerzését és folyamatos fejlesztését emelem ki.* Az erdésztechnikusoknak és erdőmérnököknek komplex, ökológiai, gazdasági, műszaki alapokat egyaránt tartalmazó, 21. századi színvonalú tudásra van szükségük ahhoz, hogy az erdei ökoszisztéma minden elemét figyelembe vevő módon kezelhessék erdeinket. *Fel kell zárkózunk a digitalizáció területén, és szorosabbra kell vonni az oktatás és a szakmai gyakorlat közötti kapcsolatot.* Ezen a területen is fontos alapokat fektettünk le.

Hosszú távon biztosítottak a Soproni Egyetem és annak szervezetén belül az Erdészeti Tudományos Intézet működéséhez szükséges források. Az agráriumon belül elsőként létrehoztuk *az Erdészeti Tudásközpontot*, amely a közép- és felsőfokú szakképzés, valamint a gazdálkodók közötti kapcsolat szervezését emeli a korábbinál magasabb szintre. Működik, és egyre átfogóbb képzési palettát kínál a *jogosult erdészeti szakszemélyzet továbbképzési rendszere.*

Az elmúlt években tehát létrejöttek azok a szervezeti alapok, amelyek lehetőséget adnak arra, *hogy az erdész és az erdőmérnök legyen az erdőkkel kapcsolatos ismeretek letéteményese.* Élünk ezzel a lehetőséggel, ne sajnáljunk semmilyen forrást és energiát, amelyet a jelen és a jövő szakembereink képzésére fordítunk!

zést megtervezni és végrehajtani, hogy az a legteljesebb társadalmi nyilvánosság előtt zajlik. A szavaknak és a tetteknek össze kell érniük. Az erdő alapú gazdaság minden szereplőjével összefogva sokkal több energiát és forrást kell fordítanunk a pozitív ágazati megítélés kialakítására, hogy nyilvánvaló legyen: *az erdész szakma nem egy múltból itt maradt, már meghaladott szakterület, hanem rendelkezik az erdők 21. századi igények szerinti kezelésének képességével.*

Tisztelt Közgyűlés! Az Országos Erdészeti Egyesület pótolhatatlan szerepet vállal gyakorlatilag mindegyik fent felsorolt terület céljainak megvalósításában. A Kárpát-medencei szakmai közösséget összefogó képessége olyan érték, amelyre bátran alapozhatja az utóbbi években tudatosan megerősített stratégiaalkotási tevékenységét.

Az Agrárminisztérium, ahogy eddig is, a jövőben is számít az egyesület által képviselt látásmódra. Az Agrárminisztériumban több olyan stratégiai elképzelés kidolgozása van folyamatban, amelyek hosszú távon meghatározzák az erdőgazdálkodás szervezetét. Ebben a munkában is számítunk az egyesület másfél évszázados tapasztalatára.

Az egyesületi munka alapját a tagságon belüli szakmai összetartozás, a közös hivatás, az erdők iránti megkérdőjelezhetetlen elkötelezettség adja.

Ez tükröződik a mai napon kitüntetések átvevők életútjában vagy a nemrég zajlott Év Erdésze Verseny sikeres megrendezésében egyaránt, mint ahogy abban a számos egyéb találkozóban, kisebb-nagyobb tanulmányútban, szakmai

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Újabb pontokat felsorolva hosszan lehetne folytatni még feladatainkat és a megoldásukra eddig megtett lépéseket. Végezetül mégis már csak egyetlen területet emelnék ki, ahol hagyományosan sok tennivalónk van. *Ez az ismeretterjesztés, a tájékoztatás, az ágazat pozitív társadalmi megítélésének területe.*

A megfelelő kommunikálásra nem csak a látogatott főváros környéki erdőkben van szükség, hanem *az ország minden pontján azzal a felelősséggel kell bármilyen munkavég-*

rendezvényben, amely az egyesület keretein belül évről évre megvalósul. Gratulálók ehhez a munkához minden tagnak, különösen a tisztségviselőknél, és a mai napon elsősorban a kitüntetetteknek!

Végezetül pedig köszönöm a házigazda Bakonyerdő Zrt.-nek és az egyesület titkársága dolgozóinak, hogy értékes szakmai programokkal, gondos szervezéssel ismét lehetővé tették számunkra a találkozást. *Jó szerencsét! Üdv az erdészeknek!*

***

A magyar agrárium egységessége, összehangolt működése a fenntarthatóság egyik záloga, mindannyiunk közös érdeke, célja kell legyen. **Győrffy Balázs, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnöke** ennek jegyében fogalmazta meg a közgyűlésen elhangzott felszólalását.

„Tisztelt Államtitkár Úr! Elnök Úr! Rektor Úr! Vezérigazgató Úr! Hölgyeim és Uraim! Kedves Kárpát-medencei Magyar Erdészek!”

Tisztelettel köszöntöm az Országos Erdészeti Egyesület 153. Vándorgyűlésének résztvevőit, és rajtuk keresztül az egész erdész szakmát! Szeretettel üdvözlöm a távolról ér-

kezőket, hiszen nagyon sok külföldi régióból utaztak ide erre az eseményre. Jó Önökkel, jó Veletek ismét találkozni.

Külön köszöntöm házigazdánkat, a mintegy 62 ezer hektár állami erdőt kezelő Bakonyerdő Zrt.-t és annak dolgozóit. Úgy gondolom, példás a szakmai tevékenységük, elhivatottságuk.

Úgy tartják, az erdészek évtizedekben, sőt évszázadokban gondolkodnak. Talán e bölcs előrelátásnak, és nem utolsósorban az erdész generációk felhalmozott tudásának és tapasztalatának is köszönhető, hogy – a tavalyi rekordaszály és az energiaválság ellenére is – a magyar erdők el tudták látni hármas funkciójukat: a gazdaságit, a védelmit és a közjólétit.

A biodiverzitás szempontjából meghatározó hazai erdei ökoszisztémák úgy képesek a nemzetgazdaságnak megújítható nyersanyagot, tűzifát, a vidéknek megélhetést, a társadalom egészségének pedig rekreációs színteret biztosítani, *hogy eközben természetességi állapotuk nem romlik.*

Mivel viszonylag kevés a rendelkezésemre álló idő, kérem, engedjék meg, hogy rögtön a lényegre térjek, arra a néhány gondolatra, amit mindenképp meg szeretnék osztani.

Az új KAP Stratégiai Terv alapján 2023. január 1-től felhasználhatóvá váló források a hazai agrárium számára 14,7 milliárd eurót, azaz mintegy 5500 milliárd forint biztos alapot jelentenek a következő időszakra. Ezen belül kiemelkedő a magyar költségvetési forrás mértéke: mintegy 6,3 milliárd euró. *Az erdőgazdálkodási ágazatra fordítható megközelítőleg 310 milliárd forint.* Ez öt év alatt közel háromszorosa az előző hét éves ciklusban eredetileg rendelkezésre álló összegnek. Közös sikerünk ez, ami nagyon nagy előrelépés a magyar erdők és a magyar erdőgazdálkodás történetében!

Győrffy Balázs, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnöke

A többletforrások jelentős része kifejezetten zöld megoldások alkalmazására fordítható. A lehetőségek észszerű kiaknázása azonban tudatos felkészülést igényel az oktatástól a kutatáson át a gyakorlati megvalósításig. Már csak amiatt is szükséges felkészülnünk, mivel az EU „zöld stratégiája” – gondoljunk csak a Green Dealre, vagy éppen az EU Biodiverzitás Stratégiájára – az európai erdőket, az európai erdőgazdálkodást széles körben és tág összefüggésben érinti. Az elvek európai szintjén koherens szabályozási környezetről beszélhetünk, az erdők és az erdőgazdálkodás az egyes európai régiókban ugyanakkor eltér egymástól. Fontos ezért, hogy az uniós kezdeményezések nemzeti adaptálása kellően rugalmas legyen. Jelentős feladata van e téren az ágazat egészének.

Magyarország fával, erdőkkel való borítottságának jelentősége nyilvánvaló. Emellett nagy fontosságot tulajdonítunk a mezőgazdasági területek védelmét biztosító egyéb fásításoknak, az úgynevezett agrárerdészeti rendszereknek is. A fasorok, facsoportok, a fás legelők és a mezővédő erdőszávok olyan megoldások, melyekre uniós támogatás is igénybe vehető. Újdonság a VP-hez képest, hogy az új KAP támogatási időszakban ezek az agroökológiai vállalkások között is elszámolhatók lesznek.

Évtizedes adóssága az ágazatnak a magán-erdőgazdálkodás tulajdonosi és gazdálkodói viszonyainak rendezése, a versenyképes erdőgazdálkodás jogi és gazdasági feltételeinek megteremtése. Ezen a – vegyes megítélésű – megbízott erdőgazdálkodói használati jogviszony kivezetése sem segített, viszont tovább növelte a rendezetlen magántulajdonú erdők részarányát.

És hiába nyíltak meg új erdőhasználati jogcímek, azok „belakása”, bejáratorodása csak lassacskán halad. Ennek okai – az erdő speciális jellege mellett – egyrészt ezek újdonság volta; másrészt a jogi szabályozásban még jelenlevő inkoherenciára vezethető vissza.

Az erdőgazdálkodás egyértelmű akadályá az osztatlan közös tulajdonok magas aránya is, ami az elmúlt években a felszámolásukra megnyíló új lehetőségek ellenére sem csökkent érdemben. Továbbá vannak teendőink az erdőgazdálkodás adminisztrációs terheinek csökkentése, valamint az erdőgazdálkodás tervezését és szakmai adminisztrációját támogató informatikai rendszer fejlesztése terén is.

Az érintett erdőtulajdonosoknak, erdőgazdálkodóknak, szakmai vállalkozásoknak, szakmai szervezeteknek, illetve az ágazat vezetésének vannak tehát „közös dolgai” szép számmal. Összefogás és cselekvés a magyar erdőkért! – találon fejezi ezt ki a 153. Vándorgyűlés mottója. Ezért is hasznosak az olyan szakmai fórumok, mint például a tegnapi nap folyamán tartott ágazati kerekasztal.

Tisztelt Vándorgyűlés! Az erdő egyik legdrágább nemzeti kincsünk, nekem egyébként is szívügyem. A Nemzeti Agrár-gazdasági Kamara fokozott figyelemmel kíséri az erdészeti ágazatot érintő hazai és nemzetközi folyamatokat. Ágazati tájékoztatási és kommunikációs feladatok látunk el, képviseljük az ágazatban érintett mintegy 40 ezer fős tagságunkat, törekszünk a felmerülő problémáik megoldására. Ennek érdekében aktív párbeszédet és tevékeny együttműködést ajánlunk az ágazat vezetése, a szakmai érdekképviseleti szervezetek, valamint az erdészeti igazgatás, oktatás és kutatás szervezetei részére.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket, tartalmas és emlékeztető két napot kívánok az Országos Erdészeti Egyesület Vándorgyűlésén, a magyar erdészek ünnepén!”

***

Az Ünnepi Közgyűlés köszöntő beszédei után az egyesületi kitüntetések, elismerések és a szakmai díjak átadása, valamint az Év erdésze verseny országos döntőjének ünnepélyes eredményhirdetése következett.

A 153. OEE Vándorgyűlés alkalmából díjazottak méltatásait *Tóth Gábor*, az OEE Díjbizottságának elnöke mondta el a helyszínen. Elsőként a *Bedő-, Kaán- és Decrett-díjakat* kapott erdész kollégákat mutatjuk be.

A Bedő Albert Emlékérmetet *Kiss László* OEE elnök, valamint *Zambó Péter* államtitkár (AM), a Kaán Károly Emlékérmetet *Ripszám István* általános alelnök (OEE), valamint *dr. Csányi Sándor* elnök (SoE Alapítvány Kuratóriuma), a Decrett József Emlékérmet *Csillag Vince* magánerdős alelnök (OEE) és *Györffy Balázs*, a NAK elnöke adták át.

Szerkesztette: **Nagy László**

Fotók: **Bárdi Bálint, Mesterházi József, Fekete István (AM), NAK**

Limp Tibor négy évtizeden keresztül kiemelkedő társadalmi tevékenységet fejtett ki az Országos Erdészeti Egyesületben. Kiváló házigazdája az erdészethez érkező társerdőgazdasági szakmai kollektíváknak, de a határainkon túli erdészkapcsolatok ápolását is szívügyének tekinti.

A közjóléti erdőgazdálkodás területén Győr várossal együttműködve példaértékű fejlesztések irányítója a 260 hektáros Püspökerdő területén, ami mára a város leglátogatottabb zöldövezetévé fejlődött.

Limp Tibor
okleveles erdőmérnök

Aktív szereplője a fiatalok környezettudatos nevelésének. Külön kiemelendő az a több évtizedes törekvése, amit a fiatal erdész szakemberek képzése és a helyi erdészközösség kultúrájának megőrzése terén fejt ki. A Soproni Egyetem címzetes egyetemi docense.

Szerteágazó szakmai tevékenységei közül talán legjelentősebb a Duna eltereléséhez kapcsolódó erdészeti és természetvédelmi problémahalmaz kezelése, ezen belül a szigetközi vízpótlás. A határtermőhelyen álló gönyői homokvidék erdeiben küzdelmes munkája nyomán visszafogottabb, de gazdaságosabb, a természeti és táji értékeket jobban őrző gazdálkodást sikerült kialakítani. Szakmai munkájának elismerésre méltó

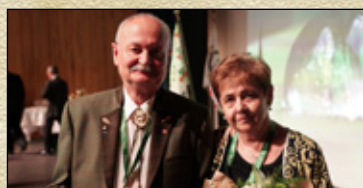

eredménye a Győr körüli élőhelyek fejlesztése és természeti értékmező tevékenységei. A helyi közélet aktív és mindenki által elfogadott, megbecsült szervezője.

Limp Tibor okleveles erdőmérnök, fahasználati és faanyagmozgatási szakmérnök a Győrhez kötődő erdészeti közélet állandó szereplője és irányítója, a folyóvölgyi és a száraz homokvidéki erdők, valamint az ipar- és közlekedésfejlesztés tájhasználatának elismert szakembere.

Szakács Sándor az Erdélyi Magyar Műszaki-Tudományos Társaság Erdészeti Szakosztályának egyik megteremtője és elnöke, majd az OEE Erdélyi Helyi Csoportjának egyik megalakítója és elnöke.

Elévülhetetlen érdemeket szerzett a magyar szaknyelv elterjesztésében, az anyaországi és erdélyi szakmai közösségek kapcsolatfejlesztésében. Meghatározó szerepet játszott az Egyesület 2016-os, Tusnádfürdőn megrendezett 147. Erdészeti Vándorgyűlésének előkészítésében és lebonyolításában.

Szakács Sándor
okleveles erdőmérnök

Szakács Sándor a Kárpát-medencei erdészársadalom összetartozásának egyik legkiemelkedőbb személyisége. Az Erdélyi Helyi Csoport és az EMT Erdészeti Szakosztálya vezetésével évről évre közösen szervez szakmai konferenciákat, tanulmányutakat a magyar erdészársadalomnak, határon innen és túl.

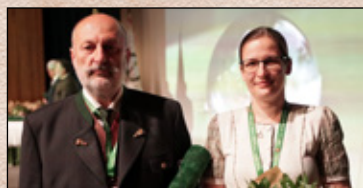
Részt vett a Délkelet-Erdélyi Erdőtulajdonosok és Erdőgazdálkodók Egyesületének megalakításában is, melynek célja a jogszabályalkotók munkájának szakmai megalapozása.

A Zetelakai, majd a Székelyudvarhelyi Erdészeti Hivatal vezetője, 2008-tól a Székelyudvarhelyi Magánerdészet vezetője. Szerepet vállalt a felső- és középfokú erdészeti szakképzésben, a fiatalok felkészítésében. Szakmai feladatait következetességgel, ráteremtéssel és az erdő iránti elkötelezettséggel végezte és végzi ma is. Az erdélyi magyar és román erdészársadalom elismert és tiszteletben álló tagja.

Szakács Sándor okleveles erdőmérnök az erdélyi magyar erdész közösség kiemelkedő szervezője és vezetője, az OEE Erdélyi Helyi Csoportjának megalakítója és elnöke, az anyaországi és erdélyi szakmai közösségek kapcsolatfejlesztésének fáradhatatlan motorja.

Sári Zsolt erdőmérnöki oklevelének megszerzését követően a Felsőtisza Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság Guthi Erdészténél helyezkedett el, ahol gyakornokként, majd később műszaki vezetőként végezte munkáját. Szakmai pályafutása során a FEFAG Központ Közgazdasági Osztályán üzemgazdász munkakörben, majd a magánszféra különböző területein szerzett szakmai tapasztalatokat. 1993-tól nyugdíjba vonulásáig a NYÍRERDŐ Zrt. központi kereskedelmi vezetője, országos ismertségre és elismertségre tett szert a fakereskedelem területén.

Sári Zsolt
okleveles erdőmérnök

Kezdeményezésére – Magyarországon elsőként – a Nyírerdő Zrt. teljesítette az FSC tanúsítás feltételeit. Az akác fatermékek elismertetésével lehetővé tette a vékony akác választékok egyre növekvő mennyiségű exportját. Elkészítette az új típusú termékek műszaki leírását, meghatározta minőségi jellemzőit, köbözési és elszámolási módszereket.

Részt vett a Nyírbátori Fafeldolgozó Üzem csarnokának és az ófehértói fagyártmánytermelő csarnoknak a technológiai korszerűsítésében, logisztikai központok fejlesztésében, stratégiai géppark kialakításában, kialakította a biomassza-hasznosítás mobil apríték-előállító és -szállító technológiáját.

Értékteremtő, termeléscentrikus szemléletének középpontjában az általa a „Nyírség Kenyéradó Fájának” nevezett, többcélúan hasznosítható akác áll.

Az OEE Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei H. Cs.-jának tagja. Részt vesz a FAGOSZ, az OEE és az Erdőhasználati és a Fakereskedelmi Szakosztályok munkájában.

Sári Zsolt a nyírségi akác faanyag európai népszerűsítésben és elfogadtatásában, valamint az új típusú hasznosításának megteremtésében végzett munkássága kiemelkedő.

Kaán Károly-emlékérmet kapott

Váradi József a Tolna vármegyei Nagyszokoly községből származik. Okleveles erdőmérnök, szakmai pályafutása során természetvédelmi szakmérnöki és térinformatikai szakmérnöki végzettséget is szerzett. Az erdőmérnöki oklevél megszerzését követően a Növénytan Tanszéken tanszéki mérnökként dolgozott, majd a Bükk NP Tarna-vidéki Tájvédelmi Körzet vezetője volt.

1995-től műszaki vezetői, erdőgondnoki, termelési igazgatói, erdészeti igazgatói, valamint termelési vezérigazgató-helyettesi beosztásokban szolgálta a mecseki erdőt. 2014-től kezdődően a Bakonyerdő Zrt.-nél dolgozik, először belső ellenőrzési osztály-vezetőként, majd 2015-től a társaság erdőgazdálkodási és természetvédelmi főmérnöke.

Váradi József
okleveles erdőmérnök

Elkötelezetten vesz részt a természetközeli erdőgazdálkodási módszerek bevezetésében, üzemszerű alkalmazásában. Tevékeny részese a folyamatos erdőborítást szolgáló módszerek bevezetésének és azok szakmai, illetve társadalmi kommunikációjának.

Részt vett több, az erdőgazdálkodást érintő informatikai fejlesztésben. A térinformatika erdészeti alkalmazását az elsők között kezdte meg. Kulcsfelhasználóként, tanácsadóként vagy alkalmazás rendszergazdaként részt vett több termelésirányítási, illetve tervezési rendszer sikeres fejlesztésében és bevezetésében. Az Agrárminisztérium kereskedelmi, illetve informatikai munkabizottságának tagja.

A Soproni Egyetemen meghívott előadóként a Fahasználatok tervezésének gyakorlata című tárgy oktatásában vesz részt. Az OEE tagja, az Erdőhasználati Szakosztály elnöke, az Örökerdő Szakosztályának tagja. A Baranya Vármegyei HCS elnöke volt egy ciklusban. Az MTA Pécsi Akadémiai Bizottság tagja.

Alapító tagja a Pöndöly Néptánc és Hagyományörző Egyesületnek, elkötelezett a magyar népi hagyományok, értékek megőrzésében.

Decrett József-emlékérmet kapott

Gimnáziumi érettségi után sikeresen felvételizik az Erdészeti és Faipari Egyetem erdőmérnöki karára, de tanulmányait nem fejezi be.

Boros Ferenc
erdésztechnikus

1985-től fizikai dolgozó a Tanulmányi Állami Erdőgazdaságnál, ez idő alatt iratkozik be a Roth Gyula Erdészeti Technikumba, ahol 1989-ben szerez erdésztechnikusi végzettséget.

1991-től előbb beosztott erdészként, később kerületvezető erdészként a Dudlesz kerület a szolgálati helye.

Élen jár az új erdőművelési technológiák és szemlélet bevezetésében, ezeket a 90-es évek erdőtelepítéseinél és az egykori hátsáv cseres sarjerdőinek átalakításánál egyaránt eredményesen alkalmazza.

Szakértelmének köszönhetően a kerületében az elsők között kialakított cseres - tölgyes átalakító tömbökben a természetvédelmi elvárásoknak és vadgazdálkodási céloknak is megfelelő erdőgazdálkodás folyik.

Aktív szerepet vállal az erdésztechnikus- és mérnökképzésben, kezeli a Páneurópai Piknik Emlékhelyet és az Akadémiai Emlékerdőt.

A Soproni Helyi Csoport aktív szereplője, az Erdész és Faiparos Diákok Baráti Kör elnökségének tagja.

Beosztottai felé mély empátiát és segítő figyelmet tanúsít, emberiessége környezete számára példaértékű.

Decrett József-emlékérmet kapott

Gerner László
erdésztechnikus

Tanulmányait 1982-ben fejezi be a Roth Gyula Erdészeti Szakközépiskolában, és ez évben gyakornokként áll munkába a Mecsekerdő Zrt. jogelődjénél. 1985 júliusától kerületvezető erdész.

Pályája korai szakaszában felismerte a természetes erdőfelújításban rejlő lehetőségeket, és a Kelet-Mecsek változatos állománytípusaiban eredményesen alkalmazza is.

Aktívan vett részt célátmérős, minőségi csoportos, valamint javafa szemléletű minta- és bemutatóterületek kijelölésében, az e téren szerzett tapasztalatait szakmai napok alkalmával megosztotta kollégáival.

A természetes folyamatokra épülő erdőgazdálkodás iránti elkötelezettsége erős alapot biztosított a folyamatos erdőborításon alapuló erdőgazdálkodás megindítására a Váralja erdészkerületben.

Kerületében az erdőgazdálkodási feladatokkal összhangban vadgazdaként is tevékenykedik.

A Baranya Vármegyei Helyi Csoport aktív tagja, az Egyesületi rendezvények rendszeres szervezője és résztvevője. 2022-ben az országos „Év erdésze” verseny győztese.

Jelentős szerepet vállal az új szakemberek képzésében, tanításában. Lakóhelyén köztisztviselőnek örvend.

Kozma Tibor
erdésztechnikus

Erdésztechnikusi képesítését 1985-ben szerzi meg a Roth Gyula Erdészeti szakközépiskolában.

Ez év augusztusától a Balaton-felvidéki Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság Bakonyszentlászlói Erdészeténél helyezkedik el, ahol a mai napig a Pálháza kerület vezetőjeként dolgozik.

Kerületében jelentős sikereket ért el az aprítéktermelés utáni erdőfelújítási problémák felszámolásában.

A Fenyőfői Bauxitbánya megnyitását megelőző fakitermeléseket nehéz szívvel végezte, de a bánya bezárása utáni rekultiváció sikere éppen az ő szakmai munkájának köszönhető.

A természetes erdőfelújítás elkötelezett híve, kerületében a cseres és bükkös állományokban egyaránt eredményesen alkalmazza.

Kiemelt figyelmet fordít a települések környezetében lévő és ökoturisztikai célú erdők turistaforgalommal összehangolt kezelésére, berendezéseik karbantartására. Az Egyesület helyi rendezvényeinek lelkes résztvevője, szakmai rendezvények házigazdája, a 2023. évi Vándorgyűlés bakonyszentlászlói terepi programjának egyik tartalmi felelőse.

Az erdész hagyományok, a múlt lelkes őrzője és szószólója, szakmaszeretete és elhivatottsága a fiatalabb kollégák számára mintaként szolgál.

A Bedő Albert-émlékérem, a Kaán Károly-émlékérem és a Decrett József-émlékérem adományozása után az *Elismerő Okleveleket*, a *Vadas Jenő-émlékérmeket*, a *Madras László-émlékérmeket* és az *Év erdésze verseny országos döntőjének díjait* vehették át a kitüntetettek.

Az Országos Erdészeti Egyesület Elismerő Oklevelet adományozott

Balogh-Kömpöc Róbert erdésztechnikus, a keceli csemetekert és erdészkerület vezetője részére, az erdőfelújítási technológiák helyi viszonyokra történő adaptálásáért, a csemetetermesztésben elért sikereiért és példamutató szakmai hivatástudatáért.

Bányai Béla szaküzemgazdász, az EGERERDŐ Zrt. pénzügyi és számviteli osztályvezetője részére, a pályafutása alatt bevezetésre kerülő számos ügyviteli rendszer fejlesztésében, üzemeltetésében végzett tevékenységéért, a több évtizedes precíz, alázatos munkájáért.

Csiszár Adrienn erdésztechnikusnak, a Bakonyerdő Zrt. dolgozójának, az erdei iskola és vándortáborok eredményes működtetése, kiváló szakmai munkája és aktív egyesületi tevékenysége elismeréseként.

Deák András erdésztechnikus, a Váci Erdészet kerületvezető erdésztechnikus részére, az őshonos, főként kocsánytalan tölgy- és csererdők természetes felújításában végzett sikeres, pontos, következetes munkájáért.

Dézi Károly erdőmérnök, a DALERD Zrt. Fásító Erdészetének vezetője részére, a síkvidéki, folyóvízgyi erdőgazdálkodás erdőművelési problé-

máinak megoldására való törekvéseért, megszerezéses növényvédelemben elért eredményeiért és a Csongrád-Csanád és Békés vármegye területén végzett új erdők telepítéséért.

Dr. Varga Tamás közgazdasági szakokleveles erdőmérnök, jogász, a Mecsekerdő Zrt. erdőművelési és természetvédelmi osztályvezetője részére, különleges elhivatottsággal végzett szakmai és közösségi munkájáért.

Házi Ferenc erdésztechnikus, a Mécsérpusztai Erdészet kerületvezető erdésze részére a folyamatos erdőborítás, természetszerű erdőkezelés és felújítás mellett számos végvágás és nevelővágás levezényléséért, a 44 évnyi kiemelkedő színvonalú szakmai munkája elismeréseként.

Kincses Miklós erdőmérnöknek, a Mecsekerdő Zrt. Árpádtetői Erdészet erdőgondnokának, a mecseki lombdők folyamatos erdőborítással való kezelés lehetőségeinek kutatásában és

művelésében, a klímarezisztens tölgy kistajok kutatásában végzett elhivatott munkájáért.

Mikó Barát Dezső erdésztechnikusnak, a Zalaegerszegi Helyi Csoport tagjának a termelőszövetkezetek erdészeti ágazatában, majd a magán-erdőgazdálkodásban végzett szakszerű, magas színvonalú munkájáért.

Nyeste Andrásné erdésztechnikusnak, a Baktalórántházi Erdészet díszfaiskola-vezetőjének az erdőgazdálkodás aktív formálásában és innovatív tevékenységében, valamint a környezettudatos erdőkezelés területén nyújtott magas színvonalú munkájáért. *(Kitüntetését később vette át.)*

Petőh Ernő erdésztechnikus, a NYÍRERDŐ Zrt. kerületvezető erdésze részére, az alföldi területen, kocsányos tölgyesek természetes felújításában végzett magas színvonalú tevékenységéért. *(Kitüntetését később vette át.)*

Ruborits Tamás díszkertészeti és növényalkalmazási mérnöknek, a Vasvári Erdészet közjóléti műszaki vezetőjének a Jeli Varázskert szezonális látogatottságának elnyújtása érdekében tett munkája, a Varázskert folyamatos fejlesztése, továbbá az OEE Szombathelyi Helyi Csoportja érdekében kifejtett tevékenysége elismeréseként.

Salamon Károly erdőmérnöknek, a tamási erdőtervezési körzet erdőfelügyelőjének az erdőfelújításokban elért eredményeiért, az erdőgazdálkodók-

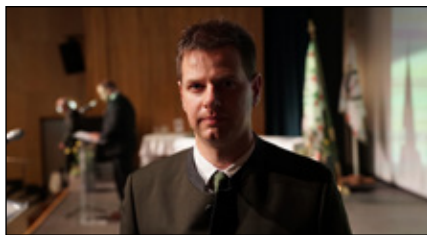
nak nyújtott segítségével és szakmai munkája elismeréseként.

Szabó Tibor József erdőmérnöknek, az Erdőszakértő Kft. ügyvezetőjének, a kiskunsági homokhátságon közel három évtizeden át végzett magas szintű szakmai vezetői tevékenysége, valamint az Egyesület Elnökségében három cikluson át kifejtett aktív szerepvállalása, példamutató szakmai hivatástudata elismeréseként.

Szenthe Gábor erdőmérnök, a Pilisszentkereszt Erdészet erdőgondnoka részére, az erdészeti információs rendszerek fejlesztésében való aktív részvételéért, az örökzöld üzem mód irányelveinek kidolgozásában vállalt konstruktív munkájáért.

A OEE Elismerő Okleveleket *Andrásné dr. Ambrus Ildikó* technikus alelnök (OEE) és *Kiss László* elnök (OEE) adták át.

***

Az egyesületi kiténtetések átadása után az Erdészeti Tudományos Intézet által adományozott Vadas Jenő-díj átadása következett. A díjjal az Erdészeti Tudományos Intézet azon szakemberek tevékenységét ismeri el, akik sokat tettek a hazai erdészeti kutatás fejlesztéséért, a kutatási eredmények gyakorlatba történő bevezetéséért. A Vadas Jenő-díjat *dr. Borovics Attila*, a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézetének főigazgatója adta át.

A 153. OEE Vándorgyűlés nyilvánossága előtt a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet Vadas Jenő-díjjal ismerte el Ripszám István munkáját.

Vadas Jenő szakmai tevékenysége és örökérvényű szellemi útmutatásai méltóvá tették Őt arra, hogy a nevével fémjelzett emlékéremmel olyan szakembereket tüntessenek ki, akik kiemelkedően sok segítséget nyújtanak az erdészeti tudományos tevékenységhez, a kutatási eredmények gyakorlatba történő bevezetéséhez, elismertségének növeléséhez.

A Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézetének vezetése köszönetét és elismerését fejezi ki Ripszám Istvánnak a 2023. évi „Vadas Jenő emlékérem” adományozása kapcsán.

Ripszám István tevékeny alakítója a Mecsekerdő Zrt. progresszív szellemiségű, kutatást segítő, a tudományos eredményeket gyakorlatba felelősen bevezetni szándékozó közösségének.

Messzemenőig támogatja a gyakorlat és a kutatás közötti együttműködések kutatási konzorciumok létrehozásával, konferenciák, terepi bemutatók és tanulmányutak szervezésével.

Úttörő szerepet vállalt az őshonos tölgyek délkelet-európai szárazságtűrő szaporítóanyag-forrásainak első hazai alkalmazásai terén.

Tevékenységével bizonyítja, hogy a magas színvonalú erdőgazdálkodás egyúttal a természetvédelem céljait is szolgálja, amellyel hozzájárul az erdészet és a természetvédelem párbeszédre alapuló együttműködéséhez.

***

Negyedik éve kerül átadásra a Madas László-emlékérem. Az emlékéremet a Pilisi Parkerdő Zrt. 50 éves jubileumi évében, együttműködésben az Országos Erdészeti Egyesülettel, 2020-ban alapította, azzal a céllal, hogy minden évben rangos elismerést kaphasson az év legjobbnak ítélt erdőpedagógusa.

A Pilisi Parkerdő Zrt. a Madas László-emlékérem adományozásával azoknak a munkáját kívánja elismerni, akik a környezeti nevelés terén és az erdészeti erdei iskolákban történő szemléletformá-

lás érdekében önzetlen munkát végeznek, kiemelkedő szellemi és gyakorlati eredményeket érnek el, valamint maradandó értékeket teremtenek, s így méltóvá válnak a Madas László szellemiségének is emléket állító díjra. A Madas László-emlékérmet *Reinitz Gábor*, a Pili-si Parkerdő Zrt. vezérigazgatója adta át.

A Madas László-emlékérmet a 2023. évben Varga László, a Szombathelyi Erdészeti Zrt. erdőpedagógusa kapta.

1980-ban természetvédelmi örként kezdte pályafutását. Középfokú tanulmányait a Roth Gyula Erdészeti Szakközépfiskolában munka mellett végezte, és ott szerezte meg erdőszaktanári képesítését 1986-ban.

A Magyar Madártani Egyesületnek 1979 óta tagja. Néhány évig elnöke, 2022-ig pedig az alelnöke volt a Chernel István Helyi Csoportnak.

1980-ban Schmidt Egon ösztönzésére madártani és természetvédelmi szakkört indított egykori általános iskolájában. 1981-től madárgyűrűzéssel is foglalkozik, madárgyűrűző táborok állandó szervezője, résztvevője.

1981-től 10 éven át vett részt a Savoria Múzeum Alpokalja Természeti Képek kutatási programban. 1989–90-ben részt vett a Vas Megyei Természetvédelmi Kerekasztal munkájában, s ebben az időszakban alapító és egyik első vezetőségi tagja lett a Pro Natura Egyesületnek. Tagja továbbá a Soproni Erdész Diákok Baráti Körének és a Vasi Múzeumbarát Egyesületnek.

1984-től aktív tagja az Országos Erdészeti Egyesületnek, azon belül is kiemelten az Erdészeti Erdei Iskola Szakosztálynak.

Az OEE 2016. évi székelyföldi vándorgyűlésén – nagyrészt erdei iskolai munkásságának elismeréseként – a Decrett József-emlékérmet vehette át.

2002-től foglalkozik környezeti neveléssel, 2006 óta Kőszegen a Stájerházakban működő erdészeti erdei iskolának a vezetője. Az erdei iskolai erdőpedagógiai tevékenysége kapcsán Vas vármegyében több ezer óvodás, iskolás az ő előadásában szakértő és „erdész-

barát” módon ismerkedett meg az erdővel és az erdőgazdálkodási munkákkal.

***

Az egyesületi kitüntetések, szakmai elismerések átadása után az Év Erdésze Országos Verseny ünnepélyes eredményhirdetése következett. A díjakat Kiss László elnök (OEE), valamint Varga László vezérigazgató adta át.

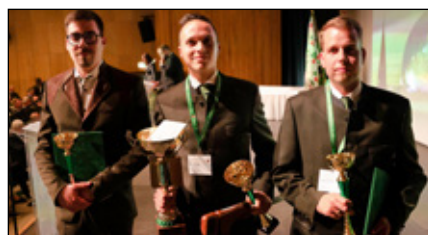
15. alkalommal írta ki az országos szakmai versenyt az Egyesület, amelynek válogatóversenyein 200, országos döntőjében pedig 20 versenyző mérte össze tudását. Az országos döntő házigazdája 2023-ban a *Bakonyerdő Zrt.*, míg helyszíne Gyenesdiás és Balatoncsicsó volt. Az egyes versenyszámok első helyezettjei oklevelet és a támogatók által felajánlott tárgyjutalmat kaptak.

A harmadik díjat a *KOS FASHION Kft.* ajánlotta fel, amely 100 000 Ft értékű vásárlási utalványt tartalmazott. Az Év Erdésze Verseny *harmadik helyezettje Tratnyek Tamás*, a *SEFAG Zrt. erdésze lett.*

A második díj az erdészeti és vadászati termékeket forgalmazó *Grube Kft.* felajánlásából 250 000 Ft értékű vásárlási utalvány volt. Az Év Erdésze Verseny *második helyezettje Szukbentruk József*, a *TAEG Zrt. erdésze lett.*

Az első díj az *Andreas STIHL Kft.* felajánlásából STIHL termékekre vonatkozó 350 000 Ft értékű vásárlási utalvány volt. A díjat átadókhöz csatlakozott *Bakon Gábor*, az *Andreas STIHL Kft.* ügyvezető igazgatója is.

Az *Év Erdésze Verseny első helyezettje* és így az **Év erdésze cím** birtokosa *Jánosi Kristóf*, a **ZALAERDŐ Zrt. erdésze lett.**

Szukbentruk József (TAEG Zrt.), Jánosi Kristóf (ZALAERDŐ Zrt.), Tratnyek Tamás (SEFAG Zrt.)

***

Az egyesületi Vándorgyűlések hagyománya, hogy megemlékezünk az elmúlt találkozó óta elhunyt kollégákról, tagtársakról. Az időközben eltávozottakra *dr. Sárvári János*, könyvtárunk őrje emlékezett, névsoruk felolvasásával.

André Béla erdőmérnök, *Bagdi Károly* erdőszaktanikus, *Bakonyi Csaba* erdőmérnök, *Bedő István* erdőszaktanikus, *Benke Zoltán* erdőszaktanikus, *Blézer János*, *Czók József* erdőszaktanikus, *Csanádi Béla* Bedő Albert-díjas erdőmérnök, *Csendes József* erdőmérnök, *Csillag Jenő* erdőmérnök, *Csöste László* erdőszaktanikus, *Dallos Péter* erdőmérnök, *Dereskei Gábor* faipari mérnök, *Frey Antal* erdőmérnök, *Füredi László* erdőmérnök, *Harda István* erdőszaktanikus, *Hartdéken Tibor* erdőszaktanikus, *Hegedűs László* erdőszaktanikus, *ifj. Homolya Gábor*, *Hopp Eszter* erdőmérnök, *Jámbor György* kertészmérnök, *Juhász István* erdőszaktanikus, *Káldy György* erdőszaktanikus, *Kovács Ferdinánd* erdőszaktanikus, *Kun Márton* erdőszaktanikus, *Lascsik Gyula* erdőszaktanikus, *László Györgyné (szül. Kaszás Márta)* erdőszaktanikus, *Lustyik János* erdőmérnök, *Major Sándor* Kaán Károly-díjas erdőszaktanikus, *Miklé Tibor* egyéb felsőfokú végzettségű, *Mobácsy László* egyéb felsőfokú végzettségű, *Molnár József* erdőszaktanikus, *Dr. Molnárné dr. Hamvas Lúcia* egyéb felsőfokú végzettségű, *Moór Attila*, *Mosonyi Géza* erdőmérnök, *Müller Imre* erdőmérnök, *Naszvadi István* erdőszaktanikus, *Dr. Ráczné dr. Schneider Illdikó* Kaán Károly díjas erdőmérnök, *Reményffy László* erdőmérnök, *Rózsa Szilveszter* erdőszaktanikus, *Simon Zoltán* erdőszaktanikus, *Sóvári Lajos* egyéb erdőszaktanikus, *Szabó István* egyéb középfokú végzettségű, *Szabó Győző* erdőmérnök, *Szarka Miklós* erdőszaktanikus, *Szász Zoltán* erdőszaktanikus, *Szekecs Péter* Decrett-díjas erdőszaktanikus, *Szeverényi István* Bedő Albert-díjas erdőszaktanikus, *Dr. Tarján Lászlóné dr. Tajnafői Anna* erdőmérnök, *Tasnády Péter József*, *Tóth Ferenc* erdőszaktanikus, *Dr. Tóti Józsefné (szül. Szegedi Erzsébet)* egyéb középfokú végzettségű, *Tuboly Istvánné Major Zsuzsanna* erdőszaktanikus, *Vas István* erdőszaktanikus, *Vass Tamás* erdőmérnök, *Végyvári Jenő* erdőmérnök, *Veres Sándor* erdőszaktanikus, *Virág Lajos* erdőszaktanikus, *Vizbányó László Csaba* erdőmérnök, *Zöldág János* erdőszaktanikus, *Zsoldos Gábor* erdőmérnök

Az Ünnepi Közgyűlés az erdőszaktanikus himnusz közös elneklésével és az egyesületi zászlók kivonulásával ért véget. Ezt követően a Balaton-parton felállított rendezvénysátorban díszvacsorával és baráti találkozóval folytatódott a rendezvény.

Szerkesztette: **Nagy László**
Fotó: **Bárdi Bálint**

A Vándorgyűlés második napján, június 16-án szervezett szakmai programok betekintést nyújtottak az ország egyik leglátogatottabb vidékének, a bakonyi és Balaton-felvidéki erdőknek a kezelési módszereibe. A szakmai bemutatók megismertették a térség természeti és kultúrtörténeti értékeivel, az erdőgazdálkodás és a természetvédelem közös célkitűzéseivel. A résztvevők a történelmi múlt felidézésével együtt képet nyerhettek a Bakonyerdő Zrt. gazdálkodásának, térségi szerepvállalásának eredményeiről és aktuális feladatairól.

Pápa városa és az Esterházyak öröksége

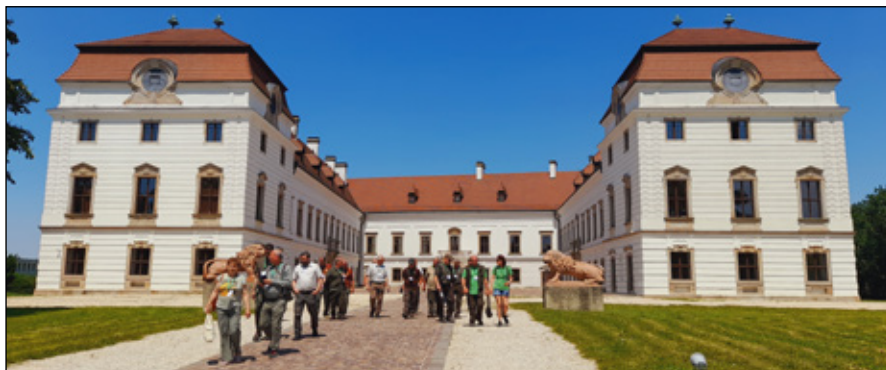
A programon résztvevők elsőként a Franciavágási Fűrészáru Gyár működésével ismerkedtek *Adamik Péter* gyárigazgató vezetésével. A Bakony hegység lábánál 14 hektáron terül el a Bakonyerdő Zrt. tulajdonában álló több mint 100 éves fafeldolgozási múlttal rendelkező gyár. A főként keménylombos fafajokat (elsősorban tölgyet és bükköt) feldolgozó üzem rönkfelvágó kapacitása évente 30 000 m³.

A hagyományos bútort- és parkettaanyag leghatékonyabb feldolgozása érdekében folyamatos az építkezés és a technológiai fejlesztés. A termékek szárítása 14 szárítókamrában történik. Az egyenként 65 m³-es kamrakapacitás évente kb. 6–7000 m³ fűrészáru műszáritását teszi lehetővé.

A piaci igények alapján, a technológiai lehetőségeket is figyelembe véve alakul és változik a termékkör, ami jelenleg szélezetlen gőzölt vagy gőzöletlen bükk fűrészáru, szélezetlen tölgy fűrészáru natúr és rusztikus minőségben, szélezett rusztikus tölgy fűrészáru, egyedi méretre gyártott gerenda különböző fafajokban, valamint jó minőségű, magas fűtőértékű brikett készül a lamellagyártás során melléktermékként keletkező száraz tölgy fűrészporból.

A gyár egyik főterméke a fűrészelt furnér (lamella), mely modern gyártáson feldolgozva nyeri el a végleges méreteit, így válik a parkettagyártásban használt fedőréteggé. A leszártított lamellák a formatáló sorra kerülnek, ahol a gépsor először egalizálja, majd méretpontosan, párhuzamos éllel, optimalizált méret-

választással fűrészele a beállított hozásokra az egyes darabokat.

A nagy érdeklődésre és számos szakmai kérdésre való tekintettel, a gyárlátogatás a program legnagyobb részét leköthette, azonban második megállóként a jelenlévők időutazásra indulhattak a gyönyörűen felújított pápai Esterházy-kastélyban, ezt követően pedig egy rövid városnézésre a város főterén.

Az Esterházy-kastély Pápán, a városközpontban, a Nagytemplom mögött található. A barokk kastély és az egykori erődítményrendszer fontos szerepet töltött be a város történelmében, fejlődésében. Megújulva ismételten kiemelt idegenforgalmi vonzerőt ad a városnak.

Pápa az Esterházy család birtokközpontjaként az 1700-as években élte fénykorát. Ekkor épült a késő barokk Esterházy-kastély, mely ma múzeumként funkcionál. A kastély történetének kezdete egészen a 16. századig nyúlik vissza, amikor a törökök hadjárata szükségessé tette a város körüli földsánc kialakítását. A 17. században pusztító tűzvészek sajnos ezen az épületen is nyomot hagytak, ezért az egykori várat az 1740-es években a kor egyik nagy építésének tervei alapján elkezdték átépíteni.

A kastélyban tett látogatás alkalmával bepillantást nyerhettünk a barokk főúri élet hétköznapjaiba, vagyis egy olyan időutazásra indulhattunk, amely közelebb hozta az egykor itt élő grófok és grófnők mindennapi életét.

A programot a Hagyományok Hegye Történelmi, Néprajzi és Természetismereti Központban zártuk. A Kassai Lovasíjász Iskola Piroska Törzsének tagjai köszöntötték a résztvevőket, akiknek igazi otthona lett a Hagyományok Hegye néven ismert terület, hiszen itt található a hegy oldalában álló jurtajuk, gyakorló pályájuk és lovardájuk is.

Meséltek a lovasíjászok hagyományos ruházatáról, fegyvereikről és lovaik felszereléséről is, majd ifj. Piroska Péter lovasíjász mutatta be a vágató ló hátáról, a ló sebességétől függetlenül gyors és pontos lövések leadását előre, oldalra, hátrafelé 180 fokos szöget bezárva.

A történelmi, néprajzi és természetismereti központot működtető egyesület tagjai több más civil szervezettel fogtak össze a közös cél elérése érdekében. Tevékeny munkájukat a Bakonyerdő Zrt. is támogatja.

Szöveg és fotó:

Patocskai-Lunk Eszter,
Bakonyerdő Zrt.

Emlékezés Barátossy Gáborra

A terepi programok napján volt az évfordulója, hogy közel egy esztendeje, hogy nincs már közöttünk *Barátossy Gábor*, Bedő-díjas okleveles erdőmérnök, az Országos Erdészeti Egyesület Tiszteletbeli Örökös Tagja, egykori főtitkára. Idei Vándorgyűlésünk helyszínétől néhány kilométerre található a sírja, amelynél megemlékezésül *Ripszám István* az OEE általános elnöke, *Elmer Tamás* főtitkár, *Kiss Csaba* az Erdészeti Szakosztály elnöke és *Nagy Bálint* főosztályvezető (AM) helyezte el a megemlékezés koszorúját.

Természeti erőforrások a Bakonyban, változatosság föld alatt és föld fölött

A program során a Bakony és a Kisalföld találkozásánál fekvő Bakonyszentlászlói Erdészet két meghatározó, a hegyvidéki és síkvidéki arculatot egyaránt felvillantó helyszínét láthatták a résztvevők.

Az országos látogatottságú, vadregényes Cuha-patak völgyében kényelmes sétát tettünk a természeti értékeket bemutató, immár húsz éve működő erdei tanösvényünkön, melynek „Erdei tanterem” pihenőhelyén a főként magasodó gyönyörű sziklafalak közt volt alk-

építők emlékművéhez is felkapaszkodhattak az érdeklődők. A szélsőséges vízjárású patak, nevének jelentésével (szuha: száraz, nyaranta kiszáradó vízfolyás) ellentétben, az idei év esős tavaszának köszönhetően legszebb arcát mutatta: gyönyörű tiszta vize többször keresztezte gyalogutunkat.

A program második részében a Fenyőfő és Bakonyszentlászló között húzódó homokvidékre látogattunk, ahol az egykori bauxitbánya történetével és a Fenyőfői Ósfenyvessel ismerkedhet-

nyő-állományt. Szórádi Zalán erdészeti igazgató az állomány őshonosságával kapcsolatos érdekeségeken túl elmondta, hogy az elmúlt évek aszályos időjárása az állományban száradásokat okozott, a pusztuló idős erdeifenyők helyét pedig kezelési terv hiányában, mesterséges beavatkozás nélkül fokozatosan lombos fajok veszik át.

A szakmai program utolsó állomáson arra kértük a résztvevőket, hogy a számunkra és az utókor számára a helyszínen megmaradó kis emléket közösen avassuk fel. Ünnepi mozzanatunk kezdetén elénekeltük a bányász himnuszt, majd *Milinszki Emma* gyönyörű éneke csendült fel az évszázados

lom az első frissítők elfogyasztására. Az erdészet közjóléti tevékenységét, feladatait *Rosta Katalin* erdőgondnok ismertette. Az útvonal és a pihenők karbantartása, valamint a kőrüspusztulás miatt szükséges egészségügyi termelések turistaforgalommal összhangban való végzése jelentős odafigyelést és szervezőmunkát igényel. A tanösvény mellett fut Magyarország egyik legszebb vasútvonala, melynek Bakonyszentlászló és Veszprém közötti szakaszát 1896-ban adták át, Vinyétől Veszprémig pedig 2011 óta műemléki védelem alatt áll. A pihenőhely szomszédságában a vasúti pálya egyik gyöngyszemét, a tervező Gubányi Károlyról elnevezett viaduktot is megcsodálhatták, valamint a vasút-

tünk meg. A mára sűrű, fiatal fenyvesel borított egykori bányameder körül tett séta első állomásán *Kovacsics Árpád* bányamérnök érdekes összefoglalójából betekintést kaphattunk a magyarországi bauxitbányászat történetébe, az idén 40 éve alakult Fenyőfői Bányazem működésébe.

A terület biológiai rekultivációját a Bakonyszentlászlói Erdészet végezte, amiről a nagy feladatot jelentő munkálatokat irányító *Kozma Tibor* kerületvezető erdész beszélt hitelesen.

A Fenyőfői Ósfenyves területe is érintett volt a bányanyitás során, így utunk során érintettük a természetvédelmi területen lévő, megjelenésében és összetételében is különleges erdeife-

nyőfák alatt. A leleplezés után Szórádi Zalán és Kovacsics Árpád koszorút helyeztek el az emlékkőnél, végül az Erdész himnusszal búcsúztunk a helyszíntől és a szakmai programtól. Gyalogtúránk a Hódoséri Vendégház udvarán ért véget, ahol vendéglátással zárult a terepi nap.

Az emlékkövön olvasható: A 153. Erdészeti Vándorgyűlés terepi programjának helyszínén a bányász-erdész barátság tiszteletére elhelyezte a Bakonyerdő Zrt. Bakonyszentlászlói Erdészete. Jó Szerencsét! Üdv az Erdésznek! 2023

Rosta Katalin,
Bakonyerdő Zrt.

Fotó: **Tóth Bernadett, Baracs Zsolt**

Élet a Bakony szívében

A program résztvevői a program szakmai részében a Magas-Bakony erdeiben gazdálkodó Bakonybéli Erdészet jellegzetes helyszíneit tekinthették meg. A program az Eleven-főrtés bükkösein a terület geológiai, természetvédelmi és erdőgazdálkodási értékeinek, jellegzetességeinek megismerésével vette kezdetét.

A Dunántúli-középhegység a Déli-Alpokból kiszakadt, eredeti helyétől lassan 500–600 km-t ÉK felé tolódott, mai helyére kb. 7 millió éve került kéreglemez-töredékhez tartozik. Sziklafalak, kövek, szurdokvölgyek, források és barlangok tárják fel a földtörténeti idők eseményeit, ezek képződésének idejét gyakran a bennük észlelhető ősmaradványok jelzik.

Kovács Béla természetvédelmi főelőadó a Futó-macsás barlanghoz kalauzolta a résztvevőket, mely a Kőrös-hegy csúcsa alatti lefolyástalan platón, az Eleven-főrtésen nyílik egy töbör alján, összáráthossza 92 m. Az ismeretek szerint a kibontása előtt beomlott állapotban, denevérek számára nem megközelíthető volt, legfeljebb kis patkós-denevérek látogathatták, ugyanakkor jelentős nászhely. Járatai meglehetősen szűkek, teremnek nevezhető tágulat alig van benne. Az eddig megfigyelt denevérfajok száma 14, melyek közül 3 fokozottan védett.

A területen való gazdálkodást a 2000-es évek végétől születő erdőtervek már tükrözték azon elképzelése-

ket, hogy a középkorú (50–90 év) bükkösöket, egyes bükkösöket előbb átalakító üzemmódban, később a törvényi változásokat követően örökerdő üzemmódban kell kezelni, tájékoztatta a résztvevőket Berger Péter erdőgondnok.

Napjainkra mintegy 1200 hektár, az erdészet területének 17%-a örökerdő üzemmódban kezelendő. További 630 hektár, azaz 9% FANE besorolású, tehát az erdészet közel ¼-e már nem vágásos üzemmódban van. Az örökerdő üzemmódban kezelt erdőkben a javafás módszer alkalmazása folyik. A jelentősebb természeti, termőhelyi értékeket kíméleti területek védik, a „természeti lépőköveket” biotóp fákkal biztosítják.

Fülöp András erdőgondok szavain keresztül követhették nyomon a résztvevők a magas-bakonyi klímában furcsának tűnő szlavón tölgyesek kezelési módszereinek kialakulását, az 1905-ben ezen helyszínen rendezett egyetemi tanulmányút beszámolója szerint akkor tett szakmai észrevételek és azok mai aktualitása alapján.

A Bakonybéli Erdészet tölgyesei pár kivételtől eltekintve kocsányos tölgyesek. A kisszépalmi tölgyes tömb állományaiiban nagy elegyárányal van jelen makktermés nélkül a szlavontölgy. A tömbben a 2000-es évek száradásai után kezdődtek meg a véghasználatok. Eleinte egészségügyi termelések zajlottak, a száradás erélyének megfelelően, minek következtében változó záródású részterületek alakultak ki, véletlenszerű elhelyezkedésben. A Magas-Bakonyban tölgyfelújításokra (üzemi méretekben) a Laposoki tömbön kívül nem volt példa. Az első próbálkozások csemeté-

vel történő mesterséges felújításokra változó sikerűek voltak. Tapasztalatok szerint a makkvetéses technológiák a célra vezetőek.

Szakmai programunk utolsó állomása a Tekerés-kút közelében a Bakony egyik világhírű régészeti emléke volt. *Szvat Márton* régész az időszámításunk előtti időkbe kalauzolta a szakembereket, a halomsíros kultúra máig fennmaradt emlékein keresztül. A Százhalom sírmező a maga 226 halomsírával Közép-Európa egyik legnagyobb ismert sírmezője ebből a kultúrkörből, de a Magas-Bakony számos helyén fedezhetünk még fel hasonló tumulusokat. A legnagyobb sírok 20–30 m, a kisebbek 5–16 m átmérőjűek. Magasságuk 1–3 m. A halomsírok az erdő védett történeti emlékei, ezért különleges erdőkezelési eljárásokat igényelnek.

A program kulturális részében a bakonybéli Szent Maurícius Monostort és a már több mint 1000 éves múlttal rendelkező szerzetesi rendet *Izsák atya* perjel mutatta be. A szakmai nap a templomtéren harangjátékkal zárult.

Kovács Attila, Csizsár Adrienn,
Bakonyerdő Zrt.

Fotó: **Német Nikolett, Kovács Attila**

Erdőgazdálkodás a Magas-Bakonyban – elődeink hagyatéka

A szakmai program résztvevői a Farkasgyepői Erdészeti területén található – Roth Gyula által közel 100 éve indított – felújítási kísérletek helyszínére látogattak, ahol a bükkgazdálkodás mellett a fészekvizsgálati kísérletről is szó esett, majd meglepetésként a híres bakonyi betyárok is csatlakoztak a csapathoz.

1926-ban az Erdészeti Kutatóintézet Roth Gyula vezetésével a Farkasgyepői környéki erdőben nagyszabású gyérítési és erdőfelújítási kísérletbe kezdett. A kísérletek a II. világháború alatt sajnos kárt szenvedtek, de az ügyet az 1970-es évek elejétől *Majer Antal* professzor újjaélesztette.

A kísérleti területet 1977-ben természetvédelmi oltalom alá helyezték 362 hektáron. Roth Gyula egyik célkitűzése volt bebizonyítani, hogy az elgyertyánosodott bükkös a természetes felújítás különböző módszereivel, helyes vágásvezetés alkalmazásával gyertyános-bükkössé alakítható.

Napjainkban a gyérítési kísérlet területén a korábbi fokozatos felújítóvágások végrehajtását követően fiatalos bükkös áll. A gyérítési kísérleti területeket társaságunk más területeken állította be, melyeken a beavatkozások módjától, erélyétől függő növedékkísérleteket is végzünk. A korábban elgyertyánosodott területen ma jellemzően bükkös főfafajú erdőállományok helyezkednek el. A hajdani kísérleti területet – Majer professzor

szándékával egybevégoan – örökérdő üzemmódban kezeljük. A terület új kezelési terve 2020-ban készült el, mely javafás erdőkezelési módszert tartalmaz.

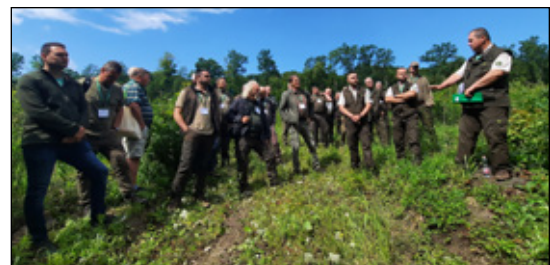
A bükkösök árnyékát elhagyva a laposoki tölgygazdálkodással ismerkedtek a szakemberek. A Bakonyban egyes irodalmi források alapján a jelenleginél nagyobb volt a tölgyek térfoglalása a 17–18. században. A kocsánytalan tölgy fiatalkori gyengébb növekedési erélye, érzékenysége a talaj mésztartalmával szemben és a kései fagyokra, valamint a lisztharmat növekedést gátló hatása a bükk és a csertölgy fajok konkurenciájával szemben jelentős hátrányt okozott. A tölgyesek visszaszorulását tovább fokozta a makkoltatás, a sikertelen első kivetelek, az elmaradó ápolások és az egyre fokozódó vadkár is.

A táj tölgyes állományaiiban jelenleg a fiatal és az idős korosztályok képviselnek nagyobb arányt. Az idősebb tölgyeseket jellemzően mesterségesen hozták létre erdőtelepítéssel, ezek tömbösen állnak. A legnagyobb ilyen tömb a Laposoki tölgyes, amely közel 500 hektáron terül el. Az elmúlt 2 erdőtervi ciklusban az egykorú tömb véghasználatait 30–40 éves ciklusra ütemezték, a területet kisebb erdőrészekre bontották, a felújítás alá vett erdőrészeket 30–40 %-os egyenletes bontással érintették, és makktermés esetén arról, annak hiányában alátelepítéssel kezdődött meg a felújítás.

A kocsányos és szlavón tölgyeseket a makktermés hiányában természetesen nem tudjuk felújítani, itt szinte minden esetben a bontást követő alátelepítésre van szükség.

A kocsánytalan tölgy főfafajú állományok esetében a siker záloga a ciklikusan várható, felújításra alkalmas mennyiségű makk. Az utolsó erdőtervezéskor önálló részletként kialakításra kerültek a hagyásfa csoportok, és a vágásérettségi kortól egészségi állapottól függően további 10 évvel kitolták.

A tapasztalatokat összegezve elmondhatjuk, hogy az idősebb erdők állapotát tekintve mind a kocsányos, a szlavón, mind pedig a kocsánytalan tölgynek helye van a Bakonyban. Mindkét fajtánál intenzív ápolásra van szükség, amit ki kell egészíteni évenkénti többszöri lisztharmat elleni vegyszeres kezeléssel. A felújítást csakis kerítés mögött lehet megvédeni. A gyérítések és öngyérülések következtében több részletben érdemi második szint alakult ki, továbbá a tölgygyedek többségének a koronája is jelentősen növekedett. Ez a

kétféle regeneráció okot ad arra, hogy a jelenleg érvényes felújítási szakaszokat felülvizsgálva az egészséges állományok vágáskorát még további évtizedekkel megemeljük.

Terepi programunk a múlt század közepén indított egzótahonosítási program részeként létesített Forrasztóközi egzótakertben zárult. A kitartó résztvevők Majer Antal kedvenc bakonyi helyszínéről csodálhatták meg a magas-bakonyi panorámát.

Várad József,
Bakonyerdő Zrt.

Fotó: **Gergál-Gombási Mónika**

Egyensúlyban az erdő, a vad és a gazdálkodás

A program helyszíne a Bakonyerdő Zrt. Farkasgyepűi Erdészetének területe volt. Első megállónkon, Iharkúton, az erdészet igazgatója ismertette az erdészet természeti adottságait, erdő- és vadgazdálkodási tevékenységét.

Korn Ignác elmondta, hogy 7400 hektár erdőterületen gazdálkodnak a Bakony hegység északnyugati vonulatán, a Magas-Bakony erdőgazdasági tájrészletben. A terület meghatározó részét bükkös klíma és optimálisnak mondható termőhelyi adottságok jellemzik. Az erdészet csaknem teljes mértékben a természetes felújítógázás módszerével kezeli faállományait, éves nettó fakitermelésük 65–70 000 m³.

11 000 hektáron folytatnak vadgazdálkodást, a vagyonkezelésükben lévő erdőterület csaknem 100%-a a vadászati jogosultságukban is van. Vadászterületükön a Magyarországon honos öt nagyvad faj megtalálható és vadászható. Legnagyobb jelentőséggel a gím- és a dámszarvas bír, de egy kis létszámú, ugyanakkor értékes muflonpopulációval is gazdálkodnak. Az éves nagyvad terítékük 1000–1100 db.

Iharkút településen az 1970-es évektől kezdődően bauxitbányászat folyt, ami a rekultivációs munkákat is beleértve egészen 2008-ig tartott. A külszíni fejtésű bányaművelésnek a falu is áldozatul esett, a lakosokat az 1980-as években elköltöztették, a települést felszámolták.

A bánya területén napjainkban is folyó őslénytani kutatásokról dr. Ősi Attila paleontológus, az ELTE Őslénytani Tanszékének vezetője tartott rendkívül érdekes előadást. A tudományos szempontból felbecsülhetetlen értékű lelőhelyen a legidősebb kőzetek a triász időszakból származnak (kb. 220 millió évesek), melyek a kréta időszakban, mintegy 85–90 millió évvel ezelőtt szárazulatra kerültek. Az akkori szubtrópu-

si klíma alatt alakult ki az mai ősgerinces lelőhely, melynek különlegessége, hogy néhány millió évvel idősebb a többi, késő-kréta korú európai kontinentális gerinces lelőhelynél. Olyan időintervallumot képvisel, mely a szárazföldi gerincesek szempontjából Európában eddig jőszerivel ismeretlen volt. Számos faj, így például a *Hungarosaurus tormai*, a *Bakonydraco galaczi*, az *Ajkaceratops kozmai* vagy az *Iharkutosuchus makadii* csak az iharkúti lelőhelyről ismert. Az előadást és a leletek bemutatását követően a kérdések özönének a buszok indulása vetett véget.

A következő állomás Hubertlak volt, ahol 1945-ig a magas színvonalú erdő- és vadgazdálkodást folytató Esterházy család méltán híres vadászháza állt. A buszokról leszállva váratlan betyártmadás érte csapatunkat, a tervezett program folytatása csupán két kollégánk önfeláldozó fellépésének volt köszönhető.

A Bakonyerdő Zrt. mintegy 60 ezer hektáron, 6 egységben folytatott vadgazdálkodási tevékenységét Pölöskei Balázs vadgazdálkodási osztályvezető mu-

tatta be. Ismertette a társaság fogcsiszolatos kormeghatározáson alapuló gím-gazdálkodását, továbbá a vaddisznó és a muflon területhasználatának GPS nyakörv segítségével végzett eddigi kutatási eredményeit.

2016-ban 50 db 5 évnél idősebb bika fogat csiszolták be, majd 2017-ben már 170-et. 2018-ban is kampányszerűen, majd később már csak ellenőrzésként végezték a vizsgálatokat. Táblázatba foglalták az elejtés előtti (hivatásos vadász által becsült) kort, a terítéken, a kifőzés és a bírálati kort. Ehhez később tették hozzá a csiszolatokból származó évet. Az első éveket követően kialakult az a táblázat, ami már minden részletet tartalmazott. Megállapítást nyert, hogy változtatni kell a vadgazdálkodási írá-

nyon a tájegységen belül, differenciálni kell a vadászterületek között!

Utolsó állomásunkon Vizi Norbert fővadász tájékoztatta a résztvevőket az erdészet vadföldgazdálkodásáról. Terepi bemutatón ismertette a különböző fűkeverékek vadlegettként és szenázs-ként történő alkalmazásának gazdasági és biológiai előnyeit a gím- és dámszarvas-gazdálkodás esetében.

Korn Ignác, Bakonyerdő Zrt.

Fotó: **Istvánffy Alexandra**

Újjászületés a vörösizap-katasztrófa után

A korai indulást követően a Devecseri Erdészet szakemberei által vezetett program résztvevői hangulatos Balaton-felvidéki falvakat érintve, a Kab-hegy és a Kapolcsi-medence peremén, festői tájon át érkeztek Ajka térségébe. Az utazás alatt betekintést kaptak a Ba-

tének lehetséges okaival és lefolyásával ismerkedtek a résztvevők.

A vörösizap-katasztrófa témakörét követően a zagykazetta tőszomszédságában lévő, a 2021–22. években az Országfásítás – Mintafásítás III. program keretében kivitelezett, mintegy 28 ha területű, KST főfafajú erdőtelepítés területén elvégzett gyomirtó vegyszerek összehasonlítását célzó kísérlet parcelláit mutatták be a szervezők.

A két ütemben történt posztemergens-kijuttatás során 9 különböző növényvédőszeret próbáltak ki, négyeszes ismétlésben, kontrollparcella alkalmazásával. A kísérlet eredményét *dr. Patocskai Zoltán* erdőművelési osztályvezető vezetésével értékelték ki. A terepi bemutatóhelyszínen a B.L. Agrokem Kft. szakemberei az erdőtelepítésben különböző kamerával felszerelt és képalkotó eljárásokra képes monitoring drónnal készített felvételek felhasználási lehetőségeit mutatták be, majd egy növényvédelmi munkákra felszerelt drónnal bemutató permetezést hajtottak végre.

Ismét buszra szállva, a vörösizap tematikát folytatva, a Torna-patak völgyében, az egykori vörösizapfolyam útját követve a résztvevők megtekintették Kolontár falunak, majd Devecser városának az áradat által érintett és emiatt ledőzerolt, majd parkosított tele-

pülésrészeit. Eközben hallhatták a katasztrófa következményeit, a mentés, mentesítés és helyreállítás lépéseit.

Megismerhették a Devecseri Erdészet által elszenvedett károkat, illetve a Bakonyerdő Zrt. közreműködését a katasztrófát követő helyreállításban, kezdve az első pillanatokban végzett emberélet mentésétől a napjainkig tartó tájrehabilitációig.

A vörösizap témakör a *Makovecz Imre* által tervezett Újjászületés Ökomenikus Kápolnánál zárult, ahol *Ferenczi Gábor*, Devecser város polgármestere köszöntötte a Vándorgyűlés résztvevőit, majd elmondta, hogy állt talpra a város a tragédia okozta traumából.

Rövid buszozás után Sárosfőre érkezve a vendégek elsőként a Sárosfői csemetekert történetébe és jelenlegi működésébe nyertek betekintést, továbbá a 2020–2021-ben megvalósult infrastrukturális fejlesztéseket, a csemetekert korszerűsítésének elemeit vehették szemügyre. A program részeként megsejlelték az idei magvetéseket, kiemelt figyelemmel a klímaváltozást toleráló idegenhonos fajok kísérleti termeléseire, körbejárták a csemetekertet, megnézték az új makktároló kunyhókat, végül a csemetehűtő és válogató épületét.

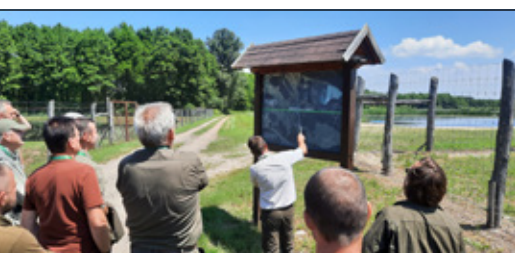
A Sárosfői Vendégházban a helyi alapanyagokból elkészített ebéd elfogyasztása után következett a Sárosfői Halastavak bemutatása. A másfélórás séta során *Nagy Gergely* erdészeti igazgató ismertette a gr. Esterházy Ferenc által 1907-ben létesített tórendszer történetét, vízellátási lehetőségeit és problémáit, valamint a halgazdálkodást történetét. Ízelítőt kaptak a természeti értékekből, hallhatták a jelenkor kihívásairól és az élőhelyfejlesztés, a természetvédelem és a halgazdálkodás egységén alapuló hasznosítási koncepcióról.

Nagy Gergely, dr. Patocskai Zoltán,

Bakonyerdő Zrt.

Fotó: **Nagy Gergely,**

B.L. Agrokem Kft.

kony alumíniumiparának történetébe, a bauxitbányászat kezdetétől egészen a vörösizap keletkezéséig. Eközben a buszok is megérkeztek a 2010. október 4-i vörösizap-katasztrófa kiinduló pontjához, a 10. számú zagykazetta ÉNY-i sarkához, az ún. „szakadáshoz”. A helyszínen a katasztrófa bekövetkez-

A Somló és térsége természeti, kulturális értékei

„Somló a Kisalföldnek a Bakonyra dülő penepszintjéből óriási hegyszigetként kiemelkedő, hatalmas, bazaltból álló baranghegye, mely a Dunántúlnak turistailag is egyik legszebb, nemzetgazdasági szempontból pedig egyik legértékesebb hegye, mely mint természeti emlék, a földkerekségnek is legérdekesebb hegyei közé tartozik.”

Dornyay Béla

A Somló egyike hazánk bazaltból álló vulkáni tanúhegyeinek, a rajta álló erdők mindegyike fokozottan védett természetvédelmi terület. Elsődleges rendeltetésük a természetvédelem, faanyagtermelést nem szolgálnak, ezért meglehetősen kevés erdőgazdálkodói kérdés merül fel velük kapcsolatban.

A tanúhegy szinte óvja a felszínén kialakult életet – a napsütéses órák száma kétezer fölött van évente, és bár a csapadék évi hétszáz milliméter, a jégeső hozó felhőket a hegy eltéríti, ezért rendkívül ritka a jégverés. Felszíni és felszín alatti vizekben egyaránt szegény, a Somló ideális hely a magas színvonalú szőlőkultúra kialakítására – ahogy azt már a rómaiak is felfedezték.

A program indulásakor a Somló-hegy lábánál fekvő dobai Erdő-kastélyt és az azt körülölelő parkot Horváth Zoltán, Doba község polgármestere mutatta be. A kastély rekonstrukcióját az akkori vagyongazdálkodó (a Gondnokság utóda), a Forster Örökségvédelmi Központ mint projektvezető, a fent említett területet vagyongazdálkodó Bakonyerdő Zrt., valamint a par-

kot az épületekkel együtt használó Csolnoky Ferenc Kórház és az általuk létrehozott konzorcium végezte.

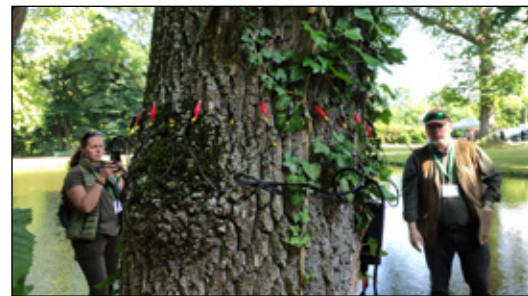
A kastélypark 2015-ös helyreállítása során nagy hangsúlyt kapott a történeti faegyedek életének meghosszabbítása, valamint az idős fák beteg, száraz ágai által okozott balesetveszély elhárítása, ami több ezer fa ápolását tette szükségessé. A pontos detektálást és a kérdéses esetek eldöntését a munka előkészítése során FAKOPP vizsgálattal végezték, amely képes a fában lévő rejtett üregek, korhadások akusztikus, roncsolásmentes felderítésére. A műszert gyártó FAKOPP Enterprise Bt. részéről dr. Divós Ferenc és Divós Gábor favizsgálati bemutatót tartottak, mely által betekintést nyertünk a törzs és a gyökér műszerrel történő vizsgálatába, valamint a gombabetegségek kimutatásába.

A kastélyparkban tett látogatást követően a hegy lábától gyalogosan indultak a résztvevők a Somlóra. A szőlőn kívül a hegykúp fás szárú növényzetét elsősorban melegkedvelő tölgyesek és gyertyános-tölgyesek alkotják, gazdag aljnövényzettel. A terü-

let 1993 óta tájvédelmi körzet, melynek értékeiről a túra során *Hardi Ferenc*, nyugalmazott természetvédelmi őr és aktív somlói borosgazda mesélt.

Első megállónk a Somló vára volt. A vár történetét *Petrik Iván* író, történész mutatta be, majd megtekintettük a 2022-ben átadott, a Nemzeti Kastélyprogram és Nemzeti Várprogram keretében felújított kaszárnyarészt is.

A program második felében a Somló csúcsára és a tetőre érve az eddig megtett kilométereket déltájban egy hosszabb pihenővel szakítottuk meg. A helyi gasztoélmények élvezete mellett lehetőség nyílt a Szent István-kilátó megtekintésére. A 432 méter magas hegy tetején épült erődítményszerű kilátót a közép-európai építészet egyik kimagasló alakja, *Medgyaszay István* tervezte 1938-ban. A 12 méter magas kilátótoronyban falépcsőn lehet feljutni a teraszra, ahonnan csodálatos körpanoráma tárul elénk: dél felé a balatoni tanúhegyek sorakoznak a távolban, nyugatra a szomszédos Ság-hegy, tiszta időben a Kőszegi-hegység és a Schneeberg, kelet felé a Bakony vonulatai láthatóak.

Somlót a Margit-kápolnát útba ejtve, a somlívásárhelyi oldalon hagyta el a program útvonala. Lefelé menet ismét szemügyre vehettük a szőlőbirtokokat, a régi, de gondozott pincéket, s emlékeink közt elraktározhattuk a hegy páratlan atmoszféráját.

Kiss Csaba László, Ther András,

Bakonyerdő Zrt.

Fotó: **Kecskés Róbert**

Festetics-örökség – A Keszthely környéki erdők bemutatása

A program során a Keszthelyi Erdészet két nagyon különböző adottságú területét keresték fel a résztvevők. A Keszthelyi-hegység déli peremén balatoni panoráma mellett ismerkedtek a fekete fenyvesek kialakulásának történetével és pusztulásukkal, valamint a fenyő után természetesen kialakuló állományokkal.

A Keszthelyi-hegység déli, gyenge termőhelyi adottságú területein a 20. század első feléig jellemző volt, hogy az erdők irtását követő legeltetéssel hasznosították a területeket. Ez az országban sokfelé megfigyelhető jelenség annak volt köszönhető, hogy a faanyagnak nem volt számottevő gazdasági értéke, emellett ezek az erdők faanyagtermelésre csak erősen korlátozott módon alkalmasak. Ezért érdemi bevétel csak a legeltetéssel volt biztosítható.

Az erdőirtás és a legeltetés jelentős talajpusztulást eredményezett, kopárok alakultak ki. Az, hogy ma a hegységben bármerre is járunk, zárt erdők fogadnak minket, annak köszönhető, hogy a 19. század második felétől megindultak a kopárfásítások.

A feketefenyő erdővédelmi problémáit már az 1940-es években publikálták, majd gyakorlatilag minden évtizedben – amikor a csapadékviszonyok kedvezőtlené váltak a fenyő számára – jelentkezett a fenyőpusztulás. Ma úgy gondoljuk, ha feketefenyő pusztulásának minden esetben a csapadékhiány a fő oka, a gombakárosítók csak a legyengült fákat betegítik, azaz gyengült ségi kórokozónak tekinthetők.

A minden eddiginél aszályosabb 2011-es és 2012-es évek eredményeként bekövetkezett erdőpusztulás miatt elrendelt egészségügyi termelések során közel 100 000 m³ fenyőt termelt le az erdészet. A munkálatok az erdészeti hatóság által előírt határidőre teljesültek, eredményeként a hegység fenyveseinek mintegy 2/3-a eltűnt.

Elgondolkodtató, hogy az idegen honos feketefenyőn kívül az őshonos lombos fafajok is pusztultak. A fenyővel közel megegyező lombos faanyag – elsősorban cser – szintén letermelésre került. Bár a helyszínen szemlélődve megállapítást nyert, hogy a természet regenerálódási, alkalmazkodási képessége ismét felülmúlja a várakozásokat, azonban a klímaváltozás miatt egyre nagyobb területeken kell lemondanunk a gazdasági szempontból megtérülő erdőgazdálkodásról.

A második helyszínen, a Tátika környéki tölgyes erdőkben szóba került a térség erdeinek múltja, természetes úton történő felújításuk, pozitív szemléletű, faegyedre koncentrált nevelésük. A Keszthelyi-hegység északi részén fekvő Tátika-csoport bazalt alapközeten kialakult erdei, a Dolomit-régiónál lényegesen kedvezőbb feltételeket biztosítanak az erdőgazdálkodás számára.

A Tátika és a Szebike hegyek között elterülő Várberekben a Festeticseknek köszönhető, nagy értékű szlavón tölgyes állományok találhatóak. A mintegy 130 éves állományok első generációja, Szlavóniából származó makkból létrehozott tölgyesek, gazdasági értékük kimagasló, de ökológiai, természetvédelmi szempontból is megőrzendők. Az értékőrzésnek egyik eszköze, hogy az erdőt minél hosszabb idő alatt újítjuk fel, biztosítva az életközösséget alkotó legtöbb faj számára, hogy „átköltözhessenek” az idős erdőből a már felújultakba, az öreg erdő véghasználata előtt.

A másik eszköz, hogy az életközösség vázát adó, gazdasági értelemben is nagy értéket képviselő szlavón tölgy genetikáját átmentjük a következő generációra, melynek legjobb eszköze a természetes erdőfelújítás.

Mindkét helyszínen látottak értékléséhez fontos leszögezni, hogy a gazdálkodási területek védett, turisztikailag frekventált térségben találhatóak. *Fábián Tamás* erdőfelügyelő és *Sinka Gábor*, a BfNP munkatársa helyismere-tükkel, tapasztalatukkal, szakmai felkészültségükkel gazdagították a programot.

Hoffmann Pál,
Bakonyerdő Zrt.

Fotó: **Somogyi Balázs**

Festetics-örökség – Keszthely térsége és a Balaton

A program résztvevői a Festetics Imre Élmenyközpont munkatársainak kíséretében elsőként öt földrész trófeáit csodálhatták meg a keszthelyi Festetics-kastély parkján átsétálva, a Vadászati kiállításon.

Keszthelyre gondolva, az egyik első eszünkbe jutó név a Festetics. A horvát származású család a 17. században jött Magyarországra. 1739-ben vásárolták meg a keszthelyi birtokaikat. A következő bő 200 évben a család egymást követő generációi – az adott korban kifejezetten haladó szemlélettel – sokat tettek Keszthely fejlődéséért, a lakosság jólétéért.

Életük során meghatározó szerepet játszott a vadászat, a Georgikonon 1806-ban – az országban elsőként – beindult a felsőfokú erdész- és vadász-képzés. A kastélyt több helyen is a család trófeái díszítették, ezek az emlékek sajnósan eltűntek.

A 2008-ban megnyitott kiállítás a családnak méltó emléket állít. A múzeumalapító *Hídvégi Béla* elhivatottságá-

nak köszönhetően a trófeák sok esetben élethű preparátumként, élőhelyükön bemutatva láthatóak. A kiállítás folyamatosan bővülő jelenlegi arcát *Tóth Csaba* múzeumvezető kiváló szervező- és kitaró fejlesztőmunkájának köszönheti.

A következő helyszínként a Bakonyerdő Zrt. egyik meghatározó közjóléti attrakcióját, a Festetics Imre Élmenyközpontot (FIÉK) fedezték fel a lelkes résztvevők. Az élmenyközpont elődje, a Festetics Imre Állatpark 2013-ban jött létre a társaság saját beruházása révén. Az azt követő évben egy ökoturisztikai pályázat keretében nyitotta meg kapuit a Természet Háza Látogatóközpont. A hatékonyabb működés és a komplexebb látogatói élmények kiszolgálása érdekében 2021 januárjától a két intézmény összevonásra került, és Festetics Imre Élmenyközpont néven működik.

Ma már három egységből épül fel. Egyrészt a Természet Háza interaktív látványelemekkel, fotóillusztrációkkal, akusztikus és vizuális effektekkel, élethű dioramákkal színesített kiállítása, másrészt a manapság már ritkaságszámba menő őshonos magyar háziál-

latok a „Falusi udvarban”, míg a különféle vadfajokra kíváncsi látogatókat pedig a Vadfarm invitálja tartalmas időtöltésre. Az állatok megismerését segítik a park területén elhelyezett bemutató táblák és a különleges AR (kiterjesztett valóság) program.

A kiterjesztett valóság alkalmazás maga nagyon látványos, hiszen 3D megjelenítésük az állatok, és mozog-

nak is. Az élmenyközpont munkatársai a komplexum adta lehetőségeket kihasználva számos programot, tematikus eseményt szerveznek, s ezek népszerűségének köszönhetően ezek több embernek tudjuk átadni a számunkra fontos ismereteket, megőrzendő értékeket.

Ezt követően a résztvevők a Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt. keszthelyi telephelyén ismerkedtek a Balatonnal, a Balaton élővilágával, különös figyelmet szentelve a halaknak.

A balatoni halászat érdemben átalakult, a gazdálkodás jellege megváltozott. Kiemelt szerep jut a balatoni halállomány fenntartásának, fejlesztésének, amelyet azonban már nem halászat, hanem horgászat, horgászturizmus útján hasznosítanak.

Fontos célkitűzéssé vált az ökológiai szemléletű halgazdálkodás, a természetvédelmi értékek védelme és a minőségi turizmus feltételeinek biztosítása. A cég megváltozott feladatokhoz innovatív módon való alkalmazkodásának ékes példája a keszthelyi telephely átalakulása, ahová az ipari halászat bázisából egy turizmust kiszolgáló horgászcentrumot varázsoltak. A látogatás során a szakemberek az élményt fokozva, rövid, izgalmas hajóúton ismertették meg a csapat tagjait a Keszthelyi-öböllel.

Hoffmann Pál,
Patocskai-Lunk Eszter,
Bakonyerdő Zrt.

Fotó: **Svéda Gergely, Vigh Ilona**

Balaton-parti erdőkezelés

A programon a résztvevők a Bakonyerdő Zrt. Balatonfüredi Erdészeténél a Balaton-felvidéki erdőgazdálkodás szépségeivel és nehézségeivel ismerkedhettek.

A program a tihanyi Őrtorony-kilátóig tartó könnyű gyalogtúrával kezdődött. A 2016-ban készült építmény organikus anyagokból, az egykor ott található római őrtornyokat idéző formában készült, fa és helyi terméskő felhasználásával, a tihanyi Apáti-hegyen.

Az elénk táruló balatoni panorámát szemlélve *Vers József*, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park tájegységvezetője – mint a Tihanyi-félsziget egyik legszakavatottabb ismerője – beszélt a térség látnivalóiról, azok természetvédelmi vonatkozásairól.

Az Erdészet kezelésében álló területek 22%-a védett, 51%-a pedig Natura 2000-es terület. Az illetékes természetvédelmi hatósággal és a nemzeti park szakembereivel a kapcsolat szoros és konstruktív. Fő célunk, hogy hosszú tá-

von biztosítsuk a tartamos erdőgazdálkodást a védelmi és közjóléti funkció megerősítésével. A munkák tervezése és végrehajtása során folyamatos a kapcsolattartás, és mindig sikerül megtalálni azokat a kompromisszumokat, amelyek mindkét fél számára elfogadhatóak. Az erdőfelújítást az arra alkalmas állományokban mindenhol természetes úton végezzük. A zömében cseres, kocsánytalan tölgyes állományok felújítása jelenti az erdészet fő feladatát.

A második megálló a Csopektől északra fekvő nosztori feketefenyves tömb, ahol bemutatásra került az elmúlt évek aszálya nyomán kialakult fenyőpusztulás, illetve a pusztulást követő kárfelszámolás folyamata. Jelentős volumenűek az egészségügyi termelések. Ezeknek zöme a feketefenyő pusztulása miatt válik szükségessé.

Kiemelt feladat a mielőbbi, kíméletes technológiájú egészségügyi termelések elvégzése, a lomberdővé alakítás megkezdése és véghezvitele. A fenyőállományokban mindenütt megtalálható az őshonos lombos fafajok természetes úton alátelapított újulata, így az egészségügyi termelések utáni erdőfelújítást erre alapozzuk.

Az erdőterületek – frekvenciált elhelyezkedésükből kifolyólag – kedvelt kirándulóhelyek. Az erdészet specialitását épp a Balaton közelsége adja, hisz a szokásos erdészeti feladatokon túl nagyon nagy hangsúlyt fektet arra, hogy az általunk kezelt erdők a közjóléti funkciójukat maradéktalanul ellássák.

A program folytatásaként, egy rövid sétát követően, a hidegkúti kisháznál álló cseresekben folyó természetes felújítási folyamata és eredményei kerültek előtérbe. A térségbeli idős cseresek zömében sarjeredetű állományok. Ebből kifolyólag egészségi állapotuk, vitalitásuk gyengébb, mint a hasonló korú mageredetű egyedeké. A felújítási folyamatot 70 éves korban kezdik, amikor az állomány még képes megfelelő

mennyiségű és minőségű makkot teremni.

Sajnos az a tapasztalat, hogy az utóbbi években, évtizedben a cser egyre ritkábban terem, egy-egy jó makktermésre 6–8 évet is várni kell, ezért is fontos feladat a lehullott makk védelme. Ezt segíti az állomány alatti sűrű cserjeszint levágása (bozótirtás).

A munkák után az állomány „átláthatóvá” válik, kevésbé szívesen áll meg benne a vad, ha ott van, akkor is megszűbből látható, jobban vadászható. Tapasztalatok szerint ez – még a korábbi, magasabb vaddisznólétszám mellett is – elegendő a makktermés védelméhez.

A megjelenő újulatra 1-2 alkalommal további, kisebb erélyű bontást végeznek, majd az újulat fejlődésének függvényében haladnak tovább a részvégvágásokkal. A részvégvágások kis területűek, mindenkor az újulat fejlődését követik.

Az említett felújítási folyamat az első beavatkozástól az erdőfelújítás befejezéséig cca. 20 év alatt zajlik le, mert a gyenge termőhelyen a csemete csak lassabb ütemben fejlődik.

A program hajózással zárult, érdekes történeteket hallgatva a balatoni legendáriumból, az 1800-as évek balatonfüredi fürdőéletéből.

Némethi Kálmán,

Bakonyerdő Zrt.

Fotó: **Mesterházi József**

A magonctól a parkettáig

A szakmai program a Bakonyerdő Zrt. legnagyobb területen gazdálkodó Bala-tonfüredi Erdészetében, annak nyugati, Agár-tetői erdőgazdálkodásában zajlott. A terület talajviszonyai a sokféle alapkőzetnek (permi vörös homokkő, mészkő, dolomit, bazalt, lápi kotu) köszönhetően változatosak, ezt hűen tükrözi az erdészet faállományának változatosága is.

A program részének a mintegy 5500 hektáros erdőgazdálkodás Hegyesd kerülete adott otthont, ahol a csapat első útja a Hegyesd 8 D erdőrészletbe vezetett. A helyszín különlegességét adta, hogy a hazai nemes tölgy fafajánk mellett jelentős elegyarányal képviselteti magát a magyar tölgy (*Quercus frainetto*).

Az erdészet néhány éve kezdett komolyabban foglalkozni a részlet tölgyállományával, annak délkelet-európai természetes elterjedése, illetve klímaigénye miatt. Az erdőtervek több ciklusra visszamenően olasztölgyként (*Quercus virgiliana*) írták/írják le, de mivel mind kéregmintázatban, mind levélalakban, természetben meglehetősen változatos, így további vizsgálatokra, illetve segítségre volt szükség a faj pontosabb beazonosításához.

Az Erdészeti Tudományos Intézet munkatársai, dr. Cseke Klára (tudományos főmunkatárs, Nemesítési Osztály) vezetésével egy rendkívül érdekes beszámolót tartottak a fajhoz való viszonyulásában a jelenleg is zajló tudományos kutatás eredményeiről, a jövőbeni perspektívákról. Az előadásuk érintette a 2019 óta folytatott vizsgálataikat a megmaradt idős egyedek genetikai mintázatának, egyediségének feltárása, felmérése vonatkozásában, megemléksére került a faj hazai maradványállományainak leltározása, eredetük feltárása, jövőbeni alkalmazhatóságuk lehetőségei is.

A program második állomásán az erdészeti erdőgazdálkodó, Waldinger Gergely felvázolta az idős, egykorú, cserfőfajájú, zömmel tuskósarj eredetű, mintegy 200 hektáros erdőtümb felújítási feladatait, mellyel a 2000-es évek elején szembesült. Szó esett a száralóvágás mint a tömbhöz adaptált felhasználási mód helyi sajátosságairól, statisztikai és tervezett faállományviszonyokról, a felújítási folyamat közben szem előtt tartandó erdőgazdálkodói szempontokról (mageredet, elegyesség, koreloszlás), az évek során tapasztalt problémákról (klíma, egészségi állapot, makktermés, károsítók) is.

A program pont hangsúlyos és talán legnagyobb érdeklődéssel hallgatott részét képezte Vókó László természetvédelmi örkerület-vezető (BfNPI, Nyugat-Veszprém és Kelet-Zala Tájegység) előadása, mely jó betekintést biztosított a résztvevők számára a terület természetvédelmi adottságain, a szem előtt tartandó természetvédelmi szempontrendszereken keresztül a következetesen végzett természetvédelmi kezelői tevékenységbe, illetve az erdészettel való konstruktív, előremutató közös munkába. Kiemelte a közös biotópfajjelöléseket, a hagyásfacsoport/mikro-élőhelyek/kíméleti területek egyeztetés útján történő kialakítását, az erdőgazdálkodás és természetvédelem összehangolhatóságát is.

A délelőtti utolsó állomásán Farkas Attila nyugalmazott erdészeti igazgató (Monostorapáti Erdészet) várta a társaságot. A jelenleg nyugdíjas éveit töltő kolléga sok érdekes információval, történettel szolgált a bakonyi Szent Jakab

pálos kolostorromról, melyet a rövid séta alkalmával bebarangoltak a résztvevők. A templomrom jelenlegi állapotát a kb. tíz évvel ezelőtti, több lépcsős, az erdészet által levelezényelt régészeti feltárás nyomán nyerte el.

A kolostorrom megtekintése után a nap a BEFAG Parkett Kft. üzemegységénél zárult Zalahalápon, ahol Pauer Károly ügyvezető és kollégái ismertették a parkettagyár történetét, tevékenységét, a magas minőségű többretegű parketta előállítási folyamatát.

Waldinger Gergely, Bakonyerdő Zrt.
Fotó: **Takács Péter**

Jövőre Egerben!

A Bakonyerdő Zrt. szakmai múltját, jelenkori kihívásait, a jövőbeli törekvéseket, a térségi erdő- és vadgazdálkodói tevékenységét, az elsődleges és másodlagos faipari ágazatát, az ökoturisztikai fejlesztéseket, illetve a Bakonyvidék gazdag történelmi, kulturális értékeit bemutató terepi programokról a Vándorgyűlés résztvevői visszatértek a Balaton partjára, Zánkára, hogy jelen legyenek az egyesületi Vándorgyűlések hagyományos záróünnepségén, a folytonosság és az összetartozás szimbólumát is jelentő vándorzászló-átadáson.

Ennek alkamával *Varga László*, a Bakonyerdő Zrt. vezérigazgatója mint házigazda búcsúzott a Kárpát-medencei erdész kollégáktól, a tagságtól, a vendégektől, majd *Elmer Tamás*, az OEE főtitkára köszönte meg a házigazdák színvonalas, igényes szervezőmunkáját, és az egyesületi tagság nagyszámú jelenlétét.

Ezt követően a Bakonyerdő Zrt. vezérigazgatója feltűzte a Vándorgyűlés zászlajára az OEE 153. Vándorgyűlésének szalagját, és átadta a vándorzászlót a 2024. évi rendezvény házigazdájának, *Dobre-Kecsmár Csabának*, az EGERERDŐ Zrt. vezérigazgatójának, aki őszinte erdészbarátsággal invitálta, ezúttal az Északi-középhegység erdő

Varga László és Dobre-Kecsmár Csaba a zászlóátadáskor

borította hegytájaira, az Egyesület tagságát.

Nagy László

Fotó: **Bárdi Bálint**

Köszönetnyilvánítás

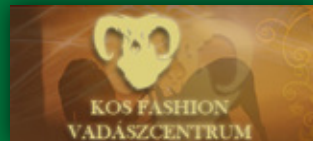
Az Erdészeti Lapok Szerkesztősége ezúton köszöni meg az OEE 153. Vándorgyűlését bemutató lapszám tartalmának összeállításában közreműködők segítségét.

Köszönet *Patocskai-Lunk Eszter* kommunikációs vezetőnek (Bakonyerdő Zrt.) a szakmai tartalmak, terepi beszámolók és az illusztrációk szervezésében nyújtott segítségéért!

Köszönet a szakmai felvezető anyagok szerzőinek és a terepi programokat bemutató minden szerzőnek a kéziratok megírásáért, a terepi programokon fényképeket készítő kollégáknak a fáradozásért, illetve a Bakonyerdő Zrt. minden érintett munkatársának az együttműködésért!

Nagy László főszerkesztő

Együttműködő és támogató partnereink:

EGY VÁNDORGYŰLÉS MARGÓJÁRA – FIRMASOR

A selmeci hagyományok alapigazsága, hogy: „*A Firma sosem volt balek, csak Firmacsíra, egy balekből pedig sose lesz Firma. Egy Firmának a balekja mindig csak balek marad.*” Persze idővel ezek az alapigazságok is elveszítik jelentőségüket. Egy-egy vándorgyűlés jelentős részben ultra-supra veteránissimusok, veteránissimusok és firmák találkozája, ahol az elmúlt közel fél évszázad alatt végzett firmák egy része találkozhat. A soproni veteránissimusokra általában nem jellemző, hogy számontartánák a soproni családfát, azaz ki volt a firma firmájának a firmája, a déd- vagy az ükfirma. Pedig a firmafelmenőket kutatva érdekes családfáágakra bukkanhatunk.

A zánkai vándorgyűlésen készült fotón hat firma látható, akik két családfá ág részt képviselnek.

A kép bal oldalán látható négy firma jobbról balra nézve: *Ambrus Ildikó* (végzett 1986), firmája *Andrési Pál* (1983), firmája: *Nagy Csaba* (1980), firmája: *Folcz Tóbiás* (1977). A négy firma közös jellemzője és érdekessége, hogy valamennyien az erdészeti középfokú szakoktatás oszlopos tagjai.

A kép jobb szélén látható firmasorból *Andrési Réka* (2015) hiányzik. De jelen volt firmája: *Czirfusz Csilla* (2013), firmája *Folcz Ádám* (2011). A kép másik érdekességét Folcz Ádám fogalmazta meg, aki az egyetlen olyan veteránissimus, aki elmondhatja magáról az alábbi: „*Az én balekunokám apukája az én apukám balekunokája.*”

Andrési Pál okl.
erdőmérnök

A résztvevők névsora

Ábrahám István, Ádám Dénes, Adamik Péter, Ágij László, Almási István, Áncsán György, André Zoltán, Dr. Andréka Tamás, Dr. Andrési Dániel, Andrési Pál, Andrésiné dr. Ambrus Ildikó

Babiczki László, Babics István, Bácsmegi László, Badari Tibor, Bagó János, Bajner Attila, Bajtel Gyula, Bakay László, Bakó Csaba, Bakon Gábor, Bakon József, Balázs Anikó, Balázs Róbert, Bálint István, Bálint Sándor, Bálint Tibor, Balogh Erik, Balogh-Kömpöc Róbert, Balsay Miklós, Balsay Miklósné, Bán Gábor, Bányai Béla, Bányai Péter, Dr. Bárány Gábor, Dr. Baranyi Dalma, Baráth Gábor, Barbina Levente, Bárdi Bálint, Barna Péter, Barta Dominik, Bartha Péter, Barton Zsolt, Bartus József, Bata László Péter, Báthy Bence, Békésiné dr. Erdey Erzsébet, Bekőné Polner Katalin Zsuzsanna, Belicza Zoltán, Bene Zsolt, Benei Béla, Benei Zsolt, Benéné Székely Csilla, Beniczki János, Benko Roland, Berdár Zoltán, Berecki Gábor, Berényi Attila, Béres Milán, Bertók Zsolt, Prof. dr. Bidló András, Billik Miklós, Binder Bálint, Bíró János, Biróné Marton Zsuzsanna, Bitay Mihály, Bodonyi Gábor, Bogár János, Bognár Bence, Bognár Gábor, Bognár Károly Tibor, Bohóczy János, Bóka Zoltán, Bolgár Róbert, Bóna József, Dr. Bondor Antal, Bónyai László, Boros Ferenc, Dr. Borovics Attila, Borovics László, Bors László, Borsó Gábor, Both Hajnalka, Bottos Judit, Bozó Krisztián, Böröcz István, Bugán József

Czakó Mihály, Czanka Gábor, Czeglédi László, Czeller Márton, Czémán Imre, Dr. Czibulka Edit, Czígola Gyula, Czirfusz Csilla, Czirkó István, Czvitkovicsné Tóth Tünde

Csabai Zsolt, Cságoly Imre, Csala Flórián, Csányi Katalin, Dr. Csányi Sándor, Csapó Bálint Dániel, Csapó György, Csapó József, Csébi Luca, Csikós Gábor, Csikós Máté, Csillag Vince, Csillag Zsolt, Csirke Ferenc, Ifj. Csirke Ferenc, Csiszár Adrienn, Csók Péter, Csóka Péter, Csókáné Szabados Ildikó, Csonka János, Csonka Tibor, Csonotos Dömötör, Csoré László

Dalvári Vince Gábor, Dávid József, Déák András, Dégi Zoltán, Derján Béla, Dézsi Károly, Dezső Vilmos, Dobó Béla, Dobó István, Dobos Ildikó, Dob-

re-Kecsmár Csaba, Dóda Dávid Géza, Domján Sándor, Doncsecz Károly, Dongó Leila, Dósa Ildikó, Drabbant Zsolt, Drávavölgyi Gábor, Druzsba Attila, Dudás László Péter, Dudás Pál, Dudás Tamás, Duska József

Egresi Miklós, Ekés Bálint, Elmer Tamás, Emmerling Gábor, Emmerlingné Köhler Marietta, Encsi Csaba, Erdei Gábor

Fábián Attila Gábor prof. dr., Farkas Csaba, Farkas Judit, Farkas Lajos, Farkas Rolf, Farkas Viktor, Farkas Zsuzsa, Fazekas József, Fazekas Tamás, Fehér Adél, Fehér Balázs, Fehér István, Fehér Sándor, Fehérné Rácz Ágnes, Fejes József, Fekete István, Fekete József Menyhért, Fekete Péter, Fekete Róbert, Fellner Zoltán, Fenyvesi Csaba, Ferenzi Tamás, Ficzeré Mónika, Fifek Katalin, Filep Miklós, Fitos Kornél, Fodermayer Vilmos, Fodor Mihály, Dr. Folcz Ádám Béla, Dr. Folcz Tóbiás, Frank Gábor, Fülöp Zsolt János, Fűr Tamás

Gaál Ferenc, Gaál György Antal, Gaál István, Gaest Gergely, Gál Gergely, Gál Imre, Gál László, Gál Sándor, Galamb Gábor, Galambos István, Gál-Tasi Lilla, Gángó Csaba, Géci Hilbert, Gemer Ferenc, Gencsi Zoltán, Gerely Ferenc, Gerencsér Zoltán, Gergál Sándor, Gergár-Gombási Mónika, Gerner László, Gernerné Márcz Nóra, Góhér Zoltán, Gőbölös Péter, Göde Tamás, Gödörházi Gábor, Göndöcs Róbert, Gregán Zoltán, Guttmajer Gergely, Guzsván Zsolt

Gyenes Károly, Gyenize-Nagy Balázs Ábel, Gyergyák Lajos, Gyovai Tamás, Győrffy Balázs, Győri Krisztina, Györke Gábor, Györke Zsombor, Györök Lajos, Győry Kende Simon, Győry Róbert, Gyüre Kázmérné

Hajdú András, Hajdú László, Hajdú Oszkár, Halász Gábor, Halmos Zoltán, Hambuch Mátyás, Hámori András, Harhai László, Dr. Haszonits Győző, Havaj Kornél, Házi Ferenc, Hefler László, Hegedűs Zoltán, Dr. Heil Bálint, Dr. Heilig Dávid, Heim Márton István, Hencz Tamás, Hercz Attila, Hidas Tibor, Hipság István, Hirmann Antal, Hoffmann Pál, Hoffner Tamás, Holik Blanka, Homoki József, Honti Zsolt, Hornyák Tamás, Horváth Attila, Dr. Horváth Béla, Horváth Dénes, Horváth Gábor, Horváth Gábor, Horváth László, Horváth Péter,

Horváth Róbert, Horváth Róbert, Horváth Roland János, Hraska Gergely, Hulják Péter, Husz Bettina

Iberpaker Gábor, Illés Gergely, Iski RICHÁRD, Iskiné Vági Evelin, Isó Lajos, Ivádi László, Ivancevity Vlada, Iványi Ákos, Iványi Tamás

Jagicza Attila, Jakab Attila, Jakab Nándor, Jákliné Mihály Bernadett, Dr. Jám-bor László, Jánicsák Lénárd, Jánosi Kristóf, Jánosi Mária, Dr. Jánoska Ferenc, Janovicz István, Javós Zoltán, Józwiak Bernard, Józsa Balázs, Józsa István, Józsa Tamás, Juhász Balázs, Juhász Lenke, Juhász Pál, Ifj. Juhász Pál, Juhász Tamás, Dr. Jung László

Kaczur Roland, Kaczvinszki Tamás, Kaitz Zoltán, Kajtor Zsolt, Káldy József, Káli Norbert, Kalina István, Kalincsik Péter, Kálmán Imre, Kálmán Miklós, Kanizsai Botond András, Kanta Bernadett, Kármán Róbert, Katona Aladár, Katona Máté, Kecskés Róbert, Kelecsényi Szilárd, Kelemen Csaba, Keresztes György, Kertész Ferenc, Keszei István, Keszeiné Kozma Lilla, Keszleri József, Kincses Miklós, Kindla Norbert, Király Géza, Király Kornél, Király László, Dr. Király Pálné, Kis Prumik Ágnes, Kiss Bence, Kiss Csaba, Kiss Csaba László, Kiss Gáspár Levente, Kiss József, Kiss László, Kiss Zsolt, Kissné Szabó Gabriella, Kladiva Tamás, Koczka Zoltán, Kocsis Tamás, Kókai Roland, Kollár Gábor, Komjáti Éva, Konczné Hegedüs Éva, Kontra László Attila, Kónya Tamás, Kopeczky Tamás, Korbely Gábor, Koren Bence, Korn Ignác, Korózs József, Korsós Dániel, Kósa Attila, Dr. Kovács Ádám, Kovács Attila, Kovács Balázs Lajos, Kovács Boldizsár, Kovács Gábor, Kovács Gábor Tamás, Kovács János, Kovács János, Kovács Kristóf, Kovács László, Kovács Márk, Kovács Márton, Kovács Péter, Kovács Péter, Kovács Róbert, Kovács Tamás, Kovács Tamás Csaba, Kovács Zoltánné, Dr. Kozma Ákos, Dr. Kozma Ákos kísérő, Kozma Tibor, Kozma Tibor, Kozma Tiborné, Könyvid Roland, Köveskúti Zoltán, Kranczelné Barta Katalin, Kreiner Roland, Kronekker József, Kulcsár György, Kulcsár Olivér, Kulcsárné Roth Matthea, Kun Margit, Kungli József, Kutas Lajos, Kutasi Bence

Lábas Péter, Laczkó András, Ladányi Roland, Lajtos János, Laki Balázs, Laki László, Lampert Zsolt, Langó Zoltán, László Jozsef, Laták György, Lázár Ta-

más, Ledvényi Csaba, Dr. Lett Béla, Lé-
várdi György, Liebhardt István, Limp
Tibor, Limp Tibor, Limpné Ásványi Má-
ria, Linczmayer Veronika, Litauszki Ti-
bor, Lócsi Gyula, Lomniczi Gergely, Lő-
kös Bence, Lugossy Zoltán, Lukács Ist-
ván, Lurcza Tamás, Luzzi József

Maczinkó László, Macsek Lajos, Ma-
gassy Erik, Magyar Ferenc, Magyar
Gergely, Magyar István, Magyar József,
Magyar Lajos, Magyar István, Major
László, Majoros Gábor, Makó László,
Makra Zsuzsanna, Márczné Horváth
Ibolya, Marcsisin Tamás, Marcsisin Ta-
más Máté, Márfi József, Markó András,
Markó Béla, Markó Gyula, Márkus Vik-
tor, Marozsán Zoltán László, Mátó Ele-
mér, Meditz Andrea, Megyery Ákos,
Merczel István, Mesics Bertalan, Mes-
terházy József, Mészáros György, Mé-
zes Gergely, Mihály László, Mihók Ist-
ván, Mikó-Baráth Dezső, Milinszki Ti-
bor, Millei Dániel, Misurák Róbert,
Mocz András, Moczné Szabó Erika,
Mohácsi Attila, Molnár András, Molnár
Gábor, Molnár Gábor, Molnár György,
Molnár György, Molnár József, Molnár
Levente, Molnár Tamás, Monostori
Miklós, Murányi Levente

Náfrádi Istvánné, Nagy András, Nagy
Attila, Nagy Bálint, Nagy Csaba, Nagy
Frigyes Vince, Nagy Gellért, Nagy Ger-
gely, Nagy Lajos, Nagy Lajos, Nagy Má-
tyás, Nagy Mercédesz, Nagy Péter,
Nagy Péter, Nagy Sándor, Nagy Tamás,
Nagy Zoltán, prof. dr. Náhlik András,
Nárai István, Nemes Zoltán, Németh
Bálint Gábor, Németh Béla, Németh
Benedek, Németh Márk, Németh Niko-
lett, Németh Péter, Németh Sándor
Miklós, Németh Zoltán, Némethi Kál-
mán, Novákné Szőke Anett, Nyíró
Sándor

Ó Szabó Mihály, Olmosi Mariann, Or-
bán Lajos, Dr. Orbán Tibor, Orbók Ilo-
na Juliánna, Orliczki Ádám, Osztafin
Tamás

Őrsi Katalin

Pák Attila, Pál János Viktor, Pál Lajos,
Pál László, Pálfi Krisztina, Pálincás
Ákos, Pálmai Katalin, Pandúr Krisztián,
Pap Gyula, Pap László, Papp Csaba,
Papp László, Papp Levente Soma, Papp
Máté, Papp Tivadar, Partos Kálmán, Pa-
taki János Tamás, Patkó Gyula, Dr. Pa-
tocskai Zoltán, Patocskai-Lunk Eszter,
Pauer Károly, Peer László, Peng Már-
ton, Perczes László, Pesek Géza, Péter

Attila, Péter Krisztián, Péterné Beke
Mária, Péti Miklós, Dr. Petrétei Kristóf,
Petrik János, Pfeifer Zoltán, Piller Raj-
mund, Pintér Balázs, Pintér Csaba, Pin-
tér Eszter, Pintér István, Piri Norbert,
Pixiades Rita, Pocsai György, Porcsin
Alexandra, Porpáczy András, Pölöskei
András, Pölöskei Balázs Farkas, Pölös-
kei János, Pöszér Alexander, Princz Gá-
bor, Puskás Lajos, Puskás Zoltán

Rác Ferenc, Rác Károly, Rác Lilla,
Rada Ferenc, Rakonczai Fanni, Rapi
Zsolt, Reinitz Gábor, Reith Gábor, Re-
ményfy Rita, Reményfy Zsigmond, Ri-
maszécsei László, Ripszám István, Ritt-
ling István, Rományik Juraj, Romhányi
Emese, Rosta Attila, Rosta Gyula, Rosta
Katalin, Róthweil Róbert Miklós, Rubo-
rits Tamás

Salamon Károly, Salamon Szabolcs, Sa-
mu László, Sándor Dezső, Dr. Sándor
Gyula, Sándor Zsolt, Sándorfi Péter,
Sánta István, Dr. Sárhegyi Zoltán, Dr.
Sári Éva Orsolya, Sári Zsolt László,
Sáringer-Kenyeres Tamás, Sarjas And-
rás, Dr. Sárvári János, Schlect Gábor,
Schmotzer András, Schweighoffer Ottó,
Sebestyén János, Sebők Zsolt, Sereg
Róbert, Dr. Seregi János, Seres Petra,
Serfőző Tamás Lajos, Simkó Milán, Si-
mon Attila, Simon Norbert, Simon Pé-
ter, Simon Sándor, Sipos József, Sipos
Péter, Sipos Viktor, Sisák Zoltán, Somay
Gergely, Somlai Dénes, Somogyi Ba-
lázs, ifj. Somogyi József, Somogyi Zo-
ltán, Soós István, Sovány Mihály, Spie-
gel Endre, Štastný Gyula, Stefcsik Vik-
tória, Steiner Gyula, Stubán Zoltán,
Suhaj István, Sulyok Csaba, Sulyok Fe-
renc, Supán Ákos, Süle Krisztián, Sütő
Péter Pál, Svéda Gergely

Szabó Ádám, Szabó András, Szabó Atti-
la, Szabó Béla Szilárd, Szabó Eszter,
Szabó Imre, Szabó János, Szabó Jenő,
Szabó József Kristóf, Szabó Krisztina,
Szabó Lajos, Szabo Maria, Szabó Már-
ton József, Szabó Péter, Szabó Róbert,
Szabó Szilárd, Szabó Tamás, Szabó Ti-
bor József, Szakács Mária, Szakács Sán-
dor, Szalai Károly, Szalainé Csomós
Krisztina, Szalay Bence Árpád, Szalay
László, Szamonek Zoltán, Szani Katin-
ka, Szani Zsolt, Szántai Péter, Szántó
László, Szári Zsolt, Szatmári Gabriella,
Szedlák Tibor, Szekán György, Székely
Stefan, Szekeres Szilárd, Szekeres-Ré-
pási Noémi, Dr. Szekrényes Tamás, Dr.
Széles Attila, Szelestei Péter, Szemák
Dániel, Szemán Márk, Szendi Máté,
Szenthe Gábor, Szentkúti Tamás, Szent-

péteri Sándor, Dr. Szép Tibor, Szepesi
András, Szerémy Péter, Szi Benedek
Sándor, Szi-Benedek József, Szigeti
Szabolcs, Szilágyi Annamária, Szolnoki
Gergő, Szórádi Zalán, Szögedi József
Zsolt, Szőke Szilárd, Szőke-Wittich Ré-
ka, Szrnka Mihály, Szucsányi Bence,
Szukhentrunck József, Szuromi László,
Szutyányi Ákos

Takács Tibor, Takács Tilla, Dr. Takács
Viktor, Takácsné Gyenes Ildikó, Tamás
Antal, Tangl Jusztina, Tarjáni Antal,
Tassy Márk, Ternácz Zsolt, Ther And-
rás, Tikász Edina Pirooska, Tímár József,
Tóbiás Tibor, Tóth Balázs, Tóth Balázs,
Tóth Bertalan Bence, Tóth Ferenc,
Tóth Gábor, Tóth István, Tóth János,
Tóth János, Tóth Károly, Tóth Károly,
Tóth Péter, Tóth Péter, Tóth Péter,
Tóth Péter, Tóth Péter, Tóth Zoltán,
Török Olga, Török Tímea, Tőzsér Tibor,
Tratnyek Tamás, Túri István, Turner Tí-
mea, Turóczy Balázs

Udvardi Annamária, Ugron Ákos Gá-
bor, Urbán Pál

Vaczurka István, Vajai Dániel, Vajda
Márton, Valent Sándor, Váradiné Juhász Katalin,
Varga Attila, Varga Csaba János, Varga Gyula,
Varga István, Varga László, Varga László,
Varga László, Varga Milán, Varga Ró-
bert, Dr. Varga Tamás, Varga Zoltán,
Varró János, Vasas Benedek, Vaski
László, Végh Péter, Velegi Dániel, Ve-
reczkey Márton, Vezse Péter, Vigh Ilo-
na, Vilmányi Márton, ifj. Vilmányi Már-
ton, Vincze Ferenc, Virág Vivien, Vissi
Géza, Vitányi Márk, ifj. Vitman László,
Vizi Norbert

Wagner Józsefné, Wágner Mária, Wal-
dinger Gergely, Wieszt András, Wis-
novszky Károly

Zambó Péter, Zanati László, Zay Ador-
ján, Zétényi Zoltán, Zilahi-Szabó Ben-
ce, Zimmermann László, Zolyomi László,
Zvonimir Istvan

Zsirai Péter, Zsoldos Csaba

Országos döntő a Bakonyban

A Bakonyerdő Zrt. adott otthont az Országos Erdészeti Egyesület által meghirdetett „Az Év Erdésze Verseny” idei, immár 15. alkalommal megszervezett rendezvényének, 2023. június 1-én és 2-án. A versenyen az erdőgazdálkodásban aktívan dolgozó középfokú végzettségű erdész szakemberek vehettek részt.

A kétfordulós verseny első fordulóját jellemzően az erdőgazdaságok rendezték meg. Majd a helyi versenyek legjobbjai vehettek részt az országos döntőben, amely többnyire a vándorgyűlés kísérő szakmai rendezvénye. A döntőben 19 szakember vetélkedett az év erdésze kitüntető címért.

A Gyenesdiáson működő Festetics Imre Élményközpont (FIÉK) adott helyet a rendezvény első napjának. Az ünnepélyes megnyitón először *dr. Patocskai Zoltán*, a verseny főszervezője kapott szót. Majd a házigazdák nevében *Váradi József*, a Bakonyerdő Zrt. erdőgazdálkodási és természetvédelmi főmérnöke köszöntötte a rendezvény résztvevőit, a versenyzőket, kísérőiket és a pontozóbírókat. Majd *Andrésiné dr. Ambrus Ildikó*, az OEE technikus alelnöke mondta el a versennyel kapcsolatos gondolatait, s egyben megnyitotta a versenyt. Végül *Pap László*, az Agrárminisztérium képviselője köszöntötte a résztvevőket.

A megnyitót a rajtszámok kihúzása követte, majd megkezdődött a verseny. Elsőként egy összetett írásbeli feladatsort kellett megoldani, ezután a felismerés versenyszám következett. Mindkettőnek a FIÉK Természet Háza attraktív épülete adott otthont.

A következő számoknak, így a korong- és a golyóslövészetnek a BEFAG Keszthelyi Erdész Lovászkлуб által üzemeltetett lőtér kiváló helyszínné bizonyult. A folytatásban a távolságbecslés és trófeaminősítés, a famagasság és fatérfogat becslése, az erdőkárbecslés, illetve a rönk- és a sarangszámbavétel versenyszámokra is sor került. Így a 15 versenyszámból az első napon 9-et teljesítettek a versenyzők. Szálláshelyük a Vigántpetend és Balatoncsicsó között található Balaton-felvidéki Erdészeti Erdei Iskola épületegyüttesében volt. A hajdani erdészházat a túrázók régen „*Csicsói erdészház*” néven nevezték. A házigazdák egy emlékezetes vacsorával emelték a program fényét.

A pénteki napon a verseny az erdei iskola épületegyüttese körüli, a Balatonfüredi Erdészeti kezelésében álló erdőtömbben folytatódott a hat hátralévő versenyszámmal. A precíz beosztásokat tartva napközben a terveknek megfelelően zajlott a verseny. Dr. Patocskai Zoltán főszervező és csapata iga-

zán kiváló házigazdának bizonyult. A nagy melegben rendszeresen kínált hideg italokkal és kávéval tartották a lelket a versenyzőkben és a versenybírókban.

Az ünnepélyes eredményhirdetésre kora délután került sor. Ezen előbb *Varga László*, a Bakonyerdő Zrt. vezérigazgatója köszöntötte a verseny résztvevőit, majd *Andrésiné dr. Ambrus Ildikó* főbíró értékelte a versenyt. Az eredményeket *dr. Patocskai Zoltán* ismertette, a jutalmakat pedig a Bakonyerdő Zrt. munkatársnői adták át. Minden versenyszám első három helyezettje dobogóra állhatott, és ajándékcsomaggal távozhatott. A számok legjobbjai az oklevelek mellett az *Andreas Stibl Kft.*, a *Grube Kft.* és a *Kos Fashion Kft.* által felajánlott tárgyjutalmakat vehették át. Végül az összetett eredményhirdetésre is sor került.

„Az Év Erdésze” szakmai versenyt 2023-ban *Jánosi Kristóf*, a Zalaerdő Zrt. erdésze nyerte meg. A II. helyezett *Szukbent-runk József*, a TAEG Zrt. erdésze, míg a III. helyezett *Tratnyek Tamás*, a SEFAG Zrt. erdésze lett.

Az egyes versenyszámok győztesei: 1. Összetett szakmai írásbeli feladat: *Jánosi Kristóf* (Zalaerdő Zrt.), 2. Felismerés: *Tratnyek Tamás* (SEFAG Zrt.), 3. Erdőfelújítás leírása: *Tratnyek Tamás* (SEFAG Zrt.), 4. Állományleírás: *Kovács János* (Mecsekerdő Zrt.), 5. Famagasság- és fatérfogatbecslés: *Bozsánitz Zsolt* (Budapesti Erdőgazdaság Zrt.), 6. Élőfakészlet meghatározása körlapösszeg méréssel: *Kutasi Bence* (Szombathelyi Erdészeti Zrt.), 7. Gyérítésjelölés: *Szukbent-runk József* (TAEG Zrt.), 8. Készletgondozó használat jelölése: *Mészáros György* (Egererdő Zrt.), 9. Erdőkárbecslés: *Tratnyek Tamás* (SEFAG Zrt.), 10. Választékolás: *Fejes József* (Ipoly Erdő Zrt.), 11. Rönkszámbavétel: *Jánosi Kristóf* (Zalaerdő Zrt.), 12. Sarangszámbavétel: *Horváth Róbert* (Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt.), 13. Koronglövészet: *Nagy Lajos* (Nyírerdő Zrt.), 14. Golyóslövészet: *Nagy Lajos* (Nyírerdő Zrt.), 15. Távolságbecslés és trófeaminősítés: *Rada Ferenc Rudolf* (NEFAG Zrt.).

Az első három helyezett a kiemelt díjakat Zánkán, az OEE 153. Vándorgyűlésének az ünnepi közgyűlésén vehette át.

A versenybizottság a verseny lebonyolítását és szervezését precíznek, kiválóan előkészítettnek és mindenben kiemelkedően magas színvonalúnak ítélte. Ezért köszönet illeti a házigazda Bakonyerdő Zrt. minden munkatársát, valamint a versenybírókat egyaránt.

Andrésiné dr. Ambrus Ildikó
technikus alelnök
Fotó: **Andrés Pál**

„A magammal szembeni elvárás pár óra leforgása alatt átalakult”

Nyár elején Jánosi Kristóf, a Zalaerdő Zrt. Lenti Erdészetének Szilvagy és Nova határában található Feketeárok kerület kerületvezető erdésze lett az első helyezett az Országos Erdészeti Egyesület által szervezett „Év erdésze” verseny országos döntőjén. A verseny apropóján beszélgettünk.

„Az első nap azt éreztem, hogy az egyik feladatot nagyon elrontottam, a B típusú kárbejelentőlap kitöltését” – bocsátotta előre Kristóf. Hozzátette: kollégáitól rengeteg olyan dokumentumot kapott, amelyek arról szólnak, hogyan kell ezt a fajta nyomtatványt kitölteni – az elmélet megvolt, de gyakorlatban eddig még sosem töltött ki ilyet.

A felkészülést különösen komolyan vette, hiszen már a helyi forduló előtt egy hónappal elkezdett készülni. Napi 3–4 órát tanult munka után, és ehhez minden segítséget megkapott a Lenti Erdészet kollektívájától.

„A kollégáim rengeteget segítettek, elmagyaráztak egy csomó feladatot, ami korábban nem ment, vagy éppen nem találkoztam még az adott helyzettel. Kaptam jegyzeteket, leírásokat. A hivatásos vadászunk még a verseny előtti estén is kijött velem korongra löni.” Kristóf határozottan állítja, hogy a koronglövés – amellet, hogy az ember gyakorol – a stresszt is elég jól levezeti, és arra egy ilyen megmértetés előtt, mellet feltétlenül szükség is van. *„Kint az erdőn, amikor volt egy kis időm, méregettem a famagasságokat. A tükrös relaxkópot ehhez szintén az irodából kaptam kölcsön. Igazi csapatmunka volt a felkészülésem, és ezért nagyon hálás is vagyok mindenkinek!”*

A versenyzők az első nap végén megnézhatték a részeredményeket. „Amikor megláttam, hogy 250-ből 226 pontot értem el az írásbelin, nagyon megörültem annak, hogy egy díjам már biztosan van. Primusa József kollégám hívta fel a figyelmemet, hogy nézzem már meg az összesített listát, ne csak az írásbelivel foglalkozzak. Akkor láttam, hogy második helyen állok, mindössze nyolc ponttal lemaradva. Egészen addig az volt a célom, hogy az első tízben benne legyek. Ott valami átváltott bennem, és arra gondoltam, hogy szeretnék második vagy harmadik helyen végezni. Aztán később, egész éjszaka már azon kattogott az agyam, hogy de jó lenne megnyerni! A magammal szembeni elvárás így alakult át pár óra leforgása alatt” – mondta mosolyogva.

Az első nap után már tudta, jól áll. „A körlopösszeg mérést 100 pont fölöttinek gondoltam, a választékolásnál is éreztem, hogy jó lesz. Hátra volt még az erdősítés leírása az utolsó napon. Három feladat, amiről azt éreztem, hogyha ez jól sikerül, akár egy normális eredményt is elérhetek. Számolgattam a fejemben a pontokat, hogy ha a két jelölésben fele pontszámot érek el, még akkor is jó lehetek. Ez kicsit olyan, mint amikor az ember black jackezik. Amikor 16-nál vagy 17-nél jársz, és gondolkodol, hogy kellene-e még egy lapot húzni – de ha húzol, akkor lehet, hogy besokallsz! Ez teljesen ugyanilyen itt is. Kivettem 13 fa körül mindkettő jelölésben, és lehet, hogy ha esetleg hárommal többet kiveszek, akkor benullázok, és akkor nincsen 80 pontom, egészen pontosan nulla pontot kaptam volna. Ezért kell ezt alaposan átgondolni, és egyfajta biztonsági játékot játszani, nehogy elússzon az egész. Szokták mondani, hogy jobb a sűrű fillér,

mint a ritka forint. Itt teljes mértékben így voltam én is: inkább legyen kevesebb pontom, de ne nulla. Főleg a készletgondozó jelölésben, hiszen tulajdonképpen nekem ez volt az első ilyen jelölésem életemben, szóval a 80 pont a 150-ből teljesen megfelelt számomra.”

A tanulás, gyakorlás ebben az időszakban a családtól és a barátoktól is elvette az időt, Kristóf szerint azonban ez most különösen megérte. Szülei, testvérei és felesége, Martina is szerfelett büszkéek rá. „Sok lemondással járt, valóban nehéz volt nemet mondani, amikor a barátok hívtak, hogy ide menjünk vagy oda menjünk. A feleségem szerencsére partner volt abban, hogy a tanulásra koncentráljak. Van bennem egyébként egyfajta maximalizmus is: ha tudom, hogy versenyre megyek, igyekszem a lehető legjobbat kihozni magamból, tisztességgel felkészülni.”

Kristóf kilenc éve dolgozik a Zalaerdőnél, július 1-jétől kerületvezető erdészként, korábban pedig beosztott erdész munkakörben. Hetedikes korában döntött e szakma mellett, bár a családban senkinek nem volt előtte ez a hivatása.

„Keresztapám vadász volt, bérmakeresztapám természetvédő őrként dolgozik. Az egyik osztálytársam édesapja erdész Lovásziban, mind a mai napig. Nekem nagyon megtetszett a zöld ruhája, mindig abban hozta be lányát az iskolába. Két bátyám van, ők mindketten Lentiben tanultak, de én nagyon boldog voltam, amikor a szüleink engem elengedtek Sopronba. A technikum után a Lenti Erdészetnél kezdtem dolgozni, beosztott erdészként szinte minden kerületet megismerhettem. Németh József nyugdíjazása előtt már vele dolgoztam egy ideje, a jelöléseket már én végeztem ősztől fogva, megismertem a Feketeárok kerületet, meg is szerettem, így nem az ismeretlenbe cseppentem bele. Most komoly termelés folyik a kerületben. Félni nem félek tőle, azt tudom, hogy még némi rutintalanságom van, de úgy gondolom, két-három termelés után bele lehet rázódni. Igyekszem itt is megtanulni, amit meg kell.”

Szabadidejében Kristóf szeret futni, edzeni, úszni. Az elmúlt időszakban kevesebb idő jutott rá, de ismét szeretné beépíteni az életébe. „A sport nekem nagyon fontos, mert ezzel lehet a mindennapi stresszt a legjobban levezetni.”

A versenyen elért eredményhez szívből gratulálunk!

Steyer Edina, Zalaerdő Zrt.

Fotó: **Takács Péter**, Bakonyerdő Zrt.

Az erdőmérnöki szak záró tanulmányútja

A Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karának 40 fő végzős erdőmérnök hallgatója 2023. május 15. és 19. között 5 napos záró tanulmányúton vett részt. A tanulmányaik során utolsó együtt töltött hét alatt mind szakmai, mind pedig kulturális programokban bőven volt részük.

Igyekeztünk a hét tematikáját úgy összeállítani, hogy eltérő erdészeti tájakon, gazdálkodási körülmények, feltételek közt zajló munkákról, aktuális feladatokról, megoldandó problémákról minél átfogóbb képet kapjanak a résztvevők, és a programok kellő mértékben igazodjanak a gyakorlatorientált képzéshez.

A tanulmányút célja volt az is, hogy minél több tapasztalatot szerezhessenek a végzősök a záróvizsgára való felkészüléshez, portfóliójuk elkészítéséhez, és a „tő mellől”, a gyakorlatban dolgozó szakemberektől is kapjanak ezekhez információkat.

Az első szakmai nap a Pilisi Parkerdő Zrt. Szentendrei Erdészetének területén zajlott. Délelőtt az erdészet bemutatását követően, 5 állomásos bejárás során kocsánytalan tölgy állományokban zajló felújítási, tisztítási, véghasználati feladatok megismerésére, valamint az örökterdőgazdálkodás és

hétfő este a társaságot a Szépasszony-völgyben.

A második napi programok az Erdőgazdaság Felnémeti Faudvarában kezdődtek, *Urbán Pál* főmérnök adott betekintést a cég életébe, valamint *Zay Zsolt* kereskedelmi vezető a faanyagértékesítési feltételekről, lehetőségekről számolt be. Megismerésre kerültek a tűzifa feldolgozási folyamatai, a gépso-

delmi, vadászati és közjóléti feladatokról, illetve ezek gazdálkodást befolyásoló hatásairól.

A helyiek nevezte „megélhetési falopás”, unaloműzésből vagy éppen boszszúból folytatott gyűjtogatások következményeivel is számolnia kell a kollégáknak, amelyekkel összefüggésben lévő felújítási problémákról, valamint a hatósággal történő hatékony kommu-

Szabó Csilla osztályvezető, Tóth Kristóf erdészetvezető, Molnár Dániel erdőgondnok fogadott minket a Szentendrei Erdészet területén található Lajos-forrásnál

rok, az apríték előállítás, tárolási feladataihoz tartozó berendezések, illetve a logisztikai kérdések.

Bárdos Bence és *Borsó Gábor* műszaki vezető beszéltek a Szilvásváradi Erdészet fahasználati, erdőművelési

nikációról is szó esett az „őzdi kríziskörzetben”.

A Főnagysági Oktatóközpontban *Zay Adorján*, az ÉSZAKERDŐ Zrt. vezérigazgatója és *Rencsiné Ágh Márta* humánpolitikai osztályvezető, *Szegedi László* erdészetigazgató (Kelet-Bükki Erdészeti Igazgatóság) és *Nagy Barnabás* műszaki vezető fogadta jó szóval és finom vacsorával a tanulmányút résztvevőit. Ismertették a másnapi programot, és röviden bemutatásra került az erdőgazdaság, majd szakmai beszélgetésekre is sor került, ahol hangsúlyos témaként a faanyag sokrétű felhasználása, használhatósága, ennek hathatós kommunikálási szükségessége és lehetőségei kerültek elő.

Szerdán Parasznya községhatár erdőrészeiben a hagyományos bükkgazdálkodás kérdéseivel foglalkoztunk, folyamatos és befejezett ápolás, tisztítás és növedékfokozó gyérités, valamint fokozatos felújítógátás bemutatásával. Szó volt a fokozottan védett területeken történő gazdálkodás nehézségeiről is.

A Kő-lyuk barlang megtekintését követően az ott folyó régészeti feltárások eredményeiről a miskolci Herman Ottó Múzeum igazgatója adott részletes tájékoztatást.

Erdőfelújítási feladatok nehézségeinek megoldásai az EGERERDŐ Zrt. Ózd községhatárában

az ERTI tartamkísérleti parcelláinak megtekintésére volt lehetőség. A parkerdő közjóléti funkcióiból származó feladatokról hallhattunk a sikárosi területek bejárása során.

Dobre-Kecsmár Csaba, az EGERERDŐ Zrt. vezérigazgatója látta vendégül

feladatairól, a haváriákból származó káresemények felszámolásáról. Az időjárási körülmények nem voltak a legideálisabbak a Szabadtéri Erdei Múzeum megtekintéséhez és a Szalajkavölgyi kisvasutazáshoz, de sok érdekes információ hangzott el a természetvé-

Hagyományos bükkgazdálkodás, ÉSZAKERDŐ Zrt., Kelet-Bükk Erdészeti Igazgatóság

Akác továbbfeldolgozás, NYÍRERDŐ Zrt., Ófehértói Logisztikai Központ

Tisza ártéri nyár gazdálkodás, NEFAG Zrt., Szolnok

Folyamatgépesített fakitermelés, ERDŐSZÖV Zrt., Alsónémedi

A Hernád völgyi Erdészeti Igazgatóság területén Mihók István vezérigazgató-helyettes és Rác András erdészeti igazgató beszélt a kőrispusztulásról, az azt követő felújítási feladatokról.

A zempléni nap Hercegekúton, a Gombos-hegyi pincesor borászatának pincéjében, nagyon hangulatos borkóstolással, „vidám és komoly poharrakkal” zárult.

Hidas Tibor, a NYÍRERDŐ Zrt. vezérigazgatója köszöntötte csütörtök reggel Baktalórántházán a hallgatókat. A nyírségi, savanyú homokon zajló tölgy- és akácgazdálkodás részletes megismerésére Bíró Imre erdészeti igazgató és Száva Zoltán műszaki vezető segítségével volt lehetőség. Talajszelvények megtekintésével a termőhely megismerésétől, a maggyűjtési, felújítási feladatokon, a fiatalosok ápolásának bemutatásán keresztül a fakitermelés és a faanyagfeldolgozás is megtekintésre került. A máriapócsi kegytemplomban lelki feltöltődésre nyílt lehetőség.

Az utolsó nap délelőttjén az ártéri területeken történő erdőgazdálkodás jellemzőit a NEFAG Zrt. Szolnoki Erdészetének erdőrészeleiben tanulmányozhattuk. *André Zoltán* erdészeti vezető részletesen beszámolt az árvízvédelmi eljárásokról és a területek sajátágaiból adódó speciális erdészeti, természetvédelmi feladatokról is.

A szakmai programok a magán-erdőgazdálkodás feladatainak, jellegzetességeinek, problémáinak megismerésével teljessé váltak ki és értek véget, Alsónémedi község határában az ERDŐSZÖV Zrt. tevékenységeinek megismerése által. *Mihályfalvi András* és *Mihályfalvi István* nemesnyár és hazai nyár állományok gépesített fakitermelési, terület- és talaj-előkészítési (tuskófúrás) folyamatait mutatta be, valamint az ápolási munkákról is szó esett.

Hálásan köszönjük valamennyi Kollegának, hogy a precízen előkészített, sokszínű, rendkívül tartalmas terepi programok segítségével lehetősége nyílt a hallgatóknak az addig megszerzett tudás elmélyítésére, az ismeretanyagok szintetizálására és a gyakorlatban történő alkalmazásuk, adaptálásuk megtapasztalására. *Külön köszönjük a színes kultúrprogramokat, a bőséges el látást és legfőképpen a szeretetteljes fogadtatást. Jó szerencsét!*

Szakálosné dr. Mátyás Katalin
egyetemi adjunktus
SOE EMK Erdő- és Természeti
Erőforrás-gazdálkodási Intézet

A vadgazdamérnöki szak záró tanulmányútja

A Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karának végzős vadgazdamérnök szakos – napali és levelező tagozatos – hallgatói dr. Tari Tamás és dr. Bende Attila adjunktusok vezetésével 2023. május 30. és június 2. között záró tanulmányúton vettek részt. A tanulmányút tematikája szorosan illeszkedett a záróvizsga témaköréhez, emellett pedig a vadgazdálkodás aktuális problémáira fókuszált.

Az első nap délelőttjén a Bakonyerdő Zrt. látta vendégül a hallgatókat a Balatonfüredi Erdészet területén, ahol *Némethi Kálmán* erdészetigazgató, *Pölöskei Balázs* vadgazdálkodási osz-

gazdálkodási osztályvezetőnek köszönhetően – véreb-bemutatóval kezdődött, majd a hallgatók a területen tett séta során ismerték meg a gyp- és vadföldgazdálkodás gyakorlatát, valamint az alkal-

A vaddisznó állománykezelésének lehetőségei – Bakonyerdő Zrt. balatonfüredi Erdészet (Fotó: Tari Tamás)

tályvezető és *Hári László* fővadász ismertette a cég vadgazdálkodási gyakorlatát. Hallgatóink – az ASP problémakörét is érintve – betekintést nyerhettek a zárttéri vaddisznó-gazdálkodásba, és hasznos információkat tudhattak meg a lakott területen megjelenő vadfajok okozta konfliktusokról.

A szakmai program a Zalaerdő Zrt. Bánokszentgyörgyi erdészetének területén folytatódott, *Egyle Zoltán* vadgazdálkodási ágazatvezető ismertette a területen folytatott őztakarmányozási gyakorlatot, valamint a vadkárok elleni védekezési és vadkártérítési feladatokat és tapasztalatokat.

A második nap a MATE Kaposvári Campusának Vadgazdálkodási Tájékoztatópontjában kezdődött. *Nagy János* központvezető jóvoltából ismerhették meg a hallgatók a Magyarországon egyedülálló zárttéri szarvasgazdálkodást. A vadgazdálkodási kiállítás megtekintését követően a vadasparban zárult a délelőtti program.

A délután a SEFAG Zrt. Barcsi Erdészetének területén – *Nyúl András* vad-

mazott gímszarvas állománykezelési módszereket, emellett hasznos ismereteket szerezhettek a vadásztatás és a vadászati turizmus témakörökben is.

A harmadik nap a Gyulaj Zrt. Tamási Erdészetének területén kezdődött, ahol *Palánki Gábor* erdészetigazgató ismer-

tette meg a hallgatókat a Gyulaj Zrt. dämngazdálkodásának történetével és állománykezelési gyakorlatával, a däm válogató vadászatának gyakorlatával.

Ezt követően a VADEX Zrt. soponyai vadhúsfeldolgozóját látogattuk meg, ahol *Lőrincz Attila* vadfeldolgozási ágazatvezető kalauzolta hallgatóinkat, akik a lőtt vad átvételétől kezdődően, a feldolgozáson és csomagoláson keresztül egészen a tárolásig a teljes vadhúsfeldolgozás folyamatát megismerhették. A program a Belsőbárándi vadászterületen *Maár Gyula* fővadász vezetésével folytatódott a területen zajló fácán-utóneveléssel és az erdei fácánvadászatok szervezésével. A program helyszíne a nagyterítékű fácánvadászatoknak helyet adó fácános vadászterület volt, ahol megismerték hallgatóink a vadászatok lebonyolításának menetét is.

A tanulmányút zárónapján a NaturVad Kft. vendéglátásával, *Vöröskői András* szakvezetésével ismerhették meg hallgatóink a tőkésréce törzsszállomány tartásának és tojtásának gyakorlatát, továbbá betekintést nyerhettek az előnevelés, a tavi közép- és utónevelés, valamint a vadászati hasznosítás részleteibe is.

Szeretnénk köszönetünket kifejezni valamennyi vendéglátónak a szakmai programok során nyújtott kimagasló szakvezetésért és a programokat követő vendéglátásért, továbbá a szállások terén nyújtott segítségért.

Dr. Tari Tamás egyetemi adjunktus,
Dr. Bende Attila egyetemi adjunktus,
SoE EMK Vadgazdálkodási és
Vadbiológiai Intézet

Trófeaszemle és a däm válogató vadászatának módszerei a Gyulaj Zrt. területén (Fotó: Tari Tamás)

Termőhelyismerettan- Növény társulástan- Erdőbecsléstan

Komplex tanulmányút erdőmérnök hallgatóknak

2023. május 30. és június 2. között került megrendezésre a termőhelyismerettan-növény társulástan-erdőbecsléstan tudományterületeket magába foglaló komplex tanulmányút az erdőmérnök hallgatók számára.

Projektmunka értékelése talajszelvény mellett, Ásványráró – Fotó: Horváth Tamás

A korábbi évekhez hasonlóan az érintett tudományterületeket lezáró tanulmányút célja, hogy a hallgatók a félévközi gyakorlatokat kiegészítve különböző faállománytípusokban ismerhessék meg a termőhely, a növény társulás és a faállomány faterméstanai jellemzőit, összefüggéseit, kihasználva, hogy az egyhetes gyakorlat keretein belül lehetőség van különböző tájegységek bemutatására is.

Az elsősorban másodéves erdőmérnök hallgatók részvételével megrendezésre került tanulmányút több évtizedes múltú tekint vissza: az idei évben a szakmai támogatást a Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt., a Vérteserdő Zrt., valamint a Pilisi Parkerdő Zrt. biztosította.

A mindenkor jó hangulatú tanulmányút a külső helyszíneknek és a szakmai partnereknek köszönhetően kiváló terepe a gyakorlatorientált képzésnek. A hallgatók a tanulmányút során az egyes faállományok klimatikus, termőhelyi, növény társulástani és erdőbecslési vizsgálatait, terepi méréseit végezték el kiscsoportos projektként, amelyet a helyszíni közös ismertető zárt. A 15 helyszínen végzett munkákról komplex jegyzőkönyv készült.

Az első napon Ásványráró és Gönyű község határában került sor termőhelyi vizsgálatokra és a helyben lévő faállományok tanulmányozására. Az ártéri területek mellett humuszos homoktalajokon álló cser- illetve kocsányos tölgy főfajájú állományok bemutatására került sor.

A második szakmai napon a Csákvár község határában volt lehetősége a hallgatóknak bükk, cser-, kocsánytalan tölgy és molyhos tölgy főfajájú elegyes erdőkben elvégezni a terepi felvételezéseket a 250-350 m tengerszint feletti magasságban.

A meglátogatott helyszínek kiváló lehetőséget biztosítottak a kitettséggel

Átlagfa paraméterek meghatározása, Csákvár – Fotó: Horváth Tamás

állománytípusokra gyakorolt hatásának terepi szemléltetésére.

A tanulmányút harmadik szakmai napján Visegrád és Pilismarót község határában örökzöld üzeműben kezelt kocsánytalan tölgy és bükk főfajájú elegyes állományok tanulmányozására, valamint patakmenti égerliget növénytani jellegzetességeinek bemutatására volt lehetőség.

A tanulmányút befejező napján Valkö és Vácszentlászló község határában az eddigiektől jelentősen eltérő termőhelyi viszonyok tanulmányozására került sor.

Termőhelyfeltárás, Vácszentlászló – Fotó: Horváth Tamás

Az egyes munkacsoportok felváltva végezték a termőhelyfeltárási, társulástani és erdőbecslési méréseket, vizsgálatokat, így a komplex szemlélet kialakítása mellett minden hallgató számára biztosított volt a különböző felállási helyeken mindegyik tudományterület terepi munkáiban való aktív részvétel. A munka során lehetőség nyílt a helyi szakemberek tapasztalatainak megismerésére, a gazdálkodási sajátosságok és az érintett tudományterületek kapcsolatának feltárására is.

Minden szakmai partnernek ezúton is köszönjük a tanulmányút lebonyolításában nyújtott segítségét!

Dr. Horváth Tamás,
egyetemi adjunktus,
SoE Erdő- és Természeti
Erőforrás-gazdálkodási Intézet

Erdőművelés - erdővédelem nagygyakorlat

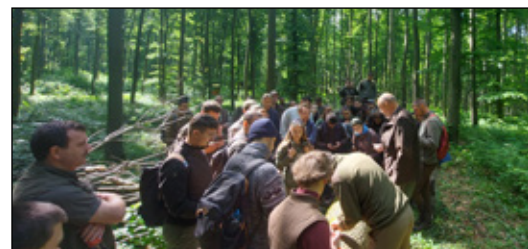
A tanulmányút (nagygyakorlat) célja, hogy az erdészeti szaporítóanyag-termesztés, az erdőismerettan, az erdőneveléstan, az erdősítéstan, illetve az erdészeti rovarstan, az erdészeti növénykörtan, az erdővédelemtan tantárgyak során oktatott ismereteket a hallgatók valós terepi körülmények között is tanulmányozhassák.

Ennek keretében a *Szombathelyi Erdészeti Zrt. Szentgotthárdi Erdészet* területén a kisparaszti száralás történetével, annak jelenlegi lehetőségeivel, az erdeifenyvesek, az erdeifenyő elegyes lombos állományok mesterséges és természetes erdőfelújításával, továbbá az itt található fajok erdővédelmi problémáival, valamint a térség erdőgazdálkodási és természetvédelmi feladataival ismerkedtek meg a hallgatók.

A *Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt.* Gönyüi Erdészetének területén a feketefenyvesek homokpusztai gyepekké történő átalakításáról, az inváziós fajok visszaszorításának lehetőségeiről és a határtermőhelyeken álló faállományok felújítási problémáiról; a Győri Erdészet területén a nemesnyár-szaporítóanyag előállításáról, a kocsányos tölgy, a nemesnyár és a szürke-nyár ál-

ományainak erdőneveléséről, valamint az itt található állományok erdővédelmi feladatairól; továbbá a Szigetköz kialakulásáról, erdőgazdálkodási, természetvédelmi gondjairól, lehetőségeiről kaptunk a vendéglátóinktól gyakorlatorientált ismertetést.

A *Bakonyerdő Zrt. Farkasgyepői Erdészet* munkatársai részletesen ismertették a térségben található bükkösök és tölgyesek természetes erdőfelújítását, a kísérleti területek kialakítását (Roth-féle kísérleti terület, égtájorientált erdőfelújítás), fenntartását, valamint az örökerdő üzemmódban történő erdőgazdálkodás fortélyait. A program utolsó pontjaként a Forrasztóközi egzótás területén a hallgatók betekintést nyerhettek az erdőgazdálkodás közjóléti feladataiba is. A *Keszthelyi Erdészet* területén részletesen tanulmányozhatták a hallgatók a

Elpusztult magaskőrös vizsgálata a Farkasgyepői Erdészet területén – a szerző felvétele

fenyvesállományok átalakítását, átalakítását, a csertölgyállományok természetes erdőfelújításának lehetőségét, valamint egyes erdővédelmi problémákat is, továbbá az erdei közjóléti létesítmények, berendezések létesítésének, fenntartásának szükségességét és az erdei turizmussal kapcsolatos erdészeti feladatokat.

Dr. habil. Frank Norbert
egyetemi docens

SoE EMK Erdő- és Természeti
Erőforrás-gazdálkodási Intézet

Megállapodást kötött a NAK és az Erdészeti Ágazati Tudásközpont

Az agrárkutatás legújabb eredményeinek megismertetése céljából együttműködési megállapodást írt alá a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) és az Erdészeti Ágazati Tudásközpont Nonprofit Kft. a Soproni Egyetemen.

A Tudásközpont révén szorosabbá válik az oktatási intézmények és az erdőgazdálkodók közötti kapcsolat, ami hozzájárul az erdészeti kutatási eredmények széles körű megismeréséhez, valamint az innováció ösztönzéséhez is. Az ágazat egészének érdeke a gyakorlatorientált ágazati felnőttképzések és a rendszeres erdészeti szakszemélyzeti továbbképzések biztosítása. Céljaik közősek, tevékenységük a hatékonyság, szervezettség növelésére, a korszerű szaktudás átadására irányul.

Az eseményen *prof. dr. Fábíán Attila* rektor köszöntötte a résztvevőket, kiemelve a megállapodás jelentőségét, melynek lényege, hogy a felek törekednek a hazai agrár-szaktanácsadás, -képzés működéséhez szükséges tudásbázis kialakítására és folyamatos javítására. Továbbá, hogy közös tanfolyamokkal, továbbképzésekkel kívánják szolgálni

az agrár tudástranszfer-folyamatokat mind a mezőgazdaság, mind az erdőgazdálkodás területén.

„A megállapodás aláírása hivatalossá teszi a NAK-kal már régóta fennálló együttműködésünket. Célunk, hogy az innovációk eredményeit képzések útján juttassuk el a gazdálkodókhöz, ezzel erősítve az agrár-szaktanácsadást és tudástranszfert. Mi elsősorban az erdészeti ágazatban, a NAK pedig a mezőgazdálkodás területén tudja ezt megvalósítani” – kezdte beszédét *dr. László Richárd*, az Erdészeti Ágazati Tudásközpont Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója.

„Ehhez dolgozott ki az egyetemünk, illetve az Erdészeti Tudományos Intézet egy döntéstámogató rendszert. Ezt szeretnénk megismertetni az erdőgazdálkodókkal annak érdekében, hogy a fafajválasztásnál megfelelő döntést hozhassanak” – tette hozzá.

Györfly Balázs elnök és dr. László Richárd ügyvezető igazgató

Györfly Balázs elnök (NAK) is hangsúlyozta az információátadás szerepét. Kiemelte, hogy a gazdálkodók gyors és pontos tájékoztatása elsődleges szempont, ezért annak érdekében, hogy a munkát hatékonyabbá és eredményesebbé tegyék számukra, minden lehetőséget megragadnak. Hozzátette, hogy mindkét szervezet szempontjából alapvető fontossággal bír a tájékoztatás, és ha ezt jól koordinálják, a szinergiákat kihasználják, sokkal jobban szolgálhatják tagságaik érdekeit.

Forrás: **SoE, NAK**

A természetvédelmi mérnök hallgatók első tanulmányútja

A természetvédelmi mérnök hallgatók első tanulmányútjának két fő célja van. Az egyik, hogy hazánk élő és élettelen természeti értékei közül a hallgatók minél többet láthassanak terepen, a másik, hogy az ezek védelmével kapcsolatos lehetőségeket, problémákat a gyakorlatban is megismerhessék, lehetőség szerint minél több szemszögből bemutatva.

A tanulmányút résztvevői a Boszorkány-kőn (Fotó: Gregán Zoltán)

Az első napon a *Pilisi Parkerdő Zrt.* fogadta a csapatot. A pilisi programon a hallgatók testközelből megismerkedhettek az erdőgazdaság örökterdőség-gazdálkodási törekvéseivel.

A változatos szerkezetű és korösszetételű bükkösök megtekintése után a Pilis-tetőről indult gyalogtúra során kerültek bemutatásra a lejtőgyepek, a dolomit-sziklagyepek és a bokorerdők. Ottjártunkkor éppen virágzási csúcspontban láthattuk a magyar zergevirág állományait. Megismerkedhettünk a magyarországi husáng termőhelyét érő káros hatásokkal, illetve az ezek mérséklésére tett erőfeszítésekkel.

Kedden az *Ipoly Erdő Zrt. Salgótarjáni Erdészetének* vendégeként megtekintettük a Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet emblematikus értékeit. A Boszorkány-kő igazán autentikus helyszínnek bizonyult a táji környezet és a geológiai adottságok ismertetésére, illetve a bazalton kialakult sziklai élőhelyek megfigyelésére.

Mindeközben az erdőgazdálkodás, illetve a természetvédelem kapcsolatáról kaptunk előremutató gondolatokat, konkrét példákon keresztül bemutatva.

Kultúrtörténeti értéként tekintettük meg Salgó, illetve Somoskő várát.

E helyszínek látványosan példázzák, hogy a kultúrtörténeti értékek gyakran elválaszthatatlanul összefonódnak az élő és élettelen természeti értékekkel.

Ezen a napon még megcsodáltuk az Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Terület világhírű és lenyűgöző geológiai értékeit is.

Szerdán az első állomás az atkári periglaciális talajszelvény volt, ahol e különleges földtani érték kialakulásáról, védelmének nehézségeiről hallhattunk.

Szolnok környékén a *NEFAG Zrt. Szolnoki Erdészete* fogadott minket. Itt Tisza menti helyszíneken láthattuk a hullámtér erdészeti, árvízvédelmi és

természetvédelmi problémáit, illetve ezek megoldására tett kísérleteket.

Csütörtökön a *Körös–Maros Nemzeti Park Igazgatóságának* vendégeként a Dél-Tiszántúl kimagasló természetvédelmi értékeivel ismerkedhettünk meg Dévaványán.

Hajnalban egy megfigyelőtoronyból dürgő tűzokkakat láthattunk, miközben részletes ismertetést kaptunk a táj történetéről, értékeiről és természetvédelmi kezeléséről.

Dél előtt egy ragadozómadár-védelmi elődásan kaptunk aktuális képet a témáról, majd a Tűzokvédelmi Állomás lassan fél évszázados munkájába tekinthettünk be.

Délután az ecsegfalvi halastavak mádrvilágába nyertünk bepillantást, majd a környező puszták növényvilágát, illetve az ott zajló természetvédelmi élőhelykezeléseket ismerhettük meg.

A tanulmányút utolsó napján a *Kiskunsági Nemzeti Park* Fülöpházi-buckavidékét tekintettük meg egy néhány órás túra keretében. A nemzeti park természetvédelmi őretől rendkívül átfogó ismertetést kaptunk a terület értékeiről, történetéről, problémáiról, illetve a természetvédelem törekvéseiről.

Ezúton is köszönjük mindazok önzetlen munkáját, akik magas színvonalon járultak hozzá hallgatóink szakmai épüléséhez és abhoz, hogy ez a hét feledhetetlen élmény is legyen egyben.

Dr. Korda Márton,
egyetemi adjunktus

Prof. dr. Bidló András
egyetemi tanár

SoE EMK Környezet- és
Természetvédelmi Intézet

A tanulmányút résztvevői a Kiskunság egyik utolsó mozgó homokbuckáján (Fotó: Prof. dr. Bidló András)

A természetvédelmi mérnök hallgatók második tanulmányútja

A természetvédelmi mérnöki szak második tanulmányútjának elsődleges célja, hogy a természetvédelmi területek kezelésével kapcsolatban, terepi példákon és feladatokon keresztül kapjanak ismereteket a kurzust felvett hallgatók.

A tanulmányútból két napot a *Soproni Tájvédelmi Körzetben* kialakított a hidegvíz-völgyi Kísérleti Vízugyűjtőben töltötték a hallgatók, ahol megismerték és gyakorolhatták egy természetes kisvízugyűjtőn a vízkörzése elemeinek megfigyeléséhez, illetve a kezelési terv megalapozásához alkalmazható hidrológiai méréseket, megfigyeléseket.

Az első napon *dr. Csizsár Ágnes* egyetemi docens vezetésével ismerkedtek a hallgatók a Sopron környéki rétek kezelésével és a rétek növényritkaságával, majd *Szita Renáta*, a *Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság* munkatársa segítségével a természetes vízfolyások kezelési kérdéseivel. Ez utóbbinak érdekes része volt egy hidrobiológiai bemutató, ahol a Rák-patak vízi makrogerinc-telen faunáját vizsgálták a hallgatók.

A program fontos terepi része volt a vízugyűjtőfeltárás, ahol a résztvevők az élőhely és a vízfolyás medermorfológiájának tanulmányozása mellett a természetvédelem szempontjából kiemelt források, valamint a kisvízfolyások vízhozammérési módszereivel is megismerkedhettek. A két nap része volt még egy műszerbemutató és egy tartalmas beszélgetés *Udvardy Ferenc*cel, a *Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság* területfelügyelőjével.

Ezt követően egész napos programon vettünk részt a *Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság* területén. Itt először a Káli-medence fölé magasodó Fekete-hegy platóján található vizes élőhelyeket néztük meg *dr. Schmidt Dávid* adjunktus kíséretében. A hallgatóknak a terület botanikai kincsei és víztani értékei egyaránt újdonságot jelentettek.

A hegy tetején található vizes élőhelyek korábban értékes legelőterületet jelentettek a környező települések állattartóinak. A változatos domborzatú felszín mozaikossága és a mélyedésekben kialakult kisvizes élőhelyek számos értékű növény- és állatfajnak adnak menedéket.

Ma viszont a terület kezelése komoly feladat, az invazív fajok és a fás növényzet visszaszorítása miatt. A hallgatók számára is érzékelhető volt a ma-

gas aranyvessző (*Solidago gigantea*) sajnálatos terjedése. A terület átfogó bemutatása az Eötvös Károly-kilátóról történt, ahonnan egy régi forrásfoglást érintve indulunk a medence közepén található Kornyi-tóhoz.

A tó egy dolomit sziklagyepekkel övezett kistó, amely összeköttetésben van a felszín alatti vizekkel. Itt találkoztunk a területen dolgozó *Vókó László* természetvédelmi őrrrel, aki az addig megtekintett vizes élőhelyeken túl a Kornyi-tónak és a lisztes kankalin élőhelyének, a Sásdi-rétnek a kezelési problémáiról is beszélt. Szó esett a Balaton-felvidéki Nemzeti Park gazdálkodásáról és a területen élő helyekkel folytatott folyamatos kommunikáció fontosságáról.

A Káli-medence peremén...

Szintén egy teljes napot jelentett a szigetközi vízpótló rendszer megismerése. A program a vízpótló rendszer üzemeltetésében kulcsszerepet kapott Dunakiliti duzzasztóműben kezdődött. Itt először *Láng Mercédesz*, a Szigetközi Természetvédelmi Egyesület aktivistája ismertette a Szigetköz, illetve a Duna elterelésének hátterét. Tartalmas előadásában kiemelte, hogy a történet és a vízpótlásra tett erőfeszítések tanúsága szerint nagyon fontos a különböző szakterületek közötti kommunikáció.

Az *Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Szigetközi Szakasz mérnökségének* vezetője, *Tatai Róbert* bemutatta, hogy milyen lépésekben alakították ki a vízpótló rendszert, hogy az elterelés előtti régi Szigetköz képét visszaállítsák.

Megnéztük a vízpótló rendszer másik kulcselemét is: a régi Duna-meder-

ben épített fenékküszöböt. A területet gyalogosan közelítettük meg, így lehetőség nyílt arra, hogy az évtizedekkel ezelőtt kialakított csupasz felszínen, a természetes szukcesszió hatására kialakult növényzetet tanulmányozzuk.

A nap zárásaként a *Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság* munkatársával, *Szabó Csaba* tájegységvezetővel találkoztunk, aki a szigetközi vízpótló rendszert a természetvédelem szempontjából mutatta be. A *Denkpál* nevű területreztre mentünk, ahol először a rétekről beszéltünk, majd az ágvég-elzárás mellett kialakított hallépcsőt tekintettük meg. A kisebb hosszúsággal és áramlási sebességgel kialakított hallépcső lehetővé teszi, hogy a vízi élőlények a számukra áthatolhatatlan akadályt képező vízszabályozó műtárgyat megkerüljék a nekik kialakított úton. A nap zárásaként a tájegységvezető

rengeteg ténnyel és fajmegőrzési információval gyarapította a hallgatók tudását.

A tanulmányút utolsó napja a védett erdők kezeléséhez kapcsolódott, ahol *prof. dr. Király Gergely* egyetemi tanár vezetésével a *Kőszegi-hegységben* tett túra során az erdőkezelési kérdések mellett megismerkedtünk a tőzegmohás lápok élővilágával és kezelésének kérdéseivel is.

Ezúton is köszönjük mindazok önzetlen munkáját, akik magas színvonalon járultak hozzá hallgatóink szakmai fejlődéséhez!

Dr. Kalicz Péter egyetemi docens
SoE EMK Geomatikai és
Kultúrmérnöki Intézet
Molnár Mónika természetvédelmi
mérnök hallgató, SOE EMK

Az erdőmérnöki szak záróvizsgálója

Fókuszban a gyakorlatorientált képzés!

A Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kara, 2023. július 3. és 5. között egy merőben új, korszerű, eddig még soha nem alkalmazott gyakorlatorientált szemléletben szervezte meg és hajtotta végre a záróvizsgáztatást, terepi körülmények között.

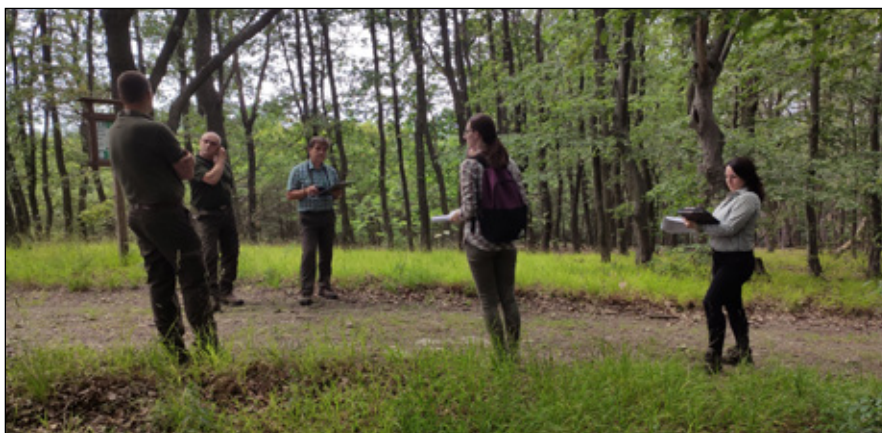
Az elképzelés mozgórugója volt, hogy 2022-től a Karon új, gyakorlatcentrikus mintatantervek szerint folyik a képzés, igazodva a szakma elvárásaihoz. A több mint egy évig zajló munka a szakmai szervezetek és az erdőgazdaságok bevonásával zajlott, amelynek eredményeként a külföldi társegyetemek által is elismert reformokat hajtottunk végre.

Ennek részeként, folyamatként a „hagyományos” tételsorra alapuló elméleti szóbeli vizsgaforma helyett egy, az elvárásokhoz jobban igazodó, valós körülmények között, erdőállományokban történt a vizsgáztatás. A koncepcióváltást segítette, hogy a *Tanulmányi Erdőgazdasággal* még szorosabb együttműködések sikerült kialakítani, és az Oktatók, valamint a hallgatók is motiváltak voltak a reformokra.

A záróvizsga két fő egységből tevődött össze, egyrészt *a felkészülési időszakban előzetesen elkészítendő írásos portfólióból*, majd a vizsga napján, *a terepen szóbeli prezentációból és azt követő általános erdőgazdálkodási kérdések megvitatásából*.

A portfólióban ki kellett térni a segítségként megkapott erdőrészlet leíró lapján szereplő adatok értékelésére, ehhez akár termőhelyvizsgálatot, mintaterületek segítségével fatérfoogat-meghatározást, záródásvizsgálatot, újulatfelvételezést, tőszám-meghatározást, állományleírást elvégezve.

Önálló feladat volt a területfelkérés, határazonosítás, valamint a vizsga napján koordinátákkal megadott találkozási pont felkeresése. Az erdőállomány aktuális állapotához igazítottan javasolni kellett elvégzendő erdőművelési (*erdőfelújítás, erdőnevelés, kezelési terv*), erdőhasználati (*ütemezés, választéktervezés, vágásszervezés, vállalkozói megbízás, szállítási értékesítési*) feladatokat, ezeket meg kellett tervezni, a végrehajtáshoz szükséges hatósági dokumentumok elkészítésével, költség-hozam elemzés elvégzésével.

Vizsgakérdések a portfólióhoz kapcsolódóan

Feladat volt továbbá a beavatkozások környezetre gyakorolt hatásának vizsgálata, állomány egészségi állapotának értékelése; feltáró hálózat fejlesztési koncepcióinak felvázolása, erdei mellékhaszonvételei lehetőségek ismertetése. Említést tettek a hallgatók a természetvédelmi és vadgazdálkodási adottságokból fakadó korlátozásokról, kötelezettségekről, és kitértek az erdő közjóléti funkcióira is. Meghatározó elvárás volt az aktuális törvényi szabályozások, végrehajtási rendeletek ismerete és azok mentén a gazdálkodási feladatok komplex kezelése.

A vizsgáztatás a TAEG Zrt. területein zajlott, az erdőgazdaság szakembereinek, erdőgondnokainak bevonásával, valamint a *Szombathelyi Zrt.* kollégáinak megtisztelő részvételével.

Miután a Hallgatók ismertették az elkészült írásos anyagot, a vizsgabizottság tagjai véleményeket, kérdéseket fogalmaztak meg az elhangzottakkal és a „vizsgaállománnyal” kapcsolatban.

A szóbeli vizsga részeként a szakmai felkészültséget és tudást mérendő további, már nem a kihúzott állomány erdőgazdálkodási feladataihoz kötődő ún. általános kérdések megfogalmazása történt.

A hallgatónként közel 60 perces záróvizsga 3 vizsgabizottság előtt zajlott, a soproni hegy- és dombvidéken, valamint síkvidéki erdőgazdasági tájon. A vizsgáztatás logisztikai feladatainak lebonyolításában a TAEG Zrt. erdőgondnokok vettek részt.

Mind a 39 erdőmérnök jelölt sikeres vizsgát tett, közülük többen kiváló eredménnyel, amelynek köszönhetően végső minősítésükként, többségük jó oklevelet

vehetett át a diplomaosztón. Bizonyították felkészültségüket, vitakészségüket, és hogy tanulmányaik során kellő szakmai ismeretet, látásmódot szereztek.

A lezajlott vizsgák után a bizottsági tagok értékelő megbeszélést tartottak, amelynek során a megszerzett tapasztalatok alapján fejlesztési javaslatokat is tettek, és rámutattak a folyamatos aktualizálás fontosságára. Felmerült további erdőgazdasági helyszínek bevonásának lehetősége, a zárótanulmányút tematikájának a záróvizsga követelményrendszeréhez illesztése, szakmai felkészítő gyakorlati hetek mintatantervbe iktatása.

A rendszer beváltotta a hozzáfűzött reményeket, és nagyon pozitív értékelést kapott mind a hallgatók, mind az oktatók, mind pedig a gyakorlati szakemberek részéről.

Gratulálunk a frissdiplomás kollégáknak, és köszönjük a szakma támogató segítségét! Jó szerencsét!

Dr. Kovács Gábor egyetemi docens, szakfelelős, oktatási dékánhelyettes
Szakálosné dr. Mátyás Katalin egyetemi adjunktus
SoE EMK

Ünnepélyes eredményhirdetés

A Sapientia EMTE magyar nyelvű erdőmérnök képzése

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (továbbiakban Sapientia EMTE) első tanévnyitó ünnepségei immár 22 éve, a 2001/2002-es tanévben voltak. Azóta hivatalosan úgy ágyazódott be a köztudatba, mint „a romániai magyarság önálló egyeteme Európában”, amelynek küldetése „nemzeti közösségünk oktatásának és tudományos életének elismert szakmai színvonalon történő művelése” (sapientia.ro).

Az alapítók már a kezdetektől karok alkotta egyetemi hálózatban gondolkodtak, amely lefedi Erdély magyarságának szóróványterületeit és a Székelyföldet. A nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetem pedig Bihar, Arad, Máramaros, Szatmár és Szilágy magyarságának ad lehetőséget anyanyelvén végezni elsőfokú tanulmányait.

A Sapientia EMTE olyan hiánypótló tudományterületeken indított képzéseket, mint pl. élelmiszer-, bio- és környezetmérnöki, robotika, automatizálás, számítástechnika, agrárgazdaság, gazdasági informatika vagy akár jogtudomány, film-tv-operatőri képzés, közegészségügy és néptánc. A szakok – vagy más néven tanulmányi programok – száma folyamatosan növekedett, fejlődött az intézmény és kialakult a színvonalas minőségi oktatáshoz szükséges oktatói gárda, kiépült az infrastruktúra.

2015-ben az egyetem kiterjesztette működési területét Sepsiszentgyörgyre, ekkor a Romániai Felsőoktatási Minőségbiztosítási Hatóság (ARACIS) jóváhagyását követően itt indulhatott el az agrármérnöki tanulmányi program. Ez akkor, mint minden más tanulmányi program, ideiglenes működési engedély alapján kezdhette el tevékenységét. Ezáltal Székelyföld egyik legkeletibb városa, Sepsiszentgyörgy, a Marosvásárhelyi Karhoz tartozó Tanulmányi Központ révén felkerült a Sapientia által felépített romániai magyar felsőfokú oktatási hálózat térképére.

Az elindított agrármérnöki tanulmányi program nem helmi egyéni ambíciók által vezérelt kezdeményezés, hanem *a földrajzi és kulturális környezet szülte szükséglet volt*. Románia agrárszágnak számít, és e tekintetben az országon belül Erdély szerepe is hangsúlyos. A szak jelentőségét alátámasztja az

A Sapientia EMTE – Sepsiszentgyörgyi Kar épülete (Fotó: Sapientia EMTE)

első végzetek kedvező munkaerőpiaci elhelyezkedési aránya, illetve az általuk betöltött felelős munkakörök. Többek között ennek is köszönhető, hogy az agrármérnöki tanulmányi program immár akkreditált szakként működhet.

Ugyancsak természetföldrajzi és társadalmi-gazdasági realitás, hogy csak a történelmi Székelyföld három megyéjében (Hargita, Kovászna, Maros) közel 650 ezer hektár erdős terület van, amiből kb. félmillió hektár azon erdők kiterjedése, amelyek a helyi magyar közösségek egyéni, egyházi vagy közösségi (közirtokossági) tulajdonában vannak. Erre épülnek olyan helyi szólásmondások, mint például az, hogy „porból lettünk, de fából élünk”. Követke-

zésképp, kézenfekvő volt, hogy a helyi közösségeknek szüksége van az óriási erdővagyon kezeléséhez felelős és magasán képzett szakemberekre.

A Sapientia EMTE *a magyar nyelvű erdőmérnöki tanulmányi program* indítását már viszonylag rég felvállalta, de az elindításnak csak 2020-ban jöhetett el az ideje. A tervekhez képest történetesen indulásnak több belső és külső oka is volt, de bizonyára szerepet játszott a Brassói Transylvania Egyetem erdőmérnöki képzésének közelsége és az a tény is, hogy *Romániában már nyolc helyen működött román nyelvű erdőmérnöki képzés*.

Abban, hogy a Sepsiszentgyörgyi Tanulmányi Központ keretében 2020

Hallgatók egy őserdő jellegű természetes erdőben, Sepsibükszád közelében, 2022. május (Fotó: Farkas Attila)

Dendrológia és dendrometria terepgyakorlat, 2022. április (Fotó: Farkas Attila)

őszén elindulhatott a 4 éves, alapképzési diploma (BSc) megszerzését kínáló magyar nyelvű erdőmérnöki képzés, óriási szerepe volt a Soproni Egyetemnek, mint támogató intézménynek, és oktatóinak. Az Egyetem akkori rektora, *prof. dr. Náblik András*, a Soproni Egyetem képviselőjében személyesen is részt vett az ARACIS engedélyeztetést megelőző helyszíni látogatásán. Az eljárás során sikerült meggyőzni a bizottságot a szakindítás fontosságáról és arról, hogy az intézmény felkészült az erdőmérnöki képzésre.

A szak immár három éve működik, az első évfolyam tagjai 2024 nyarán vehetik át diplomájukat. Minden évben 25 tandíjmentes és 5 költségtérítéses hely áll rendelkezésre, ezekre a 2020-2023 időszakban 28, 24, illetve 22 volt a beiratkozók száma.

Hogy hányan végeznek, még bizonytalan. A lemorzsolódás, vagy „a szukcessziós folyamatban tapasztalható természetes szelekció” viszonylag nagyarányú. Jelenleg, a vizsgaidőszak kezdetén 13 harmadéves, 18 másodéves és 16 elsőéves hallgatóknak van érvényes hallgatói jogviszonya. A színvonalat azonban a lemorzsolódások ellenére sem tervezzük csökkenteni.

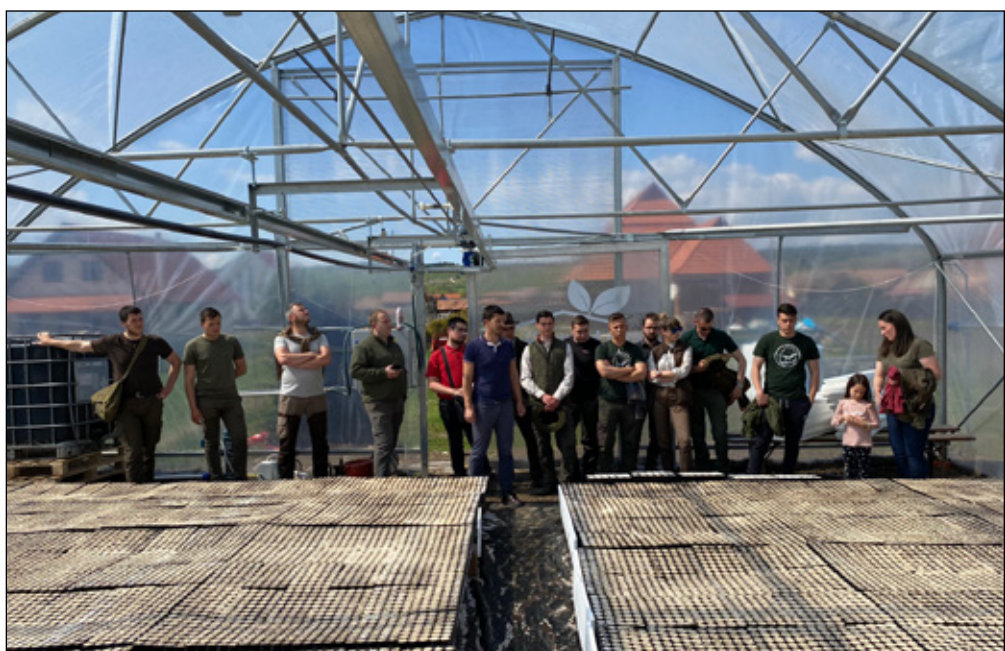
Örvendtes, hogy elindult a képzésünk szakmai közélettel történő megismertetése. Immár meghívásos alapon veszünk részt az Országos Erdészeti Egyesület (OEE) Erdélyi Helyi Csoportja és az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) közösen szervezett éves Erdészeti Konferenciáin; a Székelyföldi Magánerdészetek Ta-

lálkozóján; Erdővidéki-, Megyei- és Székelyföldi Vadász és Horgász rendezvényeken; a Székelyföldi Vadászati Múzeum, illetve Vadon Egyesület rendezvényein; Hargita Megye Tanácsának és a Székelyföldi Erdőtulajdonosok és Erdőgazdálkodók Egyesületének erdészeti témákban megszervezett rendezvényein stb. Oktatóink szerepet vállaltak a romániai 2030-as Országos Erdészeti Stratégia kidolgozásában, a szak képviselőjében vesznek részt szakmai és tudományos rendezvényeken, amelyekbe igyekeznek a hallgatókat is bevonni.

Az erdőmérnöki szak specifikuma a gyakorlatorientált képzés. Ennek megvalósítása érdekében, más szakokhoz képest sok az évközi terepi gyakorlat, a tömbösített oktatás pedig szinte kizárólag terepen történik. Szerződéses alapon működünk együtt erdőtulajdonosokkal (közbirtokosságokkal és önkormányzatokkal), erdészeti hivatalokkal, termelő vállalkozásokkal (csemetekertekkel, erdőrendező cégekkel, erdőki-termelőkkel, erdei melléktermék feldolgozókkal, pisztrángtelepekkel stb.).

Biztató, hogy legalábbis a harmadéveseink túlnyomó többségében tudatosulni látszik az itthon maradás és szülőföldön történő szakmai érvényesülés gondolata. Ennek érdekében tudatosan választanak gyakorlati helyszínek román nyelvi környezetet, hisz itthon az erdészeti adminisztráció nyelve a román. Sepsiszentgyörgy környékén 2023-ban újul meg több erdőtulajdonos erdészeti üzemterve és ebben a munkában több hallgatónk már jutalmazott terepi feladatokat vállal. Mások román környezetben szándékoznak olyan erdőhasználati tevékenységben részt venni, ami szűkebb környezetükben nem hozzáférhető (harveszteres, forwarderes, kötélpályás fakitermelés).

Az anyaország erdészeti felsőoktatásával, szakmai szervezeteivel, az erdőgazdaságokkal szoros kapcsolatra törekszünk és számítunk segítségükre. Ebben a tekintetben is fontos fejlemény, hogy rektor úr felkérésére Náb-

Másodéves hallgatóink 2022. májusában az erdőszítések című tárgy terepgyakorlatán, egy konténeres csemetetermesztő vállalkozásnál, Csívacsárcsi településen (Fotó: Farkas Attila)

Elsőéves hallgatóink az erdészet termőhelyismerettan és dendrológia tárgyak terepgyakorlatán a Bákó megyei Doftéana település dendrológiai parkjában, 2022. május (Fotó: Farkas Attila)

lik András professzor, a Soproni Egyetem korábbi dékánja és rektora, miután már másfél éve részt vesz oktatásunkban, *elvállalta a sepsiszentgyörgyi karunk dékáni teendőinek ellátását*, amiben a fenntartó alapítvány és a szenátus egyhangú döntése megerősítette.

Eddig is sok segíséget kaptunk az Országos Erdészeti Egyesülettől, amely hallgatóink magyarországi nyári gyakorlatát szervezi és finanszírozza, lehetővé tette négy hallgatónk részvételét a Vándorgyűlésen, az Erdészcsillag Alapítványon keresztül pedig ösztöndíjjal is támogatja fiatal oktatóinkat.

A Miniszterelnöki Hivatal és a Soproni Egyetem alapítványának támogatásával másodéves hallgatóink már két egymást követő évben voltak soproni tanulmányúton, ahol elméleti és gyakorlati foglalkozásokon vehettek részt, megismerkedhettek a magyarországi hallgatókkal. Három hallgatónk féléves tanulmányokat folytatott sikeresen az Erasmus+ program finanszírozása segítségével, Sopronban.

A Nemzeti Földügyi Központ Erdészeti Főosztályának támogatásával magyarországi erdőtervező, *Ádám Dénes* segítette gyakorlati képzésünket.

Grátzer Miklós, a soproni 1956-os emigráns hallgatók Vancouveri Sopron Divíziójának egykori vezetője, a Vancouveri Sopron Alumni elnöke az Egyesült Államokból ösztöndíjjal támogatja arra érdemes hallgatóinkat.

A sorban egyáltalán nem utolsó az az OEE által koordinált akció, aminek keretében szinte az egész szakma, a Soproni Egyetem Központi Könyvtára, az

ERTI, magánszemélyek sokasága vett részt szakkönyvek gyűjtésében egyetemünk számára. *Köszönet minden támogatóknak!*

Hogy a színvonalas képzéshez mire lenne még szükségünk? Leginkább minél több tudás- és technológiai-transzferre, jó gyakorlatokra, nemzetközi szakmai-tudományos kapcsolatokra. Itt elsősorban az oktatók és hallgatók fejlődési lehetőségeire gondolunk. *Oktatásunk színvonalát emelné a magyarországi oktatók, kutatók és gyakorlati szakemberek minél szélesebb körű részvétele a képzésünkben.* Szükséges az arra érdemes fiatal, helybeli, doktori fokozatot szerezni kívánó erdőmérnökeink részvételének segítése a soproni doktorképzésben vagy habilitációs eljárásban.

Elsőéves hallgatóink a Brassói Transilvania Egyetem arborétumában, a dendrológia tárgy terepgyakorlatán, 2023. április (Fotó: Farkas Attila)

Ami a részleteket illeti, térinformatikai szoftverek alkalmazásában vannak hiányosságaink, amelyek az állományok faegyedszintű elemzéseit teszik lehetővé (Lidar, drónok stb.). A dendrokronológia oktatásához és az ezzel kapcsolatos kutatásokhoz lenne szükség műszeres és szoftveres segísége (metszetek, furatok elemzései). Műszaki létesítmények tervezésében tartott bemutatók kellenének útépités, vadvízfolyások rendezésére szolgáló gát- és támfalrendszerek tematikájában. A klímaváltozások tükrében fontos lenne a szénmégkötés kvantifikálásával, növénynemesítési és erdővédelmi ismeretekkel kapcsolatos erdészeti tematikájú kutatási projektek kiterjesztése Erdély területére is. *Összességében fontosnak tarjuk az erdélyi erdészeti felsőoktatás integrálását az anyaország tudományos és szakmai vérkeringésébe.*

Fejlesztési elképzeléseink célja kettős. Egyrészt szeretnénk növelni erdőmérnök képzésünk színvonalát, másrészt fel kell készülnünk az erdőmérnöki szak három év múlva esedékes akkreditációjára. Ahogyan, önerőből sikerült megugrani az elvárt szintet az agrármérnöki szak esetében, úgy reméljük, hogy nem lesz ez másként az erdőmérnöki szakkal sem.

A magyarországi erdészszakma támogatása, a selmeci hagyományokon alapuló bajtársiasság, az összefogás nagy lendületet adhat az erdélyi magyar nyelvű erdőmérnök képzésünknek.

Dr. Farkas Attila adjunktus
erdőmérnöki tanulmányi
programfelelős, Sapientia EMTE
Prof. dr. Náhlik András dékán,
Sapientia EMTE

Az erdőművelő-fakitermelő szakmunkástanulók versenye Ásotthalmon

Ebben a tanévben először rendezhette meg iskolánk az új típusú, már a Szakmajegyzék szerinti erdőművelő-fakitermelő (4 0821 17 01 számú) szakmának a Szakma Kiváló Tanulója Versenyét a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara megbízásából. Erdészeti szakmunkásoknak először 1971-ben rendeztek hasonló versenyt. Az azóta eltelt több mint öt évtized során iskolánk, az Alföldi ASzC Bedő Albert Erdészeti Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium immár tizenhatodik alkalommal szervezhette meg a verseny országos döntőjét.

Napjainkban a verseny kétfordulós. Az elődöntőbe az adott szakmát oktató iskolák a legjobb tanulóikat nevezhették be. Az elődöntő 2023. február 1-én del-

Közelítés közben

előtt kezdődött a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Tudástranszfer Központjában, Gödöllőn. Itt a Herman Ottó Intézet által kidolgozott írásbeli feladatlapot oldották meg a versenyzők. Az elődöntőben elért eredmény alapján a legjobb 15 versenyző került be a döntőbe, akik két oktatási intézményt képviseltek. A házigazdák mellett a szócénypusztai Déli ASzC Széchenyi Zsigmond Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium tanulói vehettek részt a versenyen.

Az április 12. és 14. között lebonyolított döntőnek az ásotthalmi iskola volt a

házigazdája. A versenyzők a Képzési és Kimeneti Követelményekben (rövidítve KKK) meghatározott valamennyi vizsgafeladattól mérték össze a tudásukat.

A versenyen elért eredményekről a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Versenyszabályzatában meghatározottak szerint hivatalos értesítőt kaptak a versenyzők, amely alapján felmentést vagy a versenyeredmények beszámítását kérhették a júniusi szakmai vizsgán.

A verseny nehézségét többek között az jelentette, hogy a tanulók nem tanáraik, hanem számukra ismeretlen pontozóbírók előtt számoltak be tudásukról. A versenyen 13 erdészeti szakember, többnyire a környező erdőgazdaságok erdőmérnökei töltötték be a pontozóbírók szerepét. Mivel a döntő résztvevői csupán két iskolát képviseltek, így ebben a tanévben csapatverseny nem volt, csupán egyéniben mértek meg a tanulók.

A versenyzők és kísérőik 12-én, szerdán délelőtt érkeztek meg, majd 11 órakor az ünnepélyes megnyitóval kezdetét vette a verseny. Még ebéd előtt megkezdődött a verseny, majd a balesetvédelmi oktatásra, majd a technikai megbeszélésre.

Ebéd után megkezdődött a verseny, elsőként a portfóliók védésével. Ehhez az állományalkotó és kísérő fajokból összeállított 20 darabos növénygyűjteményt kellett a versenybizottságnak leadni. Az egyes lapokon fel kellett tüntetni a faj magyar nevét, a gyűjtés helyét és idejét, valamint a gyűjtő nevét. Majd a növénygyűjtemény fajait egy PPT-n kellett bemutatni valamennyi versenyzőnek, maximum 10 percben. Az első versenyszám befejezését követően, még vacsora előtt a gyakorlati versenyszámok pályabejárásával zárult a nap szakmai része.

Másnap vette kezdetét az SZKTV leglátványosabb részét képező gyakorlati verseny, amely öt helyszínen folytatód-

dott. A versenyzők forgószínpadszerűen mozogtak az egyes helyszínek között.

A motorfűrész-szerelés és lánckímélő darabolás, valamint a kombinált darabolás versenyszámok az iskola udvarán, míg a döntés, közelítés és tisztításjelölés az iskola tanulmányi erdejében zajlott.

Valamennyi versenyszám végrehajtását egy-egy szakmai beszélgetés követte, amely az új vizsgáztatási módban a szóbeli vizsgarészt váltotta ki. Ezt a versenybizottság versenyszámonként 4 percen maximalizálta. A verseny szervezőinek az időjárás is kedvezett, hiszen enyhe, tavaszi idő volt, bár az időnként fel-feltámadó szél olykor megtérfálta a döntés versenyszám résztvevőit.

A verseny ezen a napon véget is ért. Az izgalmakat fokozta, hogy a versenyzők részeredményeket sem tudhattak. Így az eredmények csak az ünnepélyes eredményhirdetésekor derültek ki.

A következő nap délelőtt egy látványos STIHL bemutatót szerveztek a házigazdák, majd 10 órakor kezdődött a hatalmas izgalommal várt ünnepélyes eredményhirdetés.

A verseny végül fényes ásotthalmi sikerrel zárult. A versenyen részt vevő 15 tanuló közül 11 főnek az összpontszáma elérte a 71%-ot, így a versenyeredményük alapján mentesültek a szakmai vizsga alól. Az eredményhirdetésen az első három helyezettet nem neveztek meg, ez csak jóval később, április 26-án Budapesten, a Szakma Sztár rendezvényen derült ki. Az első három helyezett mindegyike az *Alföldi ASzC Bedő Albert Erdészeti Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium tanulója* volt. Egyéni helyezettek: I. *Vigh*

Ünnepélyes eredményhirdetés, Andrusz dr. Ambrus Ildikó értékeli a versenyt

Tamás, Ásotthalom, II. Novák Koppány Péter, Ásotthalom, III. Sóti Csongor, Ásotthalom.

Versenyszámonként az alábbi tanulók győztek: döntés – Sóti Csongor, Ásotthalom, közelítés – Madari Edvárd Richárd, Ásotthalom, tisztításjelölés – Vigh Tamás, Ásotthalom, motorfűrész-szerelés – Sike Bálint, Szőcsénypuszta, lánckímélő darabolás – Madari Edvárd Richárd, Ásotthalom, kombinált darabolás – Ispánovity Andor, Ásotthalom.

Az elméleti jellegű versenyszámokban az alábbi tanulók győztek: interaktív írásbeli feladat – Novák Koppány Péter, Ásotthalom, portfólióvédelem – Császár András, Ásotthalom. Az összetett gyakorlati verseny legjobbjai – Vigh Tamás, Ásotthalom.

A verseny szponzorainak köszönhetően valamennyi versenyző értékes ajándékokkal térhetett haza. Versenyünket az alábbi cégek, szervezetek támogatták, díjakat és ajándékokat ajánlottak fel: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara;

A verseny győztesei: jobbról Vigh Tamás, Novák Koppány Péter és Sóti Csongor

Agrárminisztérium; Alföldi Agrárszakképzési Centrum, Csongrád; Andreas Stihl Kft., Budapest; Ásotthalmi Bedő Albert Alapítvány; Bakonyerdő Zrt., Pápa; DALERD Zrt., Szeged; ÉSZAKERDŐ Zrt., Miskolc; Gemenc Zrt., Baja; Gyulaj Zrt., Tamási; Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft., Budapest; Kaszó Zrt., Kaszóc; KE-FAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt., Kecskemét; Mecsekerdő Zrt., Pécs; NEFAG Zrt., Szolnok; Nyírederdő Zrt., Nyíregyháza; Országos Erdészeti Egye-

sület; Pilisi Parkerdő Zrt., Visegrád; Stihl Szakkereskedés, Szeged; Tanulmányi Erdőgazdaság Zrt., Sopron; VERGA Zrt., Veszprém; Vértesserdő Zrt., Tatabánya; Szombathelyi Erdészeti Zrt., Szombathely; VITIFARM Kft., Ásotthalom.

Budapesten, a Szakma Sztár rendezvényen Vigh Tamás, az egyéni összetett verseny győztese, az Andreas Stihl Kereskedelmi Kft. által felajánlott motorfűrészét vihette haza. A második helyezett Novák Koppány Péter az Andreas Stihl Kereskedelmi Kft. által felajánlott döntősisakot kapta. A harmadik helyezett Sóti Csongor az Andreas Stihl Kereskedelmi Kft. által felajánlott motorfűrész kambi kannát vehette át.

Andrésiné dr. Ambrus Ildikó
igazgató

Alföldi ASzC Bedő Albert
Erdészeti Technikum,
Szakképző Iskola és Kollégium
Fotó: **Andrés Pál**

130 éves a görgényszentimrei erdőőri szakiskola

Rohan az idő, hiszen a történelmi Magyarország legkésőbb létrehozott, ezáltal legfiatalabb erdőőri szakiskolája, a görgényszentimrei is 130 éves lett. A 2023. május 26-án megrendezett ünnepség a „130 éve a hazai zöld arany, azaz az ERDŐ szolgálatában” címet viselte. A meghívón az alábbi sorok olvashatóak: „Iskolánk fennállásának 130 éves jubileumi ünnepsége kitűnő alkalom arra, hogy az itt végzett diákok, egykori és jelenlegi tanáraik, valamint mindazok, akik bármilyen módon kapcsolódtak az elismert Görgényszentimrei Erdészeti Középsiskolához, most gondolatban visszakanyarodjanak ahhoz az iskolához, amely megvilágította lépteiket.”

Az ünnepséget nagyon sokan tisztelték meg, így az iskola jelenlegi és korábbi tanárai, valamint számos kiemelt vendég, akik közül néhányan korábban az iskola tanulói voltak. Az eseményhez kapcsolódóan az intézmény a korábban végzett tanulóinak öregdiák-találkozót is szervezett. A program kezdetén Mindru Marcel iskolaigazgató köszöntötte a megjelenteket. Ezt követően számos meghívott vendég méltatta a jeles évfordulót megélt iskolát, többek között Gherghel Mihai és Miron Mircea, az iskola korábbi igazgatói.

Közvetlenül a volt igazgatók után Andrésiné dr. Ambrus Ildikó, az ásotthalmi erdészeti technikum igazgatója köszöntötte az öreg testvériskola tanulóit, tanárait és a vendégeket. Gondolatait Szász Teréz, az erdészeti közép-

iskolához tartozó görgényüvegcsűri általános iskola igazgatója tolmácsolta.

Az igazgatónő rövid ünnepi beszédében utalt azokra a szálakra, amelyek összekapcsolják a két iskolát. Hajdan az 1879-es Erdőtörvény tette lehetővé az iskolák alapítását. Az intézmények születése Bedő Albert nevéhez kötődik, aki mindkét erdőőri szakiskola megalapítóján ünnepi beszédet mondott. A kezdeti évtizedekben valamennyi erdőőri szakiskolában ugyanazt a tankönyvet, nevezetesen Bedő Albert Erdő-őr című könyvét használták. Több olyan tanárt is ismerünk, akik mindkét iskolában tanítottak. Szakmáry Ferenc erdőmérnök 1888–1891 között a Szeged-Királyhalmi Erdőőri Szakiskola segédtanára volt, majd 1895–1916 között a görgényszentimrei iskola igazgatójaként tevékeny-

Andrésiné dr. Ambrus Ildikó ünnepi beszédét Szász Teréz tolmácsolta

kedett. Pető János erdőmérnök 1940–1944 között volt a görgényszentimrei iskola igazgatója, majd 1946–1949 között az ásotthalmi iskolát irányította.

Az ünnepség folytatásaként az iskola tanulóinak műsora következett, akik az erdő és a természet szépségeit bemutató irodalmi alkotásokból adtak elő válogatást. Majd további művészeti programok, előbb román és magyar néptáncos csoportok, majd énekművészek előadásai következtek.

Ezt követően Gherghel Mihai, az iskola korábbi igazgatója által az ünnepségre készített új évkönyvét mutatta be a kötet kiadója. Az ünnepség záróeseményeként felavatták az iskola parkjának közepén álló emléktábláját. A rendezvény díszebéddel zárult.

Szöveg és kép: **Andrés Pál**
okl. erdőmérnök

Miért érdemes követni az EU keretstratégiájának, a Zöld Megállapodásnak a megvalósítását?

Mint az közzismert, az *Ursula von der Leyen* vezette Európai Bizottság hivatalba lépésekor átfogó keretbe foglalta az öt megelőző, *Juncker* által vezetett Bizottság időszakában már előkészített, az EU klímasemlegességéhez vezető reformterveket, mely a Zöld Megállapodásban testesült meg.

A grandiózus, az Unió fejlődési irányait meghatározóan megszabó keretstratégia a klímasemleges, „zöld” gazdaság megvalósítását tűzi ki célul, mely többek közt magában foglalja a klímasemlegesség elérését 2050-ig, a biodiverzitás megőrzését, gazdagítását, az energiatakarékos, körforgásos gazdaság erősítését, az energiafüggettség csökkentését, a forráshatékony építést és épületfelújítást, a környezetszennyezés csökkentését, a biztonságos és egészséges élelmiszerellátást.

A kitűzött célok értéke aligha vonható kétségbe, az oda vezető út azonban számos kátyúval, meredek emelkedővel és meglepetéssel szolgál. Az EU jól olajozott gépezete nemcsak felvázolta az elképzeléseket, melyeket háttér tanulmányokkal igyekezett megalapozni, de a megvalósításban sem késlekedik. Az elmúlt három évben korábban soha nem látott mennyiségben és tempóban születnek a jogszabálytervezetek.

Érdemes itt megjegyezni, hogy a Zöld Megállapodásban foglaltak nem a Bizottság kizárólagos ötletparádéi, annak fontosabb elemeit, irányait a tagállamok vezetői hagyták jóvá, tehát *a terv egyben a tagállamok közös akaratának megtestesítője is.*

Felmerülhet a kérdés, mindez hogyan kapcsolódik a hazai erdőgazdálkodáshoz, annak jövőjéhez. Hiszen az EU-nak nincs közös erdészeti politikája, az EU alapszerződésai nem tartalmazzak az erdőgazdálkodásra vonatkozó elvárásokat.

Számos tagállam – mint pl. az északi tagállamok, Németország – mindig is hangsúlyozták, hogy az erdészeti politika nemzeti hatáskörbe tartozik. Az EU korábbi jogalkotási gyakorlata ezt meg is erősítette. Kevés volt az ágazatot érintő jogszabály.

Például a hazai erdőgazdálkodóknak csak kis része ismeri az erdészeti szaporítóanyagok forgalmazására vonatkozó, 1999-es EU irányelvet. Mivel az irányelv hatályba lépésekor a hazai jogszabályi környezet az abban foglaltaknál cizelláltabban szabályozta az erdészeti szaporítóanyagok előállítását és forgalmazását, már jóval korábban átvettük a nemzetközi szinten iránymutató OECD¹ ajánlásokat, az irányelv bevezetése nem okozott érzékelhető változást a hazai szabályozásban, nem támasztott új követelményeket.

Nem mondható el ugyanez az EU faanyagrendeletének (EUTR, 2010) hazai bevezetése kapcsán, mely során a magyar erdőgazdálkodóknak, faanyagforgalmazóknak is meg kellett ismerkedniük az EU szintű szabályozással, az átlálás, annak betartása már érzékelhető hullámokat keltett az ágazatban.

Fontos hangsúlyozni, hogy az EU azonban *nem kizárólag jogi szabályozó*

eszközökkel igyekszik érvényesíteni szándékait, hanem *jelentős ösztönzőket is kínál fel a vállalatokért cserébe*, melyek feltételrendszere túl is mutathat a tagállami kötelezettségeken.

Éppen ezért teljesen más az erdészeti ágazat számára elérhető EU támogatások megítélése. Ezek ismertsége – bár sokak szerint még most sem kielégítő – vitathatatlan, és egyes területeken, mint pl. az erdőtelepítés, meghatározó alapját képezik a hazai tevékenységnek. *Nagy várakozással tekintünk az EU Közös Agrárpolitika (KAP) Stratégia Tervében foglalt erdészeti intézkedésekre, azok elindítására, figyelemmel a korábbi időszakhoz képest közel háromszoros (310 milliárd forintos) pénzügyi keretre.*

Miközben az EU források felhasználása egyre nagyobb figyelmet kap a hazai erdőgazdálkodásban, feltételezve az erdészeti politika nemzeti kompetenciába tartozását, az EU jogalkotási folyamataira finoman szólva kevés hangsúlyt helyez a hazai szakközönség.

Véleményem szerint ezen a szemléletmódon nemcsak érdemes, de szükség szerű is változtatni. Természetesen nem várható el, hogy a hazai feladatokkal birkózó kollégák máról holnapra kigazodjanak az EU nem könnyen áttekinthető szakpolitikai dzsungelében. Az azonban aligha vitatható, hogy a Zöld Megállapodás keretében elindult és jelenleg is lendületesen zajló szakpolitikai reformok, jogalkotás jelentős hatást gyakorolnak a hazai erdőgazdálkodásra.

Miközben az erdészeti politikát EU szinten „közvetlenül” csak egyes, különösen érzékeny területeken érinti a szabályozás – mint pl. az illegális eredetű

¹ Organization for Economic Co-operation and Development – Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet

faanyag forgalmának kiszűrése, a globális erdőterület-csökkenés mértékének mérséklése – vagy a már korábban bevezetett szabályozás megújítása – mint pl. az erdészeti szaporítóanyag-rendelet – az ágazatra hatással bíró szakpolitikák területén készülő jogszabályok nagyon is hűsbavágóak lesznek.

Közérthetőbben, a klímavédelem, a biodiverzitás védelme, az energiapolitika, a finanszírozás keretében készült és készülő stratégiák, jogszabályok számos új elvárást, követelményt támasztanak az erdőgazdálkodással szemben.

Hajlamosak vagyunk a korlátozásokra, új elvárásokra koncentrálni, miközben a változó jogszabályi környezetben rejlő lehetőségeket is meg kell látni, mi több, kihasználni, beépíteni a hazai erdőgazdálkodás szabályozásába és gyakorlatába.

Ám ez sem elég, mivel saját érdekünk, hogy fokozatosan bejussunk a „boszorkánykonyhába”, vagyis az EU stratégiák és jogszabályok előkészítésének és tárgyalásának a folyamatába, hogy hazai érdekeinket és elképzeléseinket a lehető leghatékonyabban tudjuk „becsempészni” a Bizottság gondolkodásába, majd megjeleníteni és képviselni a jogalkotási folyamat során.

Mindehhez szükségünk van angolul tudó, jól felkészült szakemberekre, akik fokozatosan megismerik a rendszert, bekapcsolódnak az EU-ban zajló folyamatokba.

Az elmúlt időszakban ezek a feladatok meghatározóan az államigazgatás és a szakmai irányítás keretében zajlottak, melynek erőforrásai erősen korlátozottak.

Legfőbb ideje, hogy a szakma felismerje saját érdekét, és jövője formálása során vegye figyelembe és optimálisan hasznosítsa az EU-ban gyorsvonati sebességgel formálódó jövőképet, kihasználva a hazai szakmai szervezeti rendszert (pl. NAK, OEE, MEGOSZ, FAGOSZ) a nemzetközi szervezeteket (pl. CEPF², EUSTAFOR³), fórumokat, csatornákat, kapcsolatrendszereket.

A folyamat elősegítése, katalizálása érdekében a jövőben kísérletet teszünk időről időre rövid információt, hírt adni az EU-ban zajló, releváns eseményekről, melyhez keretet ad a 2024 második félévi magyar EU elnökségre történő felkészülés is.

Az EU elnökség egyik fontos hozadéka lehetne szakmánk ráébredése arra, hogy az EU az erdészeti ágazat jövőjének egyik, nem jelentéktelen formálója, egyben lehetőségeink tárháza. Rajtunk múlik, miként élünk ezzel a lehetőséggel.

Szepesi András

okl. erdőmérnök

OEE Szakmai Munkacsoport

Illusztrációk: research.org.cy, GFA

Megszavazták az EP plenáris ülésén a természethelyreállítási rendelet jogszabályt

Az Európai Parlament elfogadta a vitatott természetvédelmi törvényt. 336-an szavaztak igennel, 300-an ellene, 13-an pedig tartózkodtak. A jogszabály túlélése hetekig kérdéses volt, előzőleg két szakbizottságban is elbukott a szöveg. A jogszabály lényege az, hogy az európai földterületek és tengerek egy részének élővilágát helyreállítsák, ezzel segítsék a klímavédelmi harcot.

Az Európai Néppárt a jogszabályt elhibázottnak tartotta, amely szerintük károkat okoz a gazdáknak, és élelmszer-áremelést okoz. Az általuk kezdeményezett Európai Bizottság javaslatának elutasításáról szóló szavazás, az ezt támogató szakbizottsági elutasító szavazások ellenére sem ment keresztül, a helyreállítási rendelet voksolását megelőző EP képviselő szavazáson (312 igen szavazat, 324 nem ellenében, 12 tartózkodás mellett).

A képviselők hangsúlyozzák, hogy az ökoszisztéma helyreállítása kulcsfontosságú az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenése elleni küzdelemben, és csökkenti az élelmezésbiztonságot fenyegető kockázatokat. Hangsúlyozzák, hogy a törvénytervezet nem írja elő új védett területek létrehozását az EU-ban, és nem gátolja az új megújuló energiaipari infrastruktúrát sem, mivel egy új cikkel egészítették ki, amely kiemeli, hogy az ilyen létesítmények túlnyomórészt közérdekűek.

A Parlament kiemeli, hogy az új törvénynek hozzá kell járulnia az EU nemzetközi kötelezettségvállalásainak teljesítéséhez, különösen az ENSZ Kunming-Montreal globális biodiverzitási keretrendszeréhez. A képviselők támogatják a Bizottság azon javaslatát, hogy 2030-ig az EU összes szárazföldi és tengeri területének legalább 20%-ára kiterjedő helyreállítási intézkedéseket vezessenek be.

A Parlament (MEP) szerint a jogszabály csak akkor alkalmazandó, ha a Bizottság (EC) adatokat szolgáltatott a hosszú távú élelmezésbiztonság garantálásához szükséges feltételekről, és ha az uniós országok számszerűsítették azt a területet, amelyet helyre kell állítani az egyes élőhelytípusokra vonatkozó helyreállítási célok eléréséhez. A Parlament lehetőséget biztosít arra is, hogy kivételes társadalmi-gazdasági következmények esetén elhalasszák a célok elérését.

A rendelet hatálybalépésétől számított 12 hónapon belül a Bizottságnak fel kell mérnie a helyreállítás pénzügyi szükségleteit és a rendelkezésre álló uniós finanszírozás közötti esetleges szakadékokat, és meg kell vizsgálnia az ilyen szakadék áthidalására szolgáló megoldásokat, különösen egy erre a célra létrehozott uniós eszköz révén. Az Európai Parlament most már készen áll arra, hogy megkezdje a tárgyalásokat az Európai Tanáccsal a jogszabály végleges formájáról.

Referálta: Nagy László

Forrás: Euronews, EP News

Illusztráció: ENVI

² Confederation of European Forest Owners – Magánerdő Tulajdonosok Európai Szövetsége

³ European State Forest Association – Európai Állami Erdőgazdálkodók Szövetsége

A Vértesben járt a Szerkesztőbizottság és az OEE Szakmai Munkacsoportja

Az Erdészeti Lapok kihelyezett szerkesztőbizottsági ülését 2023-ban a Vérteserdő Zrt.-nél szerveztük meg. Az ülés fő szakmai témája a biomassza-hasznosítás lehetősége volt. A Szerkesztőbizottság tagjain kívül a programon részt vettek az Egyesület Szakmai Munkacsoportjának képviselői is.

A mintegy 15 fős küldöttségünk 2023. május 10-én érkezett a Vérteserdő Zrt. Gánt-Kőhányáson található, példás minőségben felújított, Gróf Esterházy Móric Ökoturisztikai Központ és Turistaházába. Az ízletes ebédet elköltszve, elindultunk a délutáni szakmai programra, az Észak-Vértesi Erdészeti Igazgatóság területére. Vezető házigazdánk *Encsi Csaba* főmérnök volt.

Az erdőgazdaság 2019-től alkalmaz az előhasználati munkák során kifejezetten *mini-harvesztereket és forwardereket eleinte vállalkozókkal, majd 2022-től már saját gépekkel.* A mini-harveszteres munkavégzés fő indokai, hogy az előhasználatokat is végző, kézi fakitermelő vállalkozók megfogtak, valamint a korábbi évtizedek véghasználati nyomán jelentős a gyérítési korú állományok térfoglalása. A felhalmozódó előhasználatok elvégzése sürgető feladattá vált a 2000-es évektől.

A törzskiválasztó gyérítéseket előbb vállalkozókkal, majd 2022-től egy, 2023-tól egy további mini harveszterrel, és egy mini forwarderrel végzi az erdőgazdaság. A cég – megfelelő körülmények után – a VIMEK svéd gyártó gépeit alkalmazza. A programon részt vett a gyártó hazai és svéd képviselője is, akik a gyakorlatban bemutatták a gépek technikai paramétereit, valamint fordulékonyágát és termelékenységét.

A technológiával jellemzően 4 m-es, vékony választékok termelése történik, amelyek aprítást követően a Tatabánya Erőmű Kft.-be kerülnek. A gépcsoport termelékenységéről elmondható, hogy a kezdeti 20–40 m³-es napi kitermelt mennyiséget 80 m³-ig lehet majd fokozni. Ennek kapcsán szakmai diskurzus alakult ki, majd a házigazdáinkkal visszamentünk a szálláshelyünkre.

Késő délutántól az Erdészeti Lapok Szerkesztőbizottsága ülést tartott, ahol elsőként Kiss László OEE elnök az Egyesület munkájáról és terveiről, majd *Szentpéteri Sándor* AM főosztályvezető (a SZB tagja) az aktuális szakmapolitikai kérdésekről adott tájékoztatást.

A Bizottság témái a Lapok következő számainak tartalom-szervezése mellett, *Gribovszki Zoltán* professzor vezetésével kiterjedtek az OEE Szaktudás Füzetek legfrissebb kiadványának szerkesztési lépéseire is. (*Azóta megjelent. – a szerk.*) A kiváló vacsora után kötetlenebb szakmai beszélgetéssel folytatódott az este.

A következő napot a Tatai Hőerőműben kezdtük. Itt *Marcsovics József* ügyvezető köszöntötte a csapatunkat. Az erőmű a VEOLIA Energia Magyarország Zrt. leányvállalataként működik.

A bemutatkozás során kiderült, hogy Tatán már 1996-tól üzemeltetnek egyes biomassza aprítékra alapozott kazánokat. A mai, 5 megawattos kazán

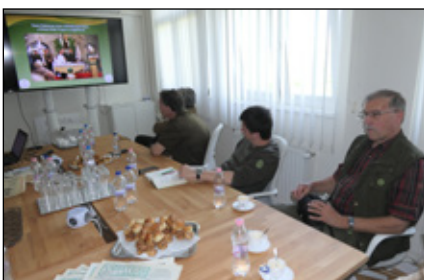
Tata városában több mint 2100 lakás, továbbá számos közintézmény távfűtését biztosítja. Az aprítékos egység mellett, kiegészítésként, kettő darab 4 megawattos gázkazán is található a telephelyen.

Részletes betekintést nyertünk abba, hogy az apríték a beérkezést, mérlegelést, raktározást követően hogyan jut el a kazán égésterébe. Az itt keletkező vizes hamu kezelésére keresik a további megoldásokat. Ez az anyag jelenleg hulladéknak minősül, de érdeink számára is fontos tápanyagokat és tápelemeket tartalmaz. Éves szinten jelentős mennyiségű salakkal kevert hamu keletkezik a hőerőműben.

Az erőmű megtekintését követően Tatabányára, az erdőgazdaság központjába utaztunk, ahol *Györök Lajos* vezérigazgató-helyettes köszöntött bennünket. Itt *Encsi Csaba* főmérnök bemutatta a Vérteserdő Zrt. működését. Megtudtuk, hogy az erdőgazdaság több mint 46 ezer hektár erdőterület vagyonkezelője, négy erdészeti igazgatósággal működnek. A területük közel 50%-a védett. Szemléletesen fejtette ki a sajátos körülmények között folytatott erdőgazdálkodás, valamint közjóléti, turisztikai tevékenység sikereit és buktatóit.

Az érdekes cégbemutató után két, országosan is ismert nyugdíjas kolléga avatott be bennünket a társaság különleges tevékenységeibe. *Schweighardt Ottó* tartott előadást a minden évben a gellérthegy Sziklatemplomban megrendezett Szent Hubertusz Miséről, továbbá *Tarjányi Antal* erdőmérnök-fotóművész korábbi, erdőgazdasági képeiből összeállított tablót tekintettük meg. Ezenkívül megismerhettük az egykor havonta megjelenő *Vértesi Híradó folyóiratot*, amely az erdőgazdaság aktuális rendezvényeit, változásait hivatott bemutatni. Programunk a szálláshelyen elköltött ebédrel zárult.

A szervezésért és a páratlan vendéglátásért szeretnénk köszönetet mondani valamennyi kedves helyi házigazdánknak, a Vérteserdő Zrt. vezetésének és kollektívájának – kiemelten programunk koordinátorainak, Macsek Lajos vezérigazgatónak és Encsi Csaba főmérnöknek. Emellett köszönjük az Országos Erdészeti Egyesület támogatását is!

Dr. Andrési Dániel

OEE Szakmai Munkacsoport

Fotó: **Dr. Csóka György**

Tavaszi tanulmányút Vas vármegyében

Az OEE Nagykanizsai Helyi Csoportjának lelkes tábora 2023. április 25-én reggel útnak indult a Jeli arborétum irányába, eleget téve a Szombathelyi Helyi Csoport meghívásának. A szakmai továbbképzéssel egybekötött tanulmányút helyszínét idén a Szombathelyi Erdészeti Zrt. Vasvári Igazgatósága biztosította a Jeli Várzskertben, illetve a Szajki pagony térségében.

Jó hangulatú, viszonylag rövid buszos utazás után csoportunkat a Jeli arborétumban várták vendéglátóink, a korábbi évekhez hasonlóan színvonalas környezetben. Az érkezés után *Bakó Csaba* vezérigazgató-helyettes, *Orbán Lajos* erdészeti igazgató és *Kardos Bendegúz* az OEE Szombathelyi HCS elnöke köszöntötte csapatunkat.

Ezt követően buszra szálltunk, és elindultunk a terepi programok helyszínéül szolgáló Bögte község irányába. Először a Bögte 23B erdőrészletben nézhettünk meg egy tarvágás utáni ikersoros makkvetéssel kivitelezett mesterséges erdőfelújítást, ahol a helyileg illetékes műszaki vezető kollégák részletesen beszámoltak a fakitermelési és erdőművelési munkákról. A terület érdekessége, hogy a sok helyen megfigyelhető, a vad által okozott rágáskárnak tűnő állapot valójában a pagonyra jellemző kései fagyoknak volt betudható.

Ezután, továbbra is Bögte község határban maradva, több, nagyrészt tölgyes, cseres főfajájú állomány véghasználat utáni erdőfelújítást jártunk be, melyeknél a vendéglátóink beszámoltak a területileg jellemző felújítási nehézségekről, legyen az a *makktermés hiánya*, a *vadkár*, a *termőhelyi vagy időjárási szélsőségek*.

Az ilyen jellegű tapasztalatcseréknél jó látni azt, hogy a zalai erdőterületekkel közvetlenül határos részen gazdálkodó szombathelyi kollégák hogyan birkóznak meg a sokszor hasonló, de azért mégis más és egyedi problémákkal.

Az utolsó terepi helyszínen egy teljes talajmarást követő első kivített nézhettünk meg. Itt szintén tartalmas és hasznos, kötetlen eszmecsere indult a megyéinkre jellemző *erdészeti munkaerőhiányról*, illetve az *egyre növekvő vállalkozói díjakról*. Végső sorban azonban mindenki arra a megállapítás-

ra jutott, hogy a jelenlegi viszonyok mellett egy jól elvégzett gépi talaj-előkészítés jelentősen megkönnyítheti az erdőfelújítás későbbi ápolását és a sikeres befejezést.

Túránk végeztével újra buszra szálltunk, és a reggeli találkozási pont felé vettük az irányt, ahol vendéglátóink finom ebéddel vártak minket, *Galambos István* erdőművelési műszaki vezető kolléga jóvoltából.

A délután folyamán kissé esős, de szép időben vágunk neki a méltán híres Jeli Várzskert felfedezésének. A kirándulás során *Ruborits Tamás* közjóléti műszaki vezető kiváló túravezetését élvezhettük, melynek során, úgy gondolom, mindenki hasznos információkkal gazdagodhatott az arborétumot illetően, mind botanikai, mind helytörténeti érdekességek kapcsán.

A szakmai napon történeteket bőséges vacsora mellett elemezhetünk vendéglátóinkkal, akiket többségünk nem csak erdész kollégaként, hanem már jó barátként is ismer.

Végezetül köszönetünket fejeztük ki a változatos szakmai program szervezésében és lebonyolításában részt vevő minden kollégának és házigazdáinknak a rendkívül szívélyes vendéglátásáért!

Majd azzal az ígérettel váltunk el, hogy 2023 őszén Zalában ismét találkozunk annak reményében, hogy tovább építhetjük szakmai és baráti kapcsolatainkat a két megye erdész szakemberei között.

Szerző: **Kecskés Tamás**, OEE

Nagykanizsai Helyi Csoport

Fotók: **Horváth Gábor**, **Vers Balázs**

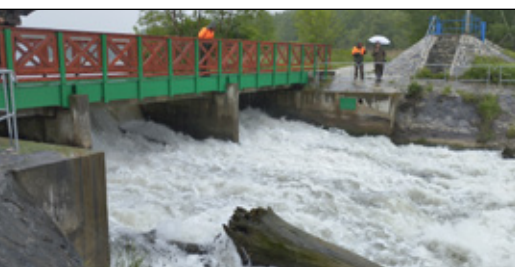

Zalai erdészek a Kisalföldön

Az OEE Nagykanizsai Helyi Csoportja 2023. május 16-án indult útnak egy kétnapos tanulmányútra az OEE Győri Erdőgazdasági Helyi Csoport meghívására.

Szakmai és kulturális programjaink első állomása Dunasziget volt, itt vette kezdetét komppal történő utazásunk a Cikolai-ágrendszeren. A kompnál Bors László, a Jánossomorjai Erdészet igazgatója és kollégái, valamint Vaczurka István, a Győri Erdőgazdasági H. Cs. elnöke és Németh Márk H. Cs. titkár szívélyesen fogadtak bennünket.

A köszöntés után sok érdekességet és információt hallhattunk az erdészet történetéről, működéséről. A Jánossomorjai Erdészet területén a legnagyobb arányban lágy lombos állományok, ezeken belül is főleg nemesnyárasok találhatóak.

Kompos utazásunk során megcsodálhattuk a Szigetköz gazdag növény- és állatvilágát, a hódok által épített gátakat. A Denkpáli hallépcsőnél kikötöttünk, és a műtárgy megtekintése után gyalogosan folytattuk utunkat. Az időjárás viszontagságaival is dacolva, megnéztük a hallépcsőtől nem messze fekvő Dunasziget 22A erdőrészletet Tima Gábor erdőgazdnok vezetésével.

Az erdészet különböző hazai nyárfajokkal és nemesnyár klónokkal folytatott kísérletet annak megállapítása érdekében, hogy az adott termőhelyen melyik klón éri el a számukra kedvező alakot és növekedést. Fontos a magas arányú hámozásirönk-kihozatal, mivel ezt a választékot tudják a legmagasabb áron értékesíteni, a többi választékhoz képest.

Visszatérve Dunaszigetre, az ebéd elfogyasztása után ellátogattunk a Dunakiliti Duzzasztómúba. A Dunakiliti Duzzasztómú a bős-nagymarosi vízlépcsőrendszer részeként épült meg, melynek és a kissé távolabb kiépített fenékküszöbnek segítségével a Duna szabályozott módon felduzzasztható,

ezáltal elegendő víz vezethető a hullámtéri mellékágrendszerekbe, mivel a szlovák oldalon a Dunakilitit kiváltó létesítmény megépítésével a Duna vizének nagy részét elterelték.

A tartalmas programok után Göbös-majorba, a szállásunk felé vettük az irányt. A vacsora nagyon jó hangulatban telt, közben késő estebe nyúló baráti beszélgetések keretében oszthattuk meg egymással a napi élményeinket.

Az Ökoturisztikai Központ nagyon szép környezetben, mintegy 40 hektáron terül el, melynek részletes bemutatására a másnapi reggeli után került sor. Megnéztük a lovardát, mely több száz éve épült, még az uradalmi időszakban. Erdei túralovaglásra, kocsikázásra is van lehetőség, sőt lovas táborokat is szerveznek gyerekeknek.

Utunkat a Dél-Hansági Gondnokság területén folytattuk, ahol a hansági nyárfatermesztés és feketedió-gazdálkodás sajátosságaiba nyerhettünk bepillantást Skerlecz András erdészeti igazgató és Bors László korábbi erdőgazdnok vezetésével, mely sokszor komoly kihívással jár. Gyakori a magas talajvízszint és a nyílt vízborítás a terü-

leteken, ami a munkavégzést jelentősen befolyásolja.

Ezt követően a Királytói Erdészeti Múzeumot látogatta meg a csoport, melyben korabeli fényképekkel, eszközökkel gazdagon ellátott erdő- és tájtörténeti kiállítás kapott helyet. Útközben a Hanságban még fennmaradt idős lábaséger-állományt is láthattunk, ezek területe azonban mára jelentősen lecsökkent. Jellegzetes támasztó-léggöykereik kilátszanak a talajból, innen kapták a nevüket.

Az esős, de rendkívül tartalmas szakmai nap zárásaként a Fertődi Eszterházy Kastély központi részét tekintettük meg tárlatvezetéssel. A pompásan díszített belső termek lenyűgöző látványt nyújtottak, emellett a nyugati szárnyban kialakított képtárban sok különleges alkotást csodálhattunk meg.

A tartalmas két nap alatt új ismereteket szerezhettünk, és sok jó emlékekkel térhettünk haza. Köszönet érte a vendéglátóinknak!

Szerző és kép: **Seres Petra,**
Fűr Tamás
OEE Nagykanizsai H.Cs.

Vasi erdészek tanulmányútja Somogyban

A klímaváltozás, az új károsítók, az invazív fajok gyors terjedése, a munkaerőhiány – az erdőgazdálkodás legfőbb kihívásaira közös és nem kis feladat megoldást találni. A somogyi kollégák a Zselicben mutatták be munkájukat, törekvéseiket, a táj adottságait, történelmét és természeti szépségeit is.

A SEFAG Zrt. munkatársai Kereki határában, a Czikó Pihenőnél várták az Országos Erdészeti Egyesület Szombathelyi Helyi Csoportjának tagjait. *Iberpaker Gábor*, a Szántódi Erdészet igazgatója *Berzsényi Dániel: Búcsú Kemenesalfától* című versével azt támasztotta alá, hogy a vasi és a somogyi erdészeket nem csak a szakma szeretete, a közös iskolák, hanem a költő is összeköti, hiszen Berzsényi élete első harminc évét Vasban, a következőt pedig Somogyban töltötte.

A frissítők elfogyasztása és a finom helyi termékek kóstolása után egy rövid, ámde meredek túra következett a kereki várromhoz. A 283 méteres tengerszint feletti magasságban a 14. században épített Fejérvár várának ma már csak restaurált maradványai állnak. A történelmi falak között különleges hangulata volt a vadászkiirtásnak, rövid ízelítőt kaptunk a vár és a környék történetéből, gyönyörködhattunk a pazar kilátásban. Innen a Kőröshegyi völgyhíd és tiszta időben a Balaton is jól látszik.

A csodás turisztikai bevezető után a karádi erdőtümbben a bükk, kocsánytalan tölgy és cser természetes felújításokat mutatták be a somogyi erdészek. Elhangzott, az észak-somogyi, tolnai löszhát a sokéves kevés csapadék miatt az erdős sztyepp zónához kezd hasonlítani. A klímaváltozás közös gondolkodásra készíti az erdőgazdálkodókat, emellett arra is figyelni kell, hogy az itteni erdők nagy része Natura 2000-es terület.

Megismerhettük a Szántódi Erdészet vadgazdálkodását is. A kiállított trófeák között helyet kapott egy 15,07 kg súlyú kapitális gímbika agancsa is, amely csepert sem megszokott körülmények között kerülhetett az állványra. Az ígéretes szarvast jól ismerték az itteni vadászok, de egy nap a fajfenntartásért folytatott párharcban elvesztette koronájának felét, emiatt egy újabb csatában örökre alulmaradt. A csodával határos módon a vadgazdálkodók trófeájának minden részét megtalálták, és összerakták.

A következő napon is tartalmas programot állítottak össze számunkra vendéglátóink. A Zselici Tájvédelmi Körzetben a Ropolyi-erdő Erdőrezervátum sajátosságait és céljait ismerhettük meg. *Pintér Ottó*, a Zselici Erdészet igazgatója a ma már 140 éves, 40 méternél is magasabb, esetenként 80 cm-es törzsátmérőjű bükkök tövében mondta el, hogy az erdőrezervátumot 2000-ben jelölték ki, azóta érintetlen. A 60 hektáros magterület fokozottan védett, a 40–40%-ban bükkből és ezüsthársból álló állományban a természetes folyamatokat kísérik figyelemmel.

Az erdőrezervátum védőzónájában pedig *Merczel István*, a SEFAG Zrt. erdőgazdálkodási osztályvezetője, egyben a Kaposvári Helyi Csoport titkára adott általános tájékoztatást az erdőgazdaság tevékenységéről.

103 ezer hektáron, Közép-Európa legnagyobb vadászterületén gazdálkodnak. Szó esett arról, hogy a Zselici Tájvédelmi Körzet szépségeivel vonzó turisztikai célpont. Ezután a vadászati világhiállításra készült omnibuszra szálltunk, hogy megnézzük a Ropolyi-tó környékét: a pihenőhelyet, a tájházat, az emlékoszlopot és a kis kápolnát.

A Kardosfa Hotelben elfogyasztott ebéd után újabb attrakció következett: meglátogattuk a Zselici Csillagparkot, amely az alacsony fényszennyezés miatt 2009-ben elnyerte a Nemzetközi Csillagoségbolt-park címet. (Ilyen egyébként az országban ezen kívül csak a Bükkben és a Hortobágyon van.) A csillagvizsgálóban, délután lévén, a hatalmas távcsőbe nézve megfigyelhettük a napot, érdekes előadásokat hallhattunk a térség sajátosságairól, a meteoritokról, és a planetáriumban egy vetítésen is részt vehettünk.

A program zárásaként az ország legmagasabb, fából készült kilátóját másztuk meg. A szédületes magasságból (32 méteres a kilátó, 25 méteren van a legfelső járófelülete) lélegzetelállító kilátás nyílik a Zselicre, tiszta időben a Balaton-felvidék tanúhegyeire, a Mecsekre és a horvátországi Papuk-hegységre, s emellett felülnézetből csodálhatók meg a Zselic ékei, az ezüsthársas bükkösök.

Köszönjük a rendkívül tartalmas programot a SEFAG Zrt.-nek, valamint a Szombathelyi Erdészeti Zrt.-nek a tanulmányút támogatását.

Szerző és kép: **Nemes Piroska**
OEE Szombathelyi Helyi Csoport

100 éves erdőmérnököt köszöntöttek a Szeniorok!

Az OEE Szeniorok és Tiszteletbeli Tagok Tanácsa 2023. június 8-án tartotta soros ülését, nagy részvételi létszám mellett, a Nemzeti Földügyi Központ Erdészeti Főosztály tanácstermében. A kiemelt érdeklődés okai nemcsak az érdekes programpontok és neves előadók voltak, hanem egy ritka esemény. *Lutonszky Zoltán Tamás* tagtársunk közelgő 100 éves születésnapjának a megünneplése.

Dr. Szabó Sándor elnök rövid köszöntőjét követően került sor az első napirendi pontra, *prof. dr. Bartha Dénes* egyetemi tanár (SoE EMK Környezet- és Természetvédelmi Intézet) tartott előadást „A 2023-as Év fája: a vénic-szil” címmel.

Rövid összefoglalónk keretében nem lehet visszaadni teljes terjedelmében az igen érdekes és színes ismertetőt, ami nemcsak a címadó fafajról szólt. A professor úr vetített képes előadásában érdekes megjegyzésekkel fűszerezve felsorolta valamennyi, az év élőlényének megválasztott fajt és élettelen természeti képződményt. Ezek, a „2023-as év” jelző nélkül: *fája a vénic szil; madara a barkóscínege; hala a lápi póc; rovarja a közönséges temetőbogár; vadvirága a borzas len; gombája a disznófülgomba; kétéltűje az alpesi göte; emlőse a közönséges vakond; gyógynövénye a vadgesztenye; lepkéje a fecskéfarkú lepke; ásványa az antimonit; kőzete a bazalt; ősmaradványa a borostyánkő.*

Az Év fája mozgalom német mintára indult. Kezdeményezője a Magyar Madártani Egyesület volt. Mint a mozgalom hazai széleskörű meghonosítója, jelenleg is Bartha professzor jelöli ki a címre érdemes fajokot (minden évben 3 faj kerül a listára). 2013 óta az Egyesület szervezi és biztosítja a szükséges humánforrásokat, a technikai és pénzügyi háttérrel a mozgalom immár országossá vált, évenkénti fajajmegválasztó on-line szavazásának teljes körű lebonyolításához.

Néhány érdekességet kiemelünk az előadásból:

- Professor úr felhívta a figyelmet dr. Nádai Anna könyvére, amely az 1966 és 2015 közötti évek kitüntetett fájáról szól.
- A vénic-szil tudományos nevét (*Ulmus laevis*) Peter Simon Pallas 1784-ben írta le.
- A „szil” szavunk ősi finnugor eredetű, egy 1015-ben kelt oklevélben szerepel először *Scylfa*-ként.
- A „vénic” szó szláv eredetű, 1838-ban a mai MTA elődje, a Magyar Tudós Társaság „véniczfa” néven említi idei győztesünket.
- A vénic-szil elterjedési területe Közép- és Kelet-Európa, beleértve a Balkán jelentős részét. Hazánkban az alacsonyabb fekvésű tájak fája.
- A morfológiai jegyek ismertetését követően a professor bemutatott néhány nevezetes fát is. Hazánkban megemlíthető a rábaszentmihályi és a tapsonyi szilfa.

- Felhasználása széleskörű, a faanyagtól a gyógyászati alkalmazásokig.
- Erdővédelmi problémái közül legismertebbek a szilfavész és a szil-szójácscsú okozta károsítások.
- Az igen érdekes előadást Fekete Lajos-idézet zárta (1896): „...a szlavóniai tölgyesekben gyomképpen burjánzik”. Ma sajnos már nem ez a helyzet.

Bartha professzor további elfoglaltsága miatt nem volt mód kérdések feltevésére és hozzászólásokra.

Második napirendi pontként *Czirok István*, a Nemzeti Földügyi Központ Erdészeti Főosztály vezetője tartott vetített képes előadást az erdészeti igazgatás irányítási rendszeréről.

Az előadás részletes ismertetése szintén nem fér be beszámolóink keretei közé. A jelenlegi igazgatási rendszer ismertetése roppant érdekes volt az SZTT tagok számára, hisz valamennyien, korábbi tevékenységük során, más szisztémában tevékenykedtek. Sorainkban még olyan szakemberek is vannak, akik az „ősi” időszaknak minősülő Erdészeti Főigazgatóság és később az Erdészeti Hivatal kereteiben dolgoztak. A mostani erdészeti irányítás teljesen integrálódott az államigazgatás rendszerébe, elvesztve korábbi önállóságát.

A főosztályvezető a szervezeti felépítés ismertetésén túl bemutatta az egyes részlegek feladatkörét, a hatósági eljárások menetét, a nyilvántartások rendszerét, valamint az erdészeti irányítás szakmai partnereit is.

Kérdések keretében az alábbi témákra kaptunk választ:

- Az állami tulajdonban lévő erdőgazdasági társaságok erdőtervezői tevékenysége cégenként változik, de amit elvégeznek, az jelentős segítség a hatóság számára.
- A hozamszabályozásban a tartamosság jelentős szempont.
- Az iparifa-ültetvények szerepe az erdőterület növelésében számottevő, a gazdálkodók általában rövid távra terveznek. Az erdőterület növelése szinte csak a magánszférában lehetséges. Jelenleg a termőterület arányában az erdősültség 24% felett van. A 27%-os cél megalapozott.

Következő napirendi pontunk a közöttünk jó egészségben jelen lévő *Lutonszky Zoltán Tamás*, gránitokleveles tagtársunk köszöntése volt. Dr. Szabó Sándor elnök köszöntője során az SZTT oklevelének átnyújtását megelőzően ismertette ünnepeltünk szakmai életútját, a 2018-ban rubindiplomája átadása alkalmából megjelent szakmai életrajza alapján.

Idézzük: „*Diplomája megszerzése előtt gyakornokként egy évet a Máramaroszigeti Erdőgazgatóság Gyertyánligeti Erdőgondnokságán, majd a Somogy Megyei Erdőgazdasági Egyesülés Kardosfai Erdőgondnokságán segédtiszi beosztásban dolgozott. Ezt követően Kaposváron az Erdőgazdasági Műszaki Osztályán szakelőadó és később osztályvezető-helyettes lett. Az átszervezések során rövid ideig építésvezető volt, majd az Erdőgazdasági Tervező Iroda megalakulásakor ott folytatta szolgálatát. Kezdetben magasépítési csoportvezetőként erdőgazdasági épületek felújítását és korszerűsítését tervezte. Több erdőgazdasági épületet, gépállomást, munkásszállást, székházat és vadászházat is tervezett.*

A magasépítési tevékenysége után az újonnan megalakult Erdőfeltárási Osztályra került, ahol először beosztott, majd csoportvezető volt. Erdőfeltárási terveket készített a Zemplén-hegységben, a Balaton-felvidéken, a Mecsekben, a Pilisben és más erdőgazdasági egységeknél. Több olyan tervet is készített, amely erdőterületeknek a sportba, turizmusba és üdülésbe való bekapcsolódását biztosította.

Később ismét erdőgazdasági feltáró utakat tervezett, majd osztályvezető és főosztályvezető-helyettes lett. Az úttervezésen kívül hidakat és egyéb műtárgyakat is tervezett, de földmérés-

sel, vízellátással, csatornázással és szennyvízkezeléssel is foglalkozott. Az úttervezés során számos újítást vezetett be, amelyeket a gyakorlatban is széleskörűen alkalmaznak.

Nyugdíjba vonulása előtt szakértőként dolgozott, és közutakkal kapcsolatos terveket készített. 1983-ban nyugállományba vonult, de ezt követően is foglalkozott különböző mélyépítési, geodéziai és úttervezési munkákkal. A Mérnöki Kamara tagja volt. Jelenleg több tájrekonstrukciós terv elkészítésén dolgozik. Részt vett a Budapest környéki hulladéklerakók és az MO-s körgyűrű tervezési munkáiban. Időközben a Budapesti Mérnöki Kamara örökös tagjává választotta. Egyetemünk több hallgatója diplomatervének elkészítésében segédkezett, illetve munkahelyén bevezette őket a gyakorlati munkába. Szakmai munkásságát különböző vállalati kitüntetésekkel ismerték el, és megkapta a Faipar Kiváló Dolgozója kitüntetést is.”

A felkészítésre reagálva Lutonszky Zoltán korát meghazudtoló módon egyetemi éveiről anekdotázott, amit a tagság nagy örömmel hallgatott. Elsősorban vizsgatörténetek hangzottak el, nem leplezve a mai szemmel nézve igen sok utóvizsga történetét.

E sorok leírója hajdanán 1972-ben a Pilisi Állami Parkerdőgazdaság építésvezetőjeként ismerkedett meg vele, mint tervező mérnökkel. Első munkám tervét ő készítette, aminek részleteire ma is emlékszik. Később az ERFATERV alkalmazottjaként kollégák voltunk. Mint közeli munkatársa elmondhatom, hogy szakmai tudása kiemelkedő, az erdőfeltárás nagy generációjának tagja.

Nem esett szó arról, hogy a II. világháború során diákként nagy szerepet vállalt az Egyetem vagyonának az őrzésében. Emellett tarokktudása és -szeretete is említésre méltó. *Jó erőt és egészséget kívánunk Zoli bátyánknak!*

Az ünnepést követő fényképezés során a jelen lévő „ultraszenioraink”-ról csoportkép készült: *Lutonszky Zoltán, dr. Erdős László és dr. S. Nagy László közös képe 292 évet képvisel! Büszkek lehetünk rájuk, mint aktív tagokra!*

Gerely Ferenc, OEE SZTT
Fotó: **Mohai Elek**

Lutonszky Zoltánt (középen, balról dr. S. Nagy László, jobbról dr. Erdős László) köszönti dr. Szabó Sándor jelenlegi, és Schmotzer András korábbi OEE SZTT elnök.

Rendkívüli értékekkel gyarapodott az egyesületi Könyvtár

A közelmúlt könyvtári eseményei közül három különleges új gyűjteményünkre szeretném ráirányítani az érdeklődők figyelmét.

Elsőként az Erdészeti Audiovizuális Tékára. A könyvtár leltározása során már eleve igyekeztünk külön gyűjteni az egyes állományrészekben fellelhető audiovizuális dokumentumokat (CD-k, DVD-k, VHS és BetaMax kazetták, régi magnófelvételek és archív 16 mm-es filmtekercsek, magnókazetták stb.)

Ezek kategorizálását elvégeztük, és meglepően terjedelmes audiovizuális tékára tettünk szert, ami tudásunk szerint országosan is egyedülálló a hasonló jellegű, zömében erdészeti témájú gyűjtemények vonatkozásában.

Összefoglalva: **651 tételt** leltároztunk fel **364 leltári szám** alatt (a számtelérés oka, hogy a színes dia gyűjteményeket nem leltároztuk fel darabonként, csak csomagonként, hiszen egyenként tárgyük meghatározása megfelelő címlisták nélkül lehetetlen volt).

Új gyűjteményünket, a dokumentumok milyenségét tekintve, az alábbi táblázatban foglaltuk össze.

A leltárba vett dokumentumokat folyamatosan növekvő raktári jelzettel látva a külső raktár külön könyvvállványán helyeztük el. Az audiovizuális téka részletes, az egyes dokumentumok címét, témáját is rögzítő táblázatos leltárát közzétettük az OEE honlapján, a Könyvtári főmenü pont alatt, és egyben felhívjuk a tagság figyelmét a különleges képes és hangzó anyagok elérhetőségére. Ezek közül külön is érdemes kiemelni az 1950-es évek *Erdészeti Híradó* anyagait vagy az *Országos Erdé-*

Kallivoda Andor műszaki díjnok (a Besztercebányai m. kir. Erdőigazgatóság személyi állományának archív képgyűjteményéből)

szeti Egyesület hivatalos gyűléseinek magnótekercsen rögzített teljes hanganyagát az 1980-as évekből.

Könyvtárunk gyarapodásával kapcsolatban fontos esemény volt, hogy *Zambó Péter* államtitkár, korábbi OEE elnök segítségével, a *Hereditas Antikvárium* ajándékként, értékes fotógyűjteményhez jutottunk.

A kiváló minőségű, a 19. század végétől, a 20. század elejétől származó 46 fotó a korabeli *Besztercebányai m. kir. Erdőigazgatóság szinte teljes személyi állományát ábrázolja, egyedi fotókon, korabeli egyenruhában.*

Wisnowszky Károly tagtársunknak köszönhetően pedig az egykori *Földművelésügyi Minisztérium 20. század*

Összefoglaló táblázat

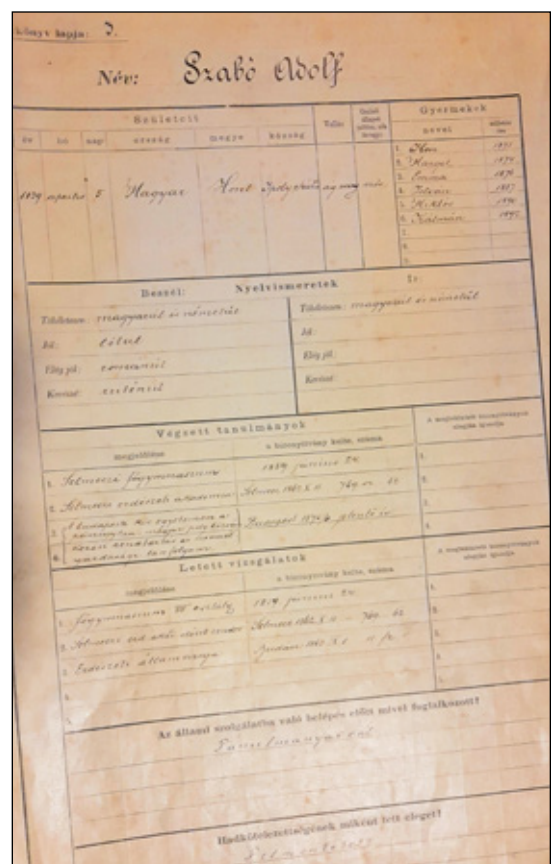
Tételek	Tételek darabszáma	Leltári szám darabszáma
16 mm-es filmtekercs	26	26
BETACAM SP	51	51
CD	18	18
DVD	129	111
Hanganyagok	89	88
Színes diák keretben	272	4
VHS kazetta	65	65
Videókazetta (nagy alakú)	1	1
Összesen:	651	364

elejétől, közepéről származó személyzeti íveinek teljes erdészeti anyagát kaptuk meg nagyon jó állapotban, az eredeti 42 db dobozban elhelyezve.

A többszáz „állomány könyv lap” nagy részletességgel ismerteti az egykori minisztériumi dolgozók személyes adatain kívül a nyelvtudásukra, végzettségükre, tanulmányaikra vonatkozó információkat is, és így rendkívül gazdag forrása lehet további erdészettörténeti vagy családfakutatás jellegű feltárásoknak, tudományos kutatásoknak. A gyűjtemény tisztítást és rendezést követően könyvtárunkban, a *Riedl Gyula emlékszobában* kapott méltó elhelyezést.

Ezúton is szeretnénk hálásan megköszönni kollégáinknak a gyűjtemények gyarapításában nyújtott segítségét, és kérjük valamennyi tagtársunkat, támogassák, segítsék továbbra is Egyesületünk, Könyvtárunk ügyét!

Dr. Sárvári János,
a könyvtár őre

Korabeli személyzeti ív a Földművelésügyi Minisztérium anyagából

Elhunyt Macskássy Zsuzsa, az Erdészeti Lapok nyelvi korrekora, olvasószerkesztője

Életének 67. életévében, június 23-án váratlanul elhunyt Macskássy Zsuzsa, az Erdészeti Lapok nyelvi korrekora, olvasószerkesztője, szakkorrekta, a magyar könyvesszakma elismert és megbecsült alakja, a korrektori szakma elhivatott, nagy tudású, nagy nyelvészeti és kiadványszerkesztési tapasztalatokkal rendelkező, széles látókörű, magasan jegyzett szakembere.

Az *Erdészeti Lapokban* megjelenő cikkek és kéziratanyagok teljeskörű nyelvi gondozását 2017. decemberétől látta el, egészen a 2023 májusi lapszámgig.

Utolsó egyesületi megbízású munkája az OEE 153. Vándorgyűlésére megjelent *Szaktudás Füzetek 3. – Erdő és víz, Erdészeti vízgazdálkodás* cím tematikus szakmai kiadványunk nyelvi korrektori feladatainak aprólékos elvégzése volt.

E mellett több ismert egyesületi, vagy ágazati megjelenésű kiadvány klasszikus értelmű szakkorrektori, műszaki szakkorrektori feladatait is ellátta az elmúlt 6 évfolyamban.

Életpályája során megszámlálhatatlan kiadvány, könyv, tankönyv, folyóirat, periodika, időszaki vagy egyedi kiadvány, kisnyomtatvány, végtelenül apró-

lékos és következetes, egyben szigorú ítéletű korrekora volt.

Munkahelyei többek között a Magyar Távirati Iroda, az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat, a Lapkiadó Vállalat, az Osiris Kiadó és az Országgyűlés Hivatala voltak, az Országos Erdészeti Egyesület mellett.

Az Erdészeti Lapok Szerkesztősége és Szerkesztőbizottsága, és a folyóiratunkat kiadó Országos Erdészeti Egyesület nevében ezúton is kifejezzük őszinte együttérzésünket és részvétünket a családnak, és a könyvesszakma számára!

Az Erdészeti Lapok Szerkesztősége szakmailag magasan kvalifikált, emberi-

leg pedig elhivatott, megbízható, fontos munkatársát veszítette el a 2023. évi júniusi lapszám szerkesztésének munkálatai közben.

Emlékét kegyelettel megőrizzük folyóiratunk oldalain és a „keze alatti” megjelent lapszámok impresszumaiban.

**Erdészeti Lapok Szerkesztősége/
Országos Erdészeti Egyesület
Nagy László főszerkesztő**

Illusztráció:

fineartamerica.com

HASZNÁLJA TAGSÁGI KÁRTYÁJÁT!

Az Országos Erdészeti Egyesületben fennálló tagságot 2012-től tagsági kártya igazolja. Az OEE-kártya tulajdonosa egyre több kedvezményt vehet igénybe a különböző vásárlási lehetőségektől kezdve a vadászházi szállásokig. Az aktuálisan elérhető kedvezmények listája a www.oee.hu oldalon olvasható, évente egy alkalommal az *Erdészeti Lapok* is közli.

Az Egyesület vezetése a kártya használatára biztat minden egyesületi tagot! A kedvezményrendszer igazi értékét, minél szélesebb körű elfogadottságát a rendszeres kártyahasználat alapozza meg.

A kártya névre szól, sorszámmal és vonalkóddal van ellátva, az Egyesület titkársága évente érvényesíti. A 2023-ra szóló érvényesítő matrikákat azok a tagok kapták meg az *Erdészeti Lapokon* keresztül, akik határidőre eleget tettek az adott évre vonatkozó tagdíjfizetési kötelezettségüknek.

A kedvezményrendszerről és a tagsági kártyával kapcsolatos bármely kérdésben felvilágosítás kérhető az Egyesület titkárságán (titkarsag@oee.hu, 06 1 201 6293) vagy a helyi csoportok titkárainál.

Partnereink:

STIHL

**MINDIG KÉZNÉL
—
STIHL » ÉS KÉSZ
—**